

Талантбек Сайдимамет уулу

АТАМДАН КАЛГАН МУРАСЫМ

Ош - 2015

УДК
ББК
Б

Кадырбаев Т.С.

Б “Атадан калган мурасым”, - Ош, 2015. – 200 бет.

ISBN

Китеп эки бөлүмдөн түзүлүп, биринчи бөлүгү Таланттын калеминен жаралган ырларынан турат. Экинчи бөлүгү атасы Сайдимамет Кадырбаевдин жарык көрбөй калган чыгармачылыгына арналат.

Китепке – арноо, сүйүү, мезгил, мекен, табият ж.б.у.с. темадагы ырлар жана тамаша-тамсилдер киргизилди.

Калемгердин дүйнө таанымы, атадан балага өтүп келе жаткан өнөр сересинде бышкан чыгармалары окурмандардын көнүлүнөн орун табат деген ишенимдебиз.

Б

УДК
ББК

ISBN

© Кадырбаев Т.С., 2015.

БАШ СӨЗ

Ар бир кыргыз баласынынын жорго сөз менен сүйлөп, даанышман оюнунун тереңине сыр каткан чечендик өнөрүнө XIX кылымдын аралыгында кыргыз жерине экспедиция тобунун курамында келген Ч.Валиханов баш болгон окумуштуулар тан берүүгө аргасыз болушкан.

Ырасында, бүгүнкү күндүн шартында да азилтамашаны жорго сөз менен куюлуштуруп сүйлөгөн чечендер, жамактатып ырдай калып жүргөн жамакчылар калк арасында арбын кездешет. Айрыкча, Кара-Кулжа району, анын ичинде Алайкуу өрөөнү жалпы журт ичинде талантуулар мекени катары таанылганы бекер жеринен эмес. Анткени, Бүткүл кыргыз элине башы көрүнгөн акын, Кыргыз Эл Баатыры С.Жусевди, обончулар Ж.Шамшиевди, Б.Бадыкеевди, И. Аманбаевди айтпаган күндө да эл ичинде көпчүлүктүн эрмеги болуп, тубаса таланты менен Алайкуу өрөөнүнө таанылган өнөр ээлери арбын. Алардын арасында чукугандай сөз тапкан чечен, керек учурда куюлуштуруп ырдап жибермей өнөрү менен көпчүлүккө белгилүү болуп, айрым жоруктары эл ичинде лакапка айланган инсан Апы Бердибаев сиздерге алгачкы китебин тартуулап жаткан калемгер Талантбек Кадырбаевдин жакын агасы.

“Аккан арыкта суу агат,” – деген кеп бекер жеринен айтылбаса керек. Таланттын атасы Сайдимамет аке да кезинде көкүрөк сезими менен таанып билген кубулуштарды, туулган жерге болгон аруу сезимин ж.б.у.с. көпчүлүккө саймедиреп айтып бере албаган сезимдерин кагаз бетине ыр кылып жазып калтырган экен.

Атасынын өнөрүн мурас катары колго алып, көргөн-билгенин, сезим туйгусун кытыгылаган сырдуу дүйнөнү ыр саптарына айландырууга Таланттын бел байлап чыгышы – колдоого ала турган иш. Анткени, көөдөндү жарып чыккан ыр ышкысын топтоштуруп, китепче кылып жыйнабаса жазылган ырлар жазылган жеринде калып кетмек.

“Бешиктеги баланын бек болорун ким билет,” – деген накыл сөз бар элибизде. Талантбектин бул жыйнагы да кыргыз адабиятынын өнүгүшүнө салым кошуп, калемгерди чыгаан акындардын катарынан көрсөтө албаса да, Талантбектин жакшы санаалаштары, тууган уругу учун баалуу белек болушуна шегим жок.

Талантбек кыргыздын классик акындарын, дүйнөлүк адабияттан татыктуу орун алган үлкөн акын-жазуучулардын чыгармаларын сиңирип окуп, алардын чыгармачылыгындагы артыкчылык сырларын өздөштүрүп барса, кыргыз адабиятын байыткан белдуу акындардан болуп калышы ажеп эмес. Андай жетиш үчүн талбаган эмгек, тынымы жок изденүү, мезгил агымындагы адабий процесстин күрөө тамыры менен тең согуш жашоого туура келет.

Жыйынтыктап айтканда, жыйнактын авторунун алгачкы ыр чачыласына сын пикир айтуу биздин иш эмес. Колуна китеп тийгенден кийин чыгармалардын ичинде аласы, чаласы болсо окурман калкы өзү иргеп алат деген ишенимдемин. Анткени, жазылган ар бир чыгарманын өзүнө жараша окурманы, өзүнө жараша күйөрманы бар экендигине күмөн саноого болбойт. Ошондуктан, аруу тилек менен окурман калкынын таразасына коюлуп жаткан Талантбектин алгачкы ырлар жыйнагына ак жол каалап, автордун чыгармаларына тартылган окурмандардын саны арбып, чыгармачылык чыйыры чыйралып, басар жолу, ашар дабаны арбын болушуна тилектеш экенимди билдирем.

Маметибраим Жаныбеков,
Кыргыз Республикасынын улуттук жазуучулар
союзунун мүчөсү, акын-котормочу

I БӨЛҮМ

АТАМДАН КАЛГАН МУРАСЫМ

Ач көздүк жок ал мезгилде адамдарда,
Алмашып жокчулуктан заман барга.
Бакубат баары жашап жаткан кезек,
Болбостур ал убакты жамандарга.

Тык-тык-тык темир тезек койгулаган,
Ар убак ат тизгинин чойгулаган.
Карыя жашап жатты тилек менен,
Жалгыз уул көбөйсүн деп жолду улаган.

Жалгыз уул өкүмөттүк иште иштеген,
Адал таап эмгегинен нан тиштеген.
Жүргөнү сабак болоор башкаларга,
Бир жолу чылым чегип, эч ичпеген.

Кыз күтүп, уул күтүп, жалгыз уулу,
Азайып карыянын кайгы муңу.
Дагы да келининин боюнда бар,
Күттү эле сүйүнчүлөр үндү угууну.

Келини ай күнүнө жеткен эле,
Айылдан районго кеткен эле,
Куш кабар алып келди бир жаш жигит,
Сүйүнчү! - карыя деп кечте эле.

«Уул» деген сөздү угуп ал карыя,
Жалынды жаратканга ал жарыя.
Таланттуу жигит болсун Талантбек, - деп
Ат койду укту аны тоо, дарыя.

Бут шилтеп ал жаш бала шарт басканда,
Чоңоюп ал тентеги эс тартканда.
Жамактап ырга кошуп Манас айтып,
Чоң ата жомок айтчу ал жаштарга.

Жаш бала жомок, ырга таасирленди,
Атасы ыр жазчу экен ал анткени,
Чоң ата ар убакта жамактатып,
Кыңылдап кошчу экен суну, жерди.

Дайыма “Таланбек” деп эркелеткен,
Уланып мээримин күч мемиреткен.
Чоң ата сексен тогуз жашка келип,
Ажырап ал жаш бала эстен кеткен.

Он жашка араң толуп турган чакта,
Айланып чоң атасы каткан ташка.
Жаш бала ыйлап жатты чоң аталап,
Толтуруп каректерин ачуу жашка.

Сагынып, чоң атасын ойго баткан,
Жоготуу жаш баланы арыктаткан.
Үйрөнүп, куран окуп ар убакта,
Жай бойлоп мектебине барып жаткан.

Жаш бала тапшырма алып кыш күнүндө,
Жазбады тапшырманы ыр түрүндө.
Ойлонуп батып түрлүү кыялдарга,
Аңгеме жазды алгач кыш жөнүндө.

Арадан мезгил өттү, жылдар жылып,
Убакыт закымдады куштай сызып .
Он бешке жаңы толуп ал жаш бала,
Ойгонду жан дүйнөсү ичи кызып.

Ат минип, адыр көздөй бараткан чаап,
Боз улан бой жетилип бараткан чак.
Негедир эргүү келип ал балага,
Балалык - деп куралды алгачкы тап.

Аккан суу өз нугунда агып жатты,
Ал бала ырды сапка салып жатты.
Атадан балага өтүп таасирленип,
Экөө тең ырдын кенин алып жатты.

Ал күндөр эң бактылуу күн экенин,
Ал гүлдөр эсте калар гүл экенин.
Ал бала сезбей жүрдү байкабастан,
Эң кымбат атасынын үнү экенин.

Атасы кайда барса, кошо жүрүп,
Каткырса, ата менен кошо күлүп.
Чоңойду барчылыкта кемибестен,
Умтулуп бийиктикке колун сунуп.

Атасы атаң барда эл тааны деп,
Айтчу эле атың барда жер тааны деп.
Атанын айткандарын эске тутуп,
Жүргөн чак атам болот эң кары деп.

Ошентип, боз бала да жигит болду,
Умтулду бийиктикке жиреп жолду.
Атанын изи менен бара жатты ,
Ашыгып алга карай булгап колду.

Изденип, бала кеткен шаар тарапка,
Көз салып керемет кооз чар тарапка.
Жүрдү эле үзүр таап эмгегинен,
Түшүрүп ыр саптарын ак баракка.

Капыстан атасы анын ооруп калды,
Куу ажал каарданып тооруп калды.
Кабарын угаар замат бала келип,
Каратып даарыгерлер коруп калды.

Сакайып атакеси баратты эле,
Баласы атага ыр жаратты эле.
Бирок да ажал деген улук экен,
Бул өмүр эрте бүтчү санак беле?!.

Бала ошентип, атасынан айрылды,
Аза күтүп ар убакта кайгырды.
Демейдеги зымыраган убакыт,
Жашоо нугу токтогондой жай жылды.

Суу сепкендей ал баланын бетине,
Бир мезгилде келди бала эсине.
Атасынын ыр саптарын бел тутуп,
Кирди бойлоп ыр дарыя четине.

Атасынан эрте айрылган үчүнбү,
Эми бала аябайм деп күчүмдү.
Атасынан калган мурас экен деп,
Атасынын ыр саптарын түшүндү.

ЫРЛАР МАГА МУРАС АТАДАН

Ат коюшуп Талант атаган,
Ырлар мага мурас атадан.
Талант тилеп Талант койгондур,
Тилек айтып, берип батадан.

Уул балам дагы төрөлдү,
Улантсын деп ушул өнөрдү.
Жан дүйнөсү ырлар болсун деп,
Калтыргандыр мага көрөңгө.

Өнөрүңүн билип сансызын,
Өрнөк кылдым бирок жалгызын.
Ишеничиң сенин актоого,
Улантамын калган калдыгын.

АТАМ МЕНЕН КОШТОШУУ

Сен дүйнөгө бир келдин да, бир кеттин,
Жанып туруп, кулап өчкөн чырактай.
Келгенден да неге мынча тез кеттин,
Сагынуудан жүрөк сыздайт чыдатпай.

Ай, атаке, эркелеткен үнүң жок,
Кулунум деп чачтарыман сылаган.
Ай, атаке, баштагыдай сүрүң жок,
Сүрдөттүрүп айрымдарды сынаган.

Сөзгө чебер акын элен акылман,
Неге кеттин бул дөйнөдөн шашылып.
Сендей эми табылбайт деп асыл жан,
Жерге бердик сулк денеңди жашырып.

АТАКЕМДИ ЭСКЕРҮҮ

Мен сенин темир канат балапаның,
Асманда калкып учуп баратамын.
Аталап караныңды издеп таппай,
Армандуу дастанымды жаратамын.

Көрсөтүп мага дагы карааныңды,
Аткарчы, атакебай, талабымды.
Көңүлүм көтөрүлбөй турат азыр,
Көрүстөн ичинен мен табамынбы?

Сен менен сүйлөшүүгө келип турам,
Селейип сага карай көңүл бурам.
Сен неге унчукбайсың, унчукпайсың,
Жүзүңдү көрө албаймын... көөнүм туман.

Атаке, адамзаттан бөлөк элең,
Кыйшайсам жөлөп турар жөлөк элең.
Бир жылга жашап турбай неге шаштың,
Менден да небереңди көрөр элең.

Мен үчүн тирүүлүгүң зор эле го,
Аталуу өмүр сүргөн доор эле го.
Адаштың, сен бөлүнүп үй-бүлөдөн,
Кайгыда өткөн күнүм кор эле го.

Кадырың бар эле го эли журтка,
Акылың тоодой бийик сөзүң нуска.
Ким болсо баардыгына бирдей элең,
Тең карап жеңдирбеген кур намыска.

Ишенбей, оо, бул дүйнө жалган дешсе,
Жоктодум боздоп, ыйлап таңдан кечке.
Таштадың жаштайымдан жетим кылып,
Толо элек мезгилимде жыйырма бешке.

Сен кеттиң кайра бизге бурулбайсын,
Кайгырсақ бизге үнүңдү угузбайсың.
Кыйраган бир отоло имараттай,
Кайрадан чындык бизге курулбайсың.

Унутбайм, кантип сени унутайын.
Уу ичип алганга да уулуң дайын.
Ушул кеч мен сагынып келип турам,
Үн катчы, мен да үнүм угузайын.

Сагынам, кантип сени сагынбайын,
Сурайын алда кандай алы-жайың?
Үн-сөз жок, жооп бербестен сөздөрүмө.
Тунжурап эстелигиң турат дайым.

Эстеймин, кантип сени эстебеймин.
Эсепсиз эстейм сени кечке чейин.
Элеңдеп эки жагым, карап коюп,
Кыялым сага карай жетсе дейим.

Ойлоном, кантип сени ойлонбойун,
Ойготчу мен уйкудан ойгонойун.
Мен сага керек болсом ат оордуна,
Теминчи алып учуп жорголойун.

Кыйналам, кантип сенсиз кыйналбайын,
Ыйлаймын, кантип жоктоп ыйлабайын.
Өзүңдөн мага калган жалгыз белек,
Бук болом ырларымды ырдамайын.

Кайгырам, кантип сага кайгырбайын,
Ташындай катып турган Карынбайдын.
Жүрөгү адамдардын таш болобу?
Кадырын билбейбиз да айрылмайын.

Укпайсың, билем аны укпайсың да,
Унчукпай түбөлүк сен уктайсың да.
Таң эрте келип турсам мен жайыңа,
Уулум деп мага карай чыкпайсың да.

Келбейсиң, эми мында келбейсиң да,
Куушуп, куюн болгон желдейсиң да.
Асмандан нөшөрлөгөн жамгыр болуп,
Колоттон куюп аккан селдейсиң да.

Жакшы эле баарыбызга тирүү барың,
Ооруса адамдарга белең даары.
Канча жыл эмгектендиң врач болуп,
Карабай оорусу да өзүң жаның.

Өзүңкү эч өзүңө эм болбоду,
Ооруңду билбей өзүң ошондогу.
Негедир өңдөн азып бара жаттың,
Ичээр сууң түгөнөөрдөй жашооңдогу.

Өзүңө келет дале эркелегим,
Өмүрүң сенин болчу эңсегеним.
Оорулуу болуп жүргөн мезгилинде,
Ооруну эптеп атам жеңсе дедим.

А бирок тилегиме жеткирбедиң,
Арман деп боздоп, ыйлап эчкиргемин.
Арманга чөгүп кетип бойдон ашкан,
Билбедим таң атканын, кеч киргенин.

Уктасам уктаганда сен түшүмдө,
Иштесем кубат берип сен күчүмдө.
Ар дайым жандап жүргөн жөлөк болуп,
Жана сен үзүлбөгөн үмүтүмдө.

Ырларың сен калтырган жалгыз белек,
Ыргалат мен ырдасам жалгыз терек.
Ырдалып жаткан сенин ырларыңды,
Ал дагы ырдалганын сезсе керек.

Өзүмдөн билдирейин ал жайынча,
Өзүңө кезикбейим бармайынча.
Өмүрүм өксүү менен өтө берет,
Өлүп мен өзүңө окшоп калмайынча.

Чоңоюп, неберең да тай-тай басып,
Аталап ал да мендей оозун ачып.
Капырай, бир нерсени сезген өңдүү,
Уктабайт, түн кирсе да уйку качып.

Жан элең бул дүйнөгө эки келбес,
Жаны жок жаткан дене эми сезбес.
Жашырып алдың бизден жүзүң буруп,
Оронуп топурака жамгыр тийбес.

Ким билет кантип жатат абалыңыз.
Эмне эле ал тараптан табарыңыз?
Дүйнөдөн неге шашып эрте кеттин
Бар беле бизден кымбат адамыңыз?

Бар болсо тосуп чыкты ата -энеңиз,
Жок болсо кабак бүркөп кап дебеңиз.
А, балким ойлонгондой болбой баары,
Кыймылсыз жаткандыр да катып денеңиз.

Сен барда ой жок эле менде дагы,
Сен барда гүлдөп турчу өрүк багы.
Сен кеттин, баары кетти сени менен,
Куш учту конуп турган колумдагы.

Жамгырдан тосуп турган чатырымдай,
Сен барда жүрчү элем жашырынбай.
Сен жоксун азыр мага тирек болор,
Максатым турам ишке ашырылбай.

Сен барда Ала-Тоодой тирек болгон,
Сен барда өтөөр элем жиреп зоодон.
Сен кеттиң, баары кетти сени менен,
Селдейип чарчап келем узак жолдон.

Эшикте жамгыр төгөт карга айланып,
Сел агып өзөн сайда жарга айланып.
Дал ошол кубулуштай кайра келчи,
Өлүмдөн өмүргө өтүп, барга айланып.

Атаке, сен кымбатым алмашпаган,
Чоңойтуп алпештеген, ардактаган.
Кабар бер кабарчыдай үн чыгарып,
Чын эле жашайт бекен ал жакта адам?

Жүдөдүм, жоктугундан санаа басып,
Жүрөсүн сен түшүмдө аралашып.
Эч эле бет келишип сүйлөшө албай,
Жүзүңдү сен бурасын ала качып.

Элесиң үнсүз - сөзсүз мага карайт.
Элиң бар эмгегинди элиң баалайт.
Эзилет эт жүрөгүм кусалыктан,
Элесиң көрсөм деле эч тарабайт.

Сагынам таң аттырып, күн кечирип.
Өсөрбүз сен катары биз жетилип,
Алты уулуң атакелеп кыйкырсак да,
Турбайсың жаткан жерден сен секирип.

Эстесек жер тепкилеп калкабыз да,
Эми сен жоксуң биздин арабызда.
Билбеймин канча жашап канча жүрүп,
Акыры биз сен жакка барабыз да.

Жан чыкса деле аны көмбөс болуп,
Жаралбай адам заты өлбөс болуп.
Жабыркап турат азыр жаш жүрөгүм,
Жанымдан эми сени көрбөс болуп.

Айла жок баш ийебиз табигатка,
Мен дагы чоңойдум го да бир жашка.
Сенин да өткөнүңө бир жыл болуп,
Аш бердик ага тууган карындашка.

Жыйналып эли журтуң түгөл баары,
Келишти имам, молдо, эшен, кары.
Катмы окуп тесме тартып бата тилеп,
Кетишти болгон кезде жатар маалы.

Адамдын жанын алса таштай каткан,
Ичер суу күнү бүтсө айы баткан.
Сенин да бир кездеги тирүү денең,
Ичине көрүстөндүн барып жаткан.

Айла жок колдон келбес иш эле деп,
Акылман акыл айткан киши эле деп.
Кайгырып жансыз сени жерге бердик,
Өзүңө бир кудайдан бейиш тилеп.

Жаныңды канткен менен ажал алды,
Сулк денең кыймылы жок сулап калды.
Капырай, ажал деле калыс карап,
Албайбы жашка карап кемпир-чалды.

Чай ичсек арабызда отурбайсың,
Чакырып келсек дагы кошулбайсың.
Жаа бою качып калдын бизден алыс,
Жашоодо көрүшпөгөн чоочундайсың.

Чыкбайсың ошол жаткан түнөгүндөн,
Кан кеткен согуп жүргөн жүрөгүндөн.
Тынч гана бейпилдикте уктайсың да,
Анткени, көзүң өткөн бул өмүрдөн.

Атаке, кантип бизди кыйып кеттиң,
Арман, муң көөдөнүмө жыйып кеттиң.
Тыйылбай көздөн жашым турат дале,
Көрүнүп көз жашымды тыйып кеткин.

Айыксаң кубанычым сыйбай терең,
Ардактап атакелеп сыйлайт элем.
Ал күнгө кайдан жеттик... жете албадык,
Сен деле оорубасаң кыйбайт белең.

Сөз менин айтып бүткүс баяным сен,
Сылтысам сынган бутка таягым сен.
Сыздасам деле сени таба албаймын,
Сөзүмдүн токтотоюн аягын мен.

Айыгып ал ооруңдан жан кейиткен,
Жүгүрүп өйдө төмөн эңкейиштен
Жүзүм, коон, мейиз терип жесең экен,
Ордунду кудай берип кең бейиштен.

2003-жыл.

СЕНИН ЖОГУҢ БИЛИНГЕН

Кайталанып окшош күндөр тизилген,
Издеп келем басып өткөн изинден.
О, атаке, кантип сени унутам,
Сенин жогуң билингени, билинген.

Бүт таанышың, көрүп калса токтотуп,
Таанып алат дароо сизге окшотуп.
Мен да сизди жазбай тартып келемби,
Сиз келесиз дайым мени жоктотуп.

Куран окуп бир өзүңө багыштап,
Бата тилейм бир Кудайга табыштап.
Сенин жогуң мага дайым сезилип,
Узак жолдо чарчап келем чалыштап.

Ойлондуруп небериндин соболу,
Кабак бүркөп карай берем обону.
“Кайда менин чоң атам” - деп сөз салып,
Дейт анан да - “аны көрсөм болобу?”

Мына ошондо жообун таппай соболдун,
Уйгу туйгу мен ичинде бороондун:
“Чоң атаңар жакшы киши болчу” - деп,
Көрсөтөмүн көрүстөндө моло оордуң.

АРНООЛОР

АТАМА

Үй ээси ыйык экен ата деген,
Жашай бер түбөлүккө апам менен.
Алыска сапар тартып аттансам мен,
Ак жолуң ачылсын деп бата берген.

Айтылган акыл сөзүң бек сактаймын,
Ою жок бекер жүрүп, жөн жатбаймын.
Жашымда мага бөлгөн эмгегинди,
Бой жетип, күчкө толдум эми актаймын.

ЭНЕ БОЛУП БАРАТАСЫН УЛГАЙГАН

Көрбөйүн деп кебетесин ыйлаган,
Апамды ойлоп мен өзүмчө кыйналам.
Эмгектенип балдары үчүн тынбаган,
Жамандыкка балдарын эч кыйбаган.

Кылып сага урмат -сыйдын неченин,
Кантип сенин кадырына жетемин.
Тилеп сенин амандыгың ,эсениң,
Ак сүтүндү кантип актаар экенмин.

Көрбөйүн деп кебетесин муңайган,
Мен тилеймин Жараткандан, Кудайдан.
Мезгил өтүп, неберелер чоңоюп,
Эне болуп баратасын улгайган.

Ойлоп-ойлоп ойдун учсуз тереңин,
Мен аскерде кызмат кылып келемин.
Эстегенде сенин айткан сөзүңдү,
Мен өзүмдү жоокермин деп сеземин.

АПАМА

Өстүрдүң мага берип ак сүтүндү,
Жана да улап келдиң үмүтүмдү.
Эми мен эмгегине алкыш айтып,
Аябайм акташ үчүн өз күчүмдү.

Ырымды жаздым, апа, жалгыз сизге,
Өстүрүп көп жумшадың эмгек бизге.
Көп жылы мектепте иштеп талыкпастан,
Билимиң аябастан бердин элге.

БИР ТУУГАНДАР

Бир үй бүлө мээримине бөлөнгөн,
Бир атадан, бир энеден төрөлгөн.
Бир туугандар аман болсун дайыма,
Таянарым силерсинер жөрөлгөм.

Акыл айтып кеңешимди угушкан,
Азыр башка, мурда бирге турушкан.
Сапарынар шыдыр болсун ар дайым,
Эч убакта кемибестен турмуштан.

Ага-ини, эжелерим, карындаш,
Адам болбос бул дүйнөдө жанылбас.
Менден кетсе кечиргиле кектебей,
Кымбатсынар бир мен үчүн табылбас!

Бирге жашап, бирге тамак ичишип,
Бир иш болсо бирге чогу киришип.
Таалим алдык ата менен энеден,
Чоңубуздун кичинесин кийишип.

Азыр жандап тааныбаган бирөөнү,
Ушул кезде баарыбыз тен бүлөөлү.
Түгөйлөрдөн ажырабай эч качан,
Түбөлүктүү бирге өмүр сүрөлү.

Бир туугандар, дайым ойлоп сагынам,
Алыс журсөң карааныңа кагылам.
Аман болсун кайда журсө баары деп,
Тилек кылып жаратканга жалынам.

САИДАГА

Мен сени сагынам көрбөсөм күн сайын,
Мен сенен суранам жанымда жүр дайым.
Өзүмчө ойлоном кыялга термелип,
Болсо деп өзүңдү өмүрлүк жубайым.

Таң атып, кеч кирсе сагынам кечинде,
Анткени, эң ыйык кабылдым сезимге.
Кучактап сен мени мендагы өзүңдү,
Сүйөм деп айтышкан күндөрүм эсимде.

Колумда сүрөтүң караймын жүзүңө,
Көз салып ан сайын сүрөткө үңүлө.
Чакырып жаткансыйт келгин деп жаныма,
Каршымын экөөбүз жалгыздап жүрүүгө.

АЛЛАХ

Бар дүйнөнү өкүмүнө караткан,
Жандууларды жер бетине тараткан.
Жашоо берген жандуу жана жансызга,
Сенсиң Ыйык кереметтүү жараткан.

Айкөл жана кечиримдүү улукман,
Суусун берип тээ ободо булуттан.
Ай чыгарып, караңгыда жол ачып,
Кун чыгарып бир ысытып, бир сууткан.

Ким суранса аны дайым кечирген,
Мээрими күч түгөнбөгөн кенчинден.
Кулдарыңа кылып дайым ырайым,
Сен туруктуу тайыбаган шертинден

Сен бирөөсүң шериги жок эчкачан,
Туулбаган, туубаган да баштадан.
Жалгыз гана куткаруучу өзүңсүң,
Жан аманат, турсам дагы уктаган.

Көк асманды түркүгү жок тургузган,
Көл деңизди көкмөк кылып тунгузган.
Кереметүү жалгыз гана Аллахым,
Көп жылдызды, тээ ободон жылгызган.

Мээрими мол адамзатка ар убак,
Жан дүйнөсүн тазалаган аруулап.
Пендесине сыноо бери оору дарт,
Айыктырган дуба менен дарылап.

Мээрими зор кечиримдүү берешен,
Сендей улук эч бир зат жок теңесем.
Жалгыз Аллах сыйынууга татуктуу,
Сенин гана пейилиң өтө кең экен.

МУХАММЕД (САВ)

Бул дин үчүн далай болуп майдандар,
Эң акыркы жөнөтүлгөн пайгамбар.
Сен Мухаммед тура жолго жол башчы,
Биз үмөтүң алаканын жайгандар.

Ак караны ажыратып бергенсиң,
Сен ал үчүн Аллахымдан келгенсиң.
Далай ирет салгылашып казатта,
Аллах берип сен аларды жеңгенсиң.

Сен элчиси Аллахымдын адамга,
Жөнөтүлгөн ушул акыр заманга.
Кетсек болду келме ооздо айтылып,
Сен тарапка, акыретке барарда.

Адамзаты башка жолдо бараткан,
Сени берди элчи кылып жараткан.
Жамандыктан куткарылып адамдар,
Түз жол тапты, дини жоктор адашкан.

КЛАССТАШТАРГА

Мектепте бирге басканың,
Унутпай эске сактагын.
Эстесең күлүп каларсың,
Эселек тентек чактарың.

Ойноп күлгүн классташым,
Өтсө мезгил жылат жашың.
Ошондуктан ойноп күлгүн,
Ойной турган курактасың.

ДОСТОРГО

Кучактап дайым көрүшкөн,
Кубаныч болсо бөлүшкөн.
Кудайым кошкон дос болдук,
Бир ичип чөйчөк, чөмүчтөн.

Сагынып салам алышкан,
Санаркап күтүп алыстан.
“Сапарын байсал болсун.” - деп,
Узатып далай калышкан.

Күн сайын сурап ал-жайды,
Күч-кубат тилеп жалгайлы.
Жанаша сапар тарталы,
Кай жакка гана барбайлы.

Сүйүнүч кетпей арадан,
Дос болуп жакшы санаган.
Алмаздай өткүр бололу,
Ишке ашып тилек каалаган.

Нур тийип турсун ар дайым,
Тынчтыкты, достор, арнайым.
Эрденип гана жүрсөк дейм,
Оо, дүйнө кетип калмайын.

Чыныгы достор бололук,
Чыныга куйса тололук.
Жыргалда болсун жашообуз,
Тынчтыка дайым оролуп.

Курч болуп дайым Алмаздай,
Душмандан эч бир жазганбай.
Жаныбыз бекем болсо экен,
Жылдызы күйүп жангандай.

Ойлоп корсом азыноолак үч тамга,
Кадырына жетүү керек күч барда.
Бекем болуп шертин бузбай достуктун,
Чокушпайлы окшобостон куштарга.

Таланттын болгон учкуну,
Арнадым достор ушуну.
Аз болсо көптөй көргүлө,
Ачыла элек кутуну.

КЕЛ КЛАССТАШ

Кел классташ жолугалы кол сунуп,
Өткөн күндү эскерели олтуруп.
Кандай сонун кайрадан бир чогулуп,
Жүрөктөрдү сагынычка толтуруп.

Кел классташ тулку бойду көтөрбөй,
Оорумун деп шылтоо айтып жетөлбөй.
Эскерели балалыкты бир ирет,
Кел мектерке шартым жок деп көшөрбөй.

Сен келбесен сенин ордуң жоктолот,
Мен келбесем анда кимдер шоктонот.
Баарын келгин кечикпестен класска,
Классташтар бары анда топтолот.

Чындыгында кыздар жары бирөөнүн,
Келбей балдар кантип чыдайт жүрөгүң.
Жок дегенде келгин кушка окшойлу,
Таап келген бир түнөгөн түнөгүн.

ДОСУМА

Дос болдук ушул күнү кол кармашып,
Дос болдук ушул түнү ыр ырдашып.
Дос болдук бак аралап бирге басып,
Кыдырдык бирге жүрүп көңүл ачып.

ЖОРОЛОРГО

Ысыкта, суукта күйүшкөн,
Ыр ырдап бирге күлүшкөн.
Жоролор аман бололук,
Аш жешип Өзгөн күрүчтөн.

Баарыңдан менмин кичине,
Бар элем кызмат ишиңе.
Бирок да сыйга көп барам,
Тыгылып эттер тишиме.

Эркеңер болдум силердин,
Ээн кетсем анык билермин.
Эсен-соо болуп жүрөлү,
Эңсеген менин тилегим.

Улуулар бирок угушат,
Олтурат бирге турушат.
Таарыныч болсо бат эле,
Заматта дароо унутат.

Искендер менен Маматка,
Аданбай Адыл жанашса.
Азизбек Жолборс Шералы,
Кошулат Талант жамаатка.

Баарысы бирге жоролор,
Бакыт куш мында оролор.
Бакубат өмүр сүрөлү,
Небере толуп короолор.

Жеңелер жана эжелер,
Улуу жаш менден элеңер,
Кечирип мени койгула,
Ашыкча кетсем мен, эгер.

Кудайым кошкон жоробуз,
Курдаш да, дос да болобуз.
Кыйышпай бирге жүрөлүк,
Кыямат бирге корообуз.

Анара, Салый , Жамийла,
Калипа, Чынар, Гүлмира,
Калыйбү жеңе Гүлнара,
Бар болсун Саида, Калия.

Арада болгон Гүлсара,
Азыр жок кетти... бечара.
Жакшыда өмүр аз экен,
Кайгырган менен не чара.

Оорубай бирге жүрөлүк,
Ойнойлук жыргап күлөлүк.
Жоролор бойдон өтөлүк,
Жан жолдош болуп түбөлүк.

МАМАТБЕК МЕНЕН ЖАЗГҮЛГӨ

Бир - бириңе төп келишип боюңар,
Оорундалсын тилек максат оюңар.
Биз келебиз, куттук айтып силерге,
Куттуу болсун ак никелүү тоюңар.

Бул турмуштун татаалынан чарчабай,
Суугун сезип, ысыгында чаңкабай.
Тамшандырган таттуу үй-бүлө болгула,
Сүйүү турсун көкүрөктө таркабай.

ОКУТУУЧУ АРДАГЫМ

Асыл, кымбат сенин кылган эмгегиң,
Аянбастан ар күн билим бергениң.
Окутуучу билим кенчтүү казынам,
Баалап жүрсүн баркың сенин эл жериң.

Аздыр-көптүр билиминди алгамын,
Азыр мына, көрүп жатам жардамын.
Башым ийип сага таазим этемин,
Сыймыктанаар окутуучу ардагым.

Сени көрсөм мен ардайым шаттанам,
Тааныштырып, эжекем деп мактанам.
“А” тамгасын алгач өзүң үйрөтүп,
Таалим берип ак шумкардай таптаган.

Таалим берген эң алгачкы агайым,
Мен шашылып мектебиме барайын.
Баштагыдай сабак берчи кайрадан,
Ушул күнү кол кармашып калайын.

КЫЗЫМ АЙГЕРИМГЕ

Мен терек, сен бүчүрү бутагымдын,
Эркелеп кең коюнумда, кучагымдын.
Ан сайын кубанычка кубат берип,
Кадамын аран шилтеп буттарыңдын.

Сен менин кубанычым тарабаган,
Сен менин кен байлыгым санабаган.
Мен сага канча мээрим төксөм дагы,
Бир сенин күлгөнүңчө жарабаган.

Сен менин жан кубатым чарчатбаган,
Сен менин кымбатымсың алмашпаган.
Өпкүлөп канча ирет жыттасам да,
Өзүңсүң моокумумду таркатбаган.

УУЛУМ БЕКТУРГА

Өзүңсүң менин тилегим,
Каруу күч менин билегим.
Мүнөзүң мени тартканын,
Түшүнүп, сезе билемин.

Көтөрүп кыргыз желегин,
Элиңе тийсин керегиң.
Журтуңа кызмат өтөсөң,
Бизге ошол берген белегиң.

КЫЗЫМ ЖАЗИРАГА

Аталап койбой ээрчисе,
Талашып таттуу бергиче.
Бир азда эле сагынып,
Ашыгам иштен келгиче.

Киргенде үйгө аталап,
Асыла кетет жакалап.
Кучактап алып кое бербей,
Кубанып көзгө жаш алат.

Аталап улам чакырып,
Бат эле ыйлап бакырып.
Бир азда эле каткырат,
Ыйлаган ыйы басылып.

Кийгендин баары жарашып,
Көргөндүн баарын талашып,
Отурат, турат, тыным жок
Жыгылат чуркап баратып.

Түшүнүп сөздүн аныгын,
Сүйлөйт да бирок жарымын
Тынымсыз турат кыймылдап,
Кыймылын туурап баарынын.

Кармасаң нерсе жулгулап,
Ырдасаң кошо ыр курап.
Кээ бирде кетсе уйкуга,
Үй ичи калат тунжурап.

Атасаң ага нерсени,
Адаты алып келмеги.
Музыка болсо бий бийлеп,
Эң кичүү үйдүн эрмеги.

СЕНИН ТУУЛГАН КҮНҮҢ

Ыңаалаган бала үнүң угулган,
Ушул убак сенин күнүң туулган.
Сага деген аруу тилек айтылып,
Шаттык менен шарап ичип жуулган.

Ушул күнү кубанышып ата- эне,
Ушул чүрпө чоңойсо деп бат эле.
Жараткандан амандыгың тилешип,
Анан сени ак бешикте бакты эле.

Ыйлаганда ала коюп колуна,
Кош эмчегин тосуп апаң оозуңа.
Атаң -энең тилек менен багышкан,
Алмак салмак көтөрүшүп жонуна.

КЕСИПТЕШТЕР

Ар тараптан тагдыр бизди топтогон,
Кулк мүнөздөр бир бирине окшогон.
Улуу –кичүү, жаш-карыга карабай,
Ырдап –бийлеп, күлкү шаттык коштогон.

Кесиптештер, кең пейилдүү адамдар,
Кемибесин эч убакта кадамдар.
Бекем болсун ортобузда ынтымак,
Өзгөрсө да өйдө төмөн замандар.

Ар күн сайын жумушуна шашылган,
Ардак даңкы жүрөгүнө катылган.
Биз болобуз биримдиктүү кесиптеш,
Ар ынтымак арабызга чакырган.

НАРИСТЕМ

Бойкат эле келинчегим баштагыдай,
Бойкаттыгы эмес эле жаштагыдай.
Неден болду ичте бала козголуп,
Алып бардым төрөт үйгө сактагыдай.

Үч күн жатты төрөт үйдө сактанып,
Даарыгерге текшерилип тактанып.
Бирок ,аттиң, жакшы жылыш болбоду
Наристеден мурда шерик башпагып.

Болгон эле жыйырма төрт жумалык,
Курсак жарып төрөтүштү пул алып.
Берип жаттым эч нерседен аянбай,
Жардам бер деп даарыгерден суранып.

Чакыртышып көрсөтүштү мага да,
Жакшы эле дем алышы абада.
Кыз бала экен чыйрак эле, кыймылдуу,
Үмүт жанып, мээрим төктүм балага.
Төрөлгөндө ыйлап түштү наристе,

Жооптуу болсо кана ар ким ар ишке.
Алгач өзү жаткан эле дем алып,
Муктаж болду жасалма дем беришке.

Толук эмес тогуз күнчө жашадың,
Толук билбей мээримин күч атанын.
Колдон кеттиң, атаганат, наристем,
Эмчек сорбой кучагында апанын.

Ичим күйөт койгонума жоготуп,
Бекем кысып албаганга сооротуп.
Туруп кал деп койдум эле Тургунай,
Тура албадың убактыңды коротуп.

Эрте келип убагыңдан дүйнөгө,
Келбей тилиң үн чыгарып сүйлөөгө.
Эрте кеттиң, келгениңден да эрте,
Окшобостон оюн салган чүрпөгө.

Сезе албадың бул жарыктык аптабын,
Туя албадың эшик муздап жатканын.
Күнөөсү жок, аппак сүттөй бөбөгүм,
Көрө албадың апакеңдин бакканын.

Бармак тиштеп калдым катуу өкүнүп,
Сага деген үмүтүмдү өчүрүп.
Учуп кеттиң күнөөсү жок, наристем,
Жаңы курган пай дубалым көчүрүп.

Көзгө толуп калган элең жаңы эле,
Көрүнчүдөй элеңдеймин дагы эле.
Таш боор ажал алып кетти колумдан,
Азыр жок да кечээ күнү бар эле.

Тынчымды алып, бала болуп ыйлабай,
Ооруп-сыркап атакеңди кыйнабай.
Учуп кеттиң чымчык болуп, наристем,
Күлкүң чыгып, кыткылыктап жыргабай.

Ажал алды бүт аргамды түгөтүп,
Ала албадым ажал менен күрөшүп.
Аттиң, арман, колдон келбес иш экен,
Ичим күйөт унута албай күн өтүп.

Күнөөсү жок аппак кардай, наристем,
Көгүчкөнсүң көктө учкан эми сен.
Балдарымдын катарына кошулбай,
Башка дүйнө сапар тарттың, периштем.

Моокум гана кере жыйттап албадым,
Ушул менин тирүүлүктө арманым.
Айла канча көтөрбөскө аргам жок,
Аллахымдын бир башыма салганын.

ИНИМ ТУРАТКА

Бал даамын татып өмүрдүн билбей кадырын,
Үй-бүлө күтүп өткөрбөй өмүр жарымын.
Өксүтүп баарын өкүттө кеттиң иничек,
Оордуңду басаар өзүңдөн калбай тамырың.

Куу ажал алды жашыңа сенин карабай,
Жүргөн бир кезде оюндан моокум тарабай.
Ата энең, тууган артыңда калды боздошуп,
Сен кеттиң бизден коштошууга жарабай.

Жыл өтүп анан жыйырмага араң толдуңбу,
Балаң жок артта толтураар сенин оордуңду.
Мынчалык неге шашылыш кеттиң, иничек,
Акырет жакка жаш туруп керек болдуңбу?

МЕКЕН

АТА ЖУРТ

Ата-журт, мейман үчүн койнуң кенен,
Кантсем да айта албасмын сени терең.
Өзүңдөн бүткөн беле менин денем,
Өзүңдүн кызматыңа турат белем.

Өзүң деп өскөн экен атам-энем,
Мен дагы ата-журт деп өсүп келем.
Өзүңдү коргойм жана сүйө билем,
Ата журт, ашыктыка жетпей ченем.

Өзүңдү жүрөк сүйөт аны сезем,
Сен үчүн өмүр бою дүйнө кезем.
Ата журт, сакташ үчүн сөзүм берем,
Анткени, мен өзүңдөн чыккан элем.

Жаратып койсо дагы мени куштай,
Өзүңдө жашамакмын алыс учпай.
Кетсе да түбөлүккө көзүм уктай,
Гөрүмө жатам эми топоң учтай.

Жатасың билем чыны сөзүм укпай,
Үн чыгар, жүрөгүмдү сен суутпай.
Асманыңда боло албадым турумтай,
Жашай албайм тунук сууңду мен жутпай.

Ата-журт, дем алууга абаң таза,
Ыңгайлуусуң эс алууга көрктү жана.
Ата-журт ,сени сүйөм талбай гана,
Кантсем да айта албаймын сени даана.

АТА ЖУРТ КИМДЕН КАЛГАН

Ойгонуп эрте менен үрүл тандан,
Көөдөндө ак тилектер үмүт жанган.
Тилеймин Ала -Тоонун амандыгын,
Ал мурас бабалардан бизге калган.

Турмуштун татаал жолу сыноо салган,
Жашоо да, жарыктык да өзү жалган.
Хан кетип,баатыр кетип мекен үчүн,
Ата Журт кимден, өтүп кимге калган?

МАГА КЫМБАТ АТА ЖУРТ

Ашуу белес ак мөңгүлүү чокулар,
Колот кокту, тоо капчыгай, тосуулар.
Мага кымбат атырылган мөл булак,
Агып барып көл деңизге кошулар.

Аска зоосу бийик тоонун кыркасы,
Үңкүрлүү бет, чыйыр жолду жылгасы.
Мага кымбат өзгө жерден артыкча,
Өзөн-сайы, анда жаткан кум ташы.

Көк асманы, анда сызган ак булут,
Көл толкуну жээкке турган шарп уруп.
Мага кымбат, сенин барың дүйнөдө,
Коргойм сени жанды-жанга карч уруп.

Көк арчасы, шуудураган ак кайың,
Көк шибери жашылданган жаз сайын.
Мага кымбат мунун баары өмүрдө,
Эки көздүн карегиндей сактайын.

САК БОЛ, АТА-ЖУРТ

Тынчын алып, алуучудай жүгөндөп,
Көрө албастан көр казышып жүргөн көп.
Ата-Журтум, аламандан чарчаба,
Келем сени мен барымда сүрөөндөп.

Ичи тар бар бүтүндүгүң көрө албас,
Сени сүйүп сендеп алар көнө албас.
Абайлагын жамандыктан сактангын,
Биз бар кезде алар сени бөлө албас.

Суунду уурдап, жериң сатып кетпесин,
Кениң казып көөдөнүңду тешпесин.
Сак болгунуң, Ата-Журтум, алардан,
Арам ойлуу максатына жетпесин.

АТА ЖУРТКА БИР САП ЫР

Мен кубанам сен кубанган чагыңда,
Ата журтум жүрөгүмдүн жаадында.
Өз колумдан сага кылган эмгегим,
Арзыбаган калемимдин сабында.

Оор жүгүңдү ала албадым көтөрүп,
Ооруганда тура албадым жөтөлүп.
Колдон келбейт, койгум келет бийикке,
Тырышамын ойдон кайтпайт көшөрүп.

Кабак бүркөп булут каптап асманда,
Мен кайгырам, сен кайгыга батканда.
Ата журтум, кулак түрчү балаңа,
Ыр окуйун көңүлүңдү ачканга.

Жүк аркалап салымымды кошподум,
Саратандын аптабынан тосподум.
Ата журтум, туюп турам абалың,
Колдон келбейт ичтен сызып чоктодум.

Ызгаар күндө үстүнө тон жаппадым,
Ызуучуда тынчтандырып баспадым.
Ата журтум жанымдан да эң кымбат,
Таза абаң, суу, топурак, таштарың.

КАРА – КУЛЖА

Суктанышкан көркөмүнө нечени,
Аркар-кулжа, кайберендин мекени.
Сенден чыккан өнөрлүүнүн далайы,
Акын, ырчы, кыл кыякчы, чечени.

Буруксуган ышкын, кымыз жыттары,
Жаздоо, күздөө жайлоолору кыштагы.
Баары кымбат эч нерсеге алмашкыс,
Таш, кум, суусу, топурагы бүт баары.

Кара - Кулжа дарыясы агылган,
Күн күркүрөп көктөн түшсө чагылган.
Жамгыр төгүп суусу кирип коктуда,
Тар дарыя бир коктуда чамынган.

Карыялар ак сакалы жайкалган,
Акыл айтып Ала – Тоосун кайтарган.
Аталар бар хан Бакайдай даанышман,
Жигиттери душман мизин майтарган.

Энелердин баштарында элечек,
Жеңелерде, жаштарында келечек.
Кымыз сунуп куймак майын көтөргөн,
Мейман дос эл акыл калчап ченесек.

АЛАЙ-КУУ

Бийиктиги көк асманды тиреген,
Ала-Тоосу ак булутту жиреген.
Кырка тарткан Алайкуунун тоолору,
Мөңгү кетпейт кышта ызгаар ширеген.

Жайлоолору жашыл шибер жайкалган,
Койлор жүрөт койчусу жок кайтарган.
Керемет кооз берекелүү кең конуш,
Күндө жарык, түндөсүндө Ай чалган.

Катарлаша бир-бирине кыналган,
Залкар зоолор ызгаар суукта чыңалган.
Койгон өңдүү болоттон бек ширетип,
Таштан, кумдан, топурактан куралган.

Аска зоолор бийиктикке менменсип,
Асман-көктөн алар бизге келгенсип.
Сактап турат чек араны бек туруп,
Кыргызымдын жоокериндей эрдемсип.

ТУУЛГАН ЖЕР МУРАС БИЗГЕ

От сымал жалын болуп түтөгөндө,
Кусалык жанга батпай күчөгөндө.
Шаңшыган бүркүт сымал мен кайрылып,
Айлыма келем кызмат бүтөгөндө.

Аралап арча, кайың, карагайын,
Сагынып калкып учкан жагалмайын.
Тоолору кырка тарткан, туулган жерим,
Сагынсам ай өткөрбөй бара албайым.

Арадан жылдар өттү нечендеген,
Илгертен ата-бабам мекендеген.
Олтуруп кээде таттуу ойлор келет,
Өзүңө тез арада жетем деген.

Кыраан куш кырларыңда сабалаган,
Туулган жер мурас бизге бабалардан.
Топурак, кашка суусу колоттогу,
Не кымбат кере жуткан таза абадан.

КУЛДАНБЕС

Кулданбес кенен жайлоо көкмөк болуп,
Куурабайт кантсе дагы чөптөр соолуп.
Жайында жайлообуз бир укмуш болуп,
Тургансыйт бул жерге бакыт конуп.

Көк шибер гүл аңкыган айланаң,
Табийгатын кооздугуна тан калам.
Таза абаң кере жутуп дем алып,
Эч адам эс алуудан танбаган.

Шыңгыр үнү булагыңдын добушу,
Эзелтен ата-баба конушу бар.
Карытып эчендеген кылымдарды,
Эч качан картайбаган тоо ушул.

Саралада гүлдөр жайнап кулпуруп,
Түз желеде кулун турбай булкунуп.
Жада калса жаш наристе төрөлүп,
Кадам шилтейт ушул түздө умтулуп.

ТООЛОР

Суктанып мен тоолордун көркөмүнө,
Караймын карагайдын өскөнүнө.
Ойногум келет дале жаш балача,
Көк шибер жыт анкыган чөптөрүнө.
    Тоолук жердешим,
    Тоодой болуп келбетиң.
    Жашай бер дайым,
    Тоолор сага дем берсин.
Өттү экен ушул тоолор канча жаштан,
Көк кашка суулар агып ар тараптан.
Тоолордун жаныбары тоо текелер,
Канча адам бул тоолордон аркар аткан.

ЫСЫК-КӨЛ

Шарпылдап толкундарын жээкке уруп,
Кайдагы түшүнүксүз күүнү куруп.
Көл турат чалкып, ташып сыр жашыра,
Мен баттым бир кыялга жээкте туруп.

Көбүрүп ак толкундар шарпылдаган,
Көз ирмем көзгө элес калтырбаган.
Күн тийип, же Ай толуп чыккан кезде,
Чагылып жарыктыкка жаркылдаган.

Толкундар бири-бирине окшобогон,
Толкуса катар толкун токтобогон.
Кээ бирде кагылышып урунууга,
Беттешип бирин- бири коштобогон.

Көл үстү көкмөк болуп жалтылдаган,
Тынч туруп үшүгөнсүп калчылдаган.
Дайыма термелүүдө тынымы жок,
Келгиндер келип кетип ар кылдаган.

Ысык-Көл пейли кенен чалкып турган,
Ичине ар түр сырды камтып турган.
Туптунук мелтиреген Ысык-Көлүм,
Кымыздай ак кеседе балкып турган.

ОШ ШААРЫМ

Көркүңө көрк кошулуп күндө улам,
Эркелеп кең койнуңда бийкеч улан.
Мен дагы дал өзүңдөн билим алып,
Өзүңө мен ийилип таазим кылам.

Көркөмдүгүң күн нурундай Ош шаарым,
Көтөрүңкү көңүл менен жаш, каарың.
Жашап келет бейкут сенин койнуңда,
Муңайбастан көтөрүшүп баштарың.

ТУУЛГАН ЖЕРИМ

Туулган жерим өскөн мекеним,
Көргөнүмдө толкунданып кетемин.
Мен билбепмин акын, ырчы кыякчы.
Өнөрпоздор сенден чыгар экенин.

Келгиниң деп кулач жайып тургандай,
Суулар агат эч бир сенден булганбай.
Тунук кашка сууларыңды көргөндө,
Мен кетемин толкунданып тура албай.

Менменсинип турса бийик зоолоруң,
Көрктөндүрүп турган өңдү тоолоруң.
Бийик тооңду басып барсам аралап,
Келдиңби деп сылагансып бороонуң.

МЕКЕН КҮТӨТ

Мекен күтөт алыс кеткен баласын,
Турмуш үчүн алыс таштап калаасын.
Бир күнү алар кайрадан бир кайрылар,
Сагынганда Ала-Тоонун абасын.

Мекен күтөт алыс кеткен кыздарын,
Өткөрүшкөн оолак жерде жылдарын.
Акыр бир күн алар мында кайрылар,
Сагынганда Ала-Тоонун кырларын.

Мекен күтөт ага кошо ата-эне,
Неберелер калган үйдө жаш эле.
Баары күтүп үй-бүлөнүн мүчөсүн,
Келсе экен деп, ага-тууган бат эле .

СҮЙҮҮ

БООРУ ТАШСЫҢ

Сен неге боору ташсың, боору ташсың,
Жүрөктүн дартын козгоп оорутасың.
Жамалың көрдүм, дароо оору болдум,
Канткенде жүрөктөн сен орун таптың.

Сен неге уялтасың, корунтасың,
Сен неге башкалардан, корутасын.
Дүйнөдө сендей таппай келем жалгыз,
Кылчайбай кеттиң неге... бооруташсың?

Көп эле кыйнабачы, карындашым,
Сырдашаар түбөлүккө сен курдашым.
Кол сунуп бирге басчы мени менен,
Дүйнөдөн бир өтөлү кол кармашкын.

Жүрөгүм өрттөнчүдөй абдан кызып,
Өмүрүм өтүп барат айлар жылып.
Келбесең айла канча күн өткөрүп,
Дале мен сен деп жашайм ичтен бышып.

Мейли эле бул жашоонун тардыгы да,
Өкүнбөйм өмүрүмдүн аздыгына.
Бирок да жетбей келем жалгызыма,
Чыдайбыз айла канча баардыгына.

Өттү күн, өткөнүнө өкүнбөймүн,
“Кудайлап” кайра бер деп өтүнбөймүн.
Бир гана сүйгөнүмө жеткирсеңчи,
Бир гана сенден сурайм өксүбөйүн.

Мейли эми, кош бол менин өткөн күнүм,
Кайрылбайт эми кайра тунгуч сүйүүм.
Кош эми, бактылуу бол, карындашым,
Эстербиз биз өткөргөн айлуу түнүн.

ТҮШТӨГҮ ЭЛЕС

Гүлүм болдуң түштөгү,
Арнап ырым бүтбөдү.
Келчи мага кайрылып,
Сенсин жүрөк күткөнү.

Кайрыл, гүлүм, мүнөткө,
Түшөлүк биз сүрөткө.
Бул күндөрдү эскерип,
Калабыз биз күн өтсө.

Түшкө кирип шоктонуп,
Кайда кеттиң жок болуп.
Сени эстесем ар убак,
Тура албаймын токтонуп.

Уялчаак жаш кезимде,
Учуратып сезимге.
Уктап жаткан мезгилде,
Учуп кеттиң сен кимге?

Уктап жатып, ойгонуп,
Тура калдым козголуп.
Атың издеп таппастан,
Кала бердим ойлонуп.

Атың билбей кайгырып,
Калдымбы деп айрылып.
Эл ичинен издеймин,
Жылдыздардай жай жылып.

Ушул мага керек деп,
Уктаганда келет деп.
Уктайм анан көз жумуп,
Уктаарымда сени эстеп.

КЫЯЛДАНУУ

Ойлоном сенсиз гана,
Олтурам кыялдана.
Оо, гүлүм, кайда кеттиң,
Ойлонтбой келчи мага.

Кыялда мейкин талаа,
Кыдырам мен жаш бала.
Түшүмдөн көрүп чочуп,
Таттуу уйкум болду чала.

Жарыгын берип Ай да,
Кара түн жарык, жайда.
Олтурам дале жалгыз,
Сен менден кеттиң кайда?

Мен турсам көктү карап,
Жымыңдап жылдыз барат.
Асмандан сен түшчүдөй,
Олтурам жылдыз санап.

Күтүүдөн көзүм талат,
Көктөгү жылдыз тарап.
Акыры мага окшоп,
Таң чолпон жылдыз калат.

ӨКҮНӨМ ЭСТЕГЕНДЕ

Өкүнөм мен өзүңө жетпегенге,
Өксүймүн өткөнүмдү эстегенде.
Жолугуп кетсең болмок, атаганат,
Коштошуп түбөлүккө жок дегенде.

Өткөрүп ай жылдарын,
Сен мага кайрылбадың.
Өзүм да сезбей калдым,
Өзүңдөн айрылганым.

Кош болгун, карындашым,
Түбөлүк жан сырдашым.
Жолдоруң сенин башка
Түбөлүк кайрылбассың.

КАРА КӨЗ

Кара чачың кара кундуз кылындай,
Картаямбы мээримине жылынбай.
Тапканыма аз болсо да өзүңдү,
Сезилди го өткөн өмүр кылымдай.

Кара кашың кара көөдөй чийилген,
Кайкалана кирпиктериң ийилген.
Кара көзүң мөлтүрөгөн карагат,
Жарашыктуу келбетиңе кийинген.

Эриндериң бир сүйүүнү саматат,
Сүйүүм күчөп сүрөтүңдү каратат.
Атаганат, болсон гана жанымда
Жолукпастан мезгил өтүп баратат.

АДАШТЫК АК СҮЙҮҮДӨН

Аккуудай адашкан тобунан,
Адаштың ак сүйүү жолунан.
Узата албадым мен сени,
Аргасыз убакыт жогунан.

Дайранын жээгинде олтуруп,
Бир азга көөдөндү толтуруп.
Коштоштук кайрадан тез эле,
Кошкун деп мен сага кол сунуп.

Узатып мен сени үйүңө,
Сөз берип унутпай жүрүүгө.
Кайрадан айылга жөнөдүм,
Кайгырып коштошкон түнүмө.

СЫНДЫРБА ҮМҮТ ШАГЫН

Жолугуп элесинди таштап кеттиң,
Жолуңдан күтүп сени, жапа чектим.
Сагынтпай келчи кайра сен өзүмө,
Өзүңдөй боло албайт го эми эч ким.

Сен менин түбөлүктүү асылкечим,
Болжодук жолугууга жайдын кечин.
Болжошкон жерге келчи кечикбестен,
Сүйүүгө чыгаралы жаңы чечим.

Унутпа ортобузда сезим барын,
Кол сунду сага карай менин жаным.
Болжогон жолугууга келбей коюп,
Сындырба ойлорумдун үмүт шагын.

АЙГҮЛГӨ

Сен менин кызыл гүлүм адырдагы,
Сен менин махабатым жазымдагы.
Жолугуп эми гана коштошсом да,
Жолуккум келип турат азыр дагы.

Кайырма:

Жарыгын берсе Ай-Күнүм,
Жанымда болчу, Айгүлүм.
Түбөлүк бирге болсоң дейм,
Мен менен өтүп ар күнүң.

Ээ болдуң сезим менен жүрөктөргө,
Сен менин сагынарым мүнөттөрдө.
Жаңыдан биз таанышкан күндө неге,
Тартынып жарабадың бир өпкөнгө?

ОКУУЧУ КЫЗГА

Сен мектепти бүтө элек,
А мен турмуш күтө элек.
Кайдан жүрүп туш келдиң,
Жүрөгүмдү бүт ээлеп.

Кайырма:

Окуучу кыз, окуучу,
Максатыма кошулчу.
Алып сени качайын,
Аяктасаң окуунду.

Сен окууга максат коймок,
А мен жүрөм даде бойдок.
Көп жалынга сала бербей,
Койсоң болмок мени ойлоп.

КЕЗИГҮҮДӨН КЕЧИГЕМ

Кезиктирдим жолдун четинен,
Кетбей койдуң эч бир эсимен.
Ошол күндү эми эстесем,
Сүйгүм келет улам бетиңен.

Эми качан кайра кезигем,
Жолугууну каалайм тезинен.
Ал ойлорум ишке ашбастан,
Кезигүүдөн улам кечигем.

БОЛУП ЖАШТЫК

Кол кармашып бирге бастык,
Узак жолдо неге шаштык.
Ортобузда болуп жаштык,
Баш кошбодук, ажыраштык.

Кайырма:

Неге шаштык
Болуп жаштык,
Баш кошбодук,
Ажыраштык.

Ойноп күлүп болуп шаттык,
Көңүл ачуу жолун таптык.
Кайдан жүрүп болуп кастык,
Ал ойлорду алыстаттык.

Кайырма:

Ызатташтык,
Болуп кастык.
Баш кошбостон,
Алыс качтык.

АШЫГАМ СЕНИ КӨЗДӨЙ

Көрүп калсам мен сени кубанамын,
Көп учурда жолуга албай убарамын.
Өчүрбөчү алоолонгон сезимимди,
Ушул менен бир өзүңдөн суранарым.

Ашып- ташып сезимим көкмөк көлдөй,
Ашыгамын ан сайын сени көздөй.
Билбейм кантип жашагам жалгыздыкта,
Мындан мурун мен сени эч бир көрбөй.

ТҮШҮНГӨНДӨ ИЗДЕП КЕЛЕРСИҢ

Мен ойлогон максатыма жетпесем,
Сенде болгон сүйүү сырын чечбесем.
Мен ошого, мен ошого кейиймин,
Мээрим жок мерездигиң эстесем.

Кайырма:
Түшүнбөйсүң азыр мерезсиң,
Түшүнгөндө издеп келерсиң.
Түн уйкуңдан кечип уктабай,
Же түшүмдө аян берээрсиң.

Мен тилеген тилегиме жетпесем,
Алоолонгон сүйүү отун кечпесем.
Мен ошого, мен ошого кейиймин,
Жакындабай менден алыс четтесең.

Кайырма:
Түшүмө улам киресиң,
Түшүнөм сен да билесиң.
Түн уйкуңдан кечип уктабай,
Түшүнгөндө бир күн келесиң.

ЭСТЕЙ ЖҮР

Колуңда менден алган ыр саптарын,
Эске тут унутбастан бек сактагын.
Ошол мен ошол менин ырларымда,
Эстей жүр эскерүүгө мен таштадым.

Жумуштан чарчап келип олтурганда,
Мени эсте бул ырларды окуганда.
Кош, сулуу, сени менен коштошоюн,
Ырларым сени менен болсун анда.

ЭҢСЕП ЖҮРӨМ УНУТПАЙ

Бир көрүнүп асмандагы булуттай,
Сен коштоштуң басып кеттиң жылып жай.
А, мен болсо жалгыз учкан турумтай,
Бир өзүңдү эңсеп жүрөм унутпай

Бир көрүнүп токойдогу эликтей,
Чочулаймын каламбы деп кезикбей.
Кайра кайра сүрөтүңдү караймын,
Улам улам мен кароодон зээрикбей.

КЫЯ АЛБАЙ

Сен да мени, мен да сени кыя албай,
Же ортодо сезимдерди тыя албай.
Биз жүрөбүз тааныш болуп жөн гана,
Бирибизде болгон сырды биле албай.

Жолукканда жылмайышып карашып,
Убакыттын өткөндүгүн санашып.
Сен экөөбүз эңсесек да жолукбай,
Күндөр өтөт кеч кирип да, таң атып.

САГА АРНАЛАТ ЫРЛАРЫМ

Бирге өткөрүп өмүр жылдарын,
Жана дагы жашоо жыргалын.
Түбөлүккө бирге болсок деп,
Сага арнайым аруу ырларым.

КОШТОШТУК УБАКТЫЛУУ

Чөмүлбөй махабаттын тереңине,
Ишенип жалган сүйүү илебине.
Адашып ак сүйүүмдөн жүрүптүрмүн,
Мен эми жетсем болду тилегиме.

Болоор кезде эми гана бактылуу,
Мен коштоштум сени менен убактылуу.
Коштошсом да кетким келбей жаныңдан,
Жүрөгүмдө күчөйт кайра жактыруу.

СҮЙҮҮБҮЗДҮ ТУШ КЫЛАЛЫ

Өкүнүч бийлеп алып жүрөктөрдү,
Өзүңсүз өксүй бердим, күн өтпөдү.
Бул өмүр сени менен болгум келди,
Өңүңдү карап алып сүрөттөгү.

Өзүңсүз өмүр даамын туя албаймын,
Өксүймүн көздөн жашым тыя албаймын.
Өзүмчө сенден неге сүрдөй берем,
Негедир эс-акылды жыя албаймын.

Сен болдуң бак ичинде куш турагы,
Мен болдум ичтен сызган куш-кулалы,
Убакыт жетти эми кезигели,
Кезигип сүйүүбүздү туш кылалы.

БОЛЧУ ЖӨЛӨК

Ак жамгыр, жамгыр төгөт,
Айланам шаңга бөлөп.
Ардагым бир мен үчүн,
Ар дайым болчу жөлөк.

Ак жамгыр, жамгыр төгөт.
Ах, сенсиз көңүл чөгөт.
Ак жүзүң сүйбөсө экен,
Алтыным менден бөлөк.

Ак жамгыр, жамгыр төгөт.
Ашыгып сага жөнөп.
Жамгырлуу сезим менен,
Барамын мен көкөлөп.

Ак жамгыр, жамгыр төгөт,
Кызыксыз сенсиз дөөлөт.
Кымбатым бир мен үчүн,
Кылымга болчу жөлөк.

КӨҢҮЛҮМӨ ЖАКТЫРАМ

Сен десем кызыл гүлдөй ачыламын,
Сен десем сезим менен ашыгамын.
Мен үчүн экинчи ирет жаралбайсың,
Мен сени көңүлүмө жактырамын.

Элесиң түштө көрсөм уктаганда,
Тамшанып келбетиңе суктанам да.
Караймын сүрөтүңдү ойгонгондо,
Кубанып жүрөк калат турсаң анда.

ЖАШАБАДЫК ЖОЛУКПАЙ

Ортобузда сезимдер да ойгонуп,
Жүрүп калдык бир аз бирге ойлонуп.
Жыйырма жыл көрүшпөгөн жүрөктү,
Жашабадык жолуктурбай жөн коюп.

Сен мага көрүнбөстөн койсоң болмок,
Көрүндүң неликтен жүрөк козгоп.
Козгосоң жүрөгүмдү коштошпогун
Коштошсок жолугушар кайра жол жок.

Уктум сенин жигитиң бар экенин.
Жигитиңден мен эмне кем бекемин.
Десем сага кучактайсың жалооруп,
Укпачы деп жалган сөздүн бекерин.

Уктум сенин жигитиң бар экенин,
Кадырыңа бирок өзүм жетемин.
Адашасың турмушундан түбөлүк.
Эгер болсо аны менен кетээриң.

МЕН САГА БАКЫТ ТИЛЕЙМ

Мен сени сүйгөн менен,
Жолубуз эки башка.
Мен сен деп жөргөн менен,
Жалгызмын ушул тапта.

Мен сага ак тилектен,
Келемин бакыт тилеп.
Бактыңа жеткин эми,
Махабат көлүн жиреп.

Бактылуу болгун эми,
Мен сага жолукбасам,
Эстээрсин бул кездерди,
Ашканда элүү жаштан.

КЕТПЕГИН ЖЕҢИЛ ОЙГО ЖЕҢИЛИП

Түшкөн кезде махабаттын жолуна,
Бул сүйүүдө биз бактылуу болууга.
Сөз беришип, сөз алышып кайталап,
Сен кошулдуң менин максат оюма.

Мен сүйүүгө кечиксем да кезигип,
А ,сен мага берилгендей сезилип.
Мага берген сөздөрүңө бек туруп,
Кетбесеңчи жеңил ойго жеңилип.

УЗАТТЫҢ САПАРГА

Махабаттан кечигип биз өкүнүп,
Башкалардай жүрө албадык көп күлүп.
Жаңы гана сүйүү балын татаарда,
Сен узаттың, мени узак сапарга.

Айтылбай калып кетти сыр жайнаган,
Коштоштук көрүшкөнчө биз кайрадан.
Андан соң мени узака алып кетти,
Айдоочу жеңил унаа айдаган.

СЕН МАГА КЕЛЕ АЛБАЙСЫҢ

Кучактап сен бирөөнү,
Азыр сен үй бүлөөлү.
Өткөндүн бардыгына,
Кечиргин, мен күнөөлүү.

Кечиктим жаштыгымдан,
Айрылдым бакытымдан.
Мен сени эстегенде,
Үн - сөзсүз катып турам.

Балаң бар кучагында,
Жалайык тутамыңда.
Сен мага келе албайсың,
Кадамың тушалууда.

КИМ КҮНӨӨЛҮҮ

Суранган өтүнүчтү,
Суу серпип өчүрүштү.
Ойлорум ишке ашбай,
Көңүлдү чөктүрүштү.

Кайгырып күнөөкөрдөй,
Уйкусуз түн өткөрмөй.
Бир гана таза сезим,
Жүрөктө жүрөт өлбөй.

Оорутуп жүрөгүмдү,
Талкалап күдөрүмдү.
Шагымды сындырганга,
Чынында ким күнөөлүү?

МЕН ТҮШҮМДӨ ЖОЛУГАМ

Көптөн бери жолуга албай өңүмдө,
Мен түшүмдө жолугамын өзүңө.
Кээ бир түштө кезикпесем мен сага,
Ашыгамын ак жүзүңдү көрүүгө.

Сүйүү күчү эт жүрөктү арбаган,
Неге мынча сагынамын саргарам.
Токтоно албай эстегенде өзүңдү,
Үзүлбөгөн үмүт ойго алданам.

КЕТТИҢ АЛЫС

Көпкө жүрдүк ойноп-күлүп, бир басып,
Сезим менен жүрөктөрдү жыргатып.
Эч нерседен капар тартбай жүргөндө,
Кеттиң алыс капысынан жол тартып.

Болбой сенден ошол бойдон жаңылык,
Жүрдүм сени куса болуп сагынып.
Тура албадың неге берген сөзүңө,
Калган өңдүү катуу мага таарынып.

ЖОЛУКПАСАМ САГЫНАМ

Жолуксам кетпей жаныңдан,
Жолукбай калсам сагынам.
Жолукчу жерди эстесем,
Жадабайм кайра баруудан.

Кезикбей калсам сагынам,
Кезиксем кетбей жаныңдан.
Кезикчүү жерди эстесем,
Кечикбейм анда баруудан.

КУСАЛЫКТАР ТАРАСЫН

Назик гүлдөй бийлеп сүйүү талаасын,
Назданасың, мени ойго саласың.
Ашыкпачы, кетер жолуң кылчактап,
Сенсиз толгон кусалыктар тарасын.

Олтуралык салып ойду ортого,
Максат коюп, кол суналы олжого.
Ойноп күлүп жүрөлүчү өмүрдө,
Гүлүмсүрөп кайгырбастан жашоодо.

Жүрөгүмдү бийлеп алып байлоосуз,
Бир өзүңө шаштырасың айдоосуз.
Билбейм эмне сүйүүбүздүн күчүбү,
Басуу кыйын сенсиз жалгыз жандоосуз.

УНУТПАЙЫМ АЛ ОЮМДУ

Кол сунам, бирок жетпейм алыстасың,
Саргартып жаш жүрөктү сагынтасың.
Өзүңө жетер жолду айтып койчу,
Жаш жүрөк татаал жолдон жаңылбасын.

Ашыгып жүрүп сага жетеминби,
Алмончок сүйүү сырын чечеминби.
Кол сунуп жетпей калып же арманда,
Дүйнөдөн сен деп сыздап кетеминби?

Сен дагы ойлойсуңбу бир болууну,
Ойлосоң келгин мага, бер колуңду.
Эгерде сен унутуп калган болсоң,
Түбөлүк мен унутпайм ал оюмду.

ЫНАГЫМДАЙ КӨРҮНҮП

Күндөр өттү айлар дагы алмашып,
Күз да кетип, кыш да келди кар басып.
Ошондо да эч оюмдан кетбейсиң,
Кыялымда сен жүрөсүң кармашып.

Эстегенде эт жүрөгүм сөгүлүп,
Ойлорум да эки ортого бөлүнүп.
Унута албай мен жүрөмүн, сен дагы,
Жүрсөң керек көздөн жашың төгүлүп.

Кыялдарым алып учуп жөө күлүк,
Кыйкырамын кээ түшүмдө жөөлүгүп.
Мен өзүңдү унутайын десем да,
Сен жүрөсүң ынагымдай көрүнүп.

СҮЙҮҮ

Сүйүү келсе жүрөгүңдү байлаган,
Сагындырып жолугууга айдаган.
Сен жоготсоң эң биринчи сүйүүңдү,
Келе бербейт экинчи ирет кайрадан.

Сүйүү деген эч нерсеге теңегис,
Ак сүйүүнү өлчөй алгыс, ченегис.
Жүрөктөрдө толкуп ташып кусалык,
Жолугууга сүйүү үчүн келебиз.

Сүйүү бирдей адамдардын баарына,
Аракетчил жетет сүйүү балына.
Чыдап туруп сен бардыгын жеңбесең,
Жете албайсың сүйгөнүңө, жарыңа.

ӨЧҮРБӨЧҮ ҮМҮТТҮ

Сүйөм сени сүйгөнүмдөн танбаймын,
Сүрдөп турам... бирок сенден калбаймын.
Өчүрбөчү сага деген үмүттү,
Өчүрсөң да үмүт үзө албаймын.

Арзуумду мен кат аркылуу жазбаймын,
Ак сүйүүмдү ырлар менен арнаймын.
Өчүрбөчү сага деген үмүттү,
Кантип сенсиз тагдырымды алдаймын?.

Ырлар жазам, бир өзүңө талбаймын,
Бирок сага ачык айта албаймын.
Бир өзүңө жетсем десем зарыгып,
Өзүмчө эле өңүм өчүп саргайдым.

Сени көрүп ашык болуп калгамын,
Жандап жүрсөң болбос эле арманым
Ичтен сызып, ашык болдум айта албай,
Дартка түртпөй өзүң билгин калганын.

САРЫ КЫЗГА

Чындык өтө сары элең
Чын жүрөктө бар элең.
Чындап сүйүп калганда,
Кошулбаган жар элең.

Айла барбы жашоодогу тагдырга,
Сүйөмүн деп мени салдың жалыңга.
Айтчу элең го болом акыр сендик деп,
Боло албадым а мен сенин жаныңда.

АШЫГЫП КҮТТҮМ НЕГЕ

Байкоосуздан жүрөгүмдү бийлединби,
Абалыңды, бирок мен билбедимби?
Сезимиңди түшүнүп эми гана,
Сагынганда кайрадан издедимби?

Асмандан түштүң беле,
Ааламдан бүттүң беле?
Алыста жүрсөң дагы,
Ашыгып күттүм неге?

Туйгузбай ээлеп алдың бүт эркимди,
Түгөйүм түбөлүктү бир сенсиңби?
Өзүңдү Айга теңеп асмандагы,
Өзүңө теңебеймин мен эч кимди?

ЖҮРӨГҮМДҮ СЕН БИЙЛЕП

Ак көйнөгүң аппак куудай көрүнүп,
Ак жүзүңдүн айдай нуру төгүлүп.
Бийлеп турдуң ошол кезде жүрөктү,
Мен да сенден кете албадым бөлүнүп.

Ак көйнөгүң салкын желге желбиреп,
Айткан өңдүү ак сүйүүнү сезгин деп.
А биз болсо кете бердик коштошуп,
Бирок алдың жүрөгүмдү сен бийлеп.

ЖҮРӨСҮҢБҮ МЕНИ ОЙЛОП

Көпкө жүрдүм сен түшүмдөн кетпестен,
Мен сүйүүңө түшүнүгүм жетбестен.
Жаш деп жүрүп калып кеттиң арманда,
Сүйүү балын сени менен жешбестен.

Мен жөнүндө жүрөсүңбү көп ойлоп,
Мен түшүмдө сени менен көл бойлоп.
Жай мезгилде көл жээгинде жүрөбүз,
Жаш балача суу чачышып, биз ойноп.

Ошол түштөр эч өңүмдө болбоду,
Өткөн ишти кайра эстетип козгоду.
Бирге жүрүп кадырыңа жетпестен,
Мен жоготтум жылдызымды колдогу.

БАКТЫЛУУ БОЛОР ЭЛЕК

Жараткан жолуктуруп сүйгөнүмө,
Тартуулап неге аны бере албадың?
Кол сунуп жетээримде мен жылдызга,
Кыстаган турмушумду жеңе албадым.

Ал сулуу кыз он алтыга толо элек,
Алып качууга ар убакта боло элек.
Ажыратпай койгонунда түбөлүк,
Бул өмүрдө биз бактылуу болор элек.

Тапкамын ал сулууну ашык болуп,
Махабат айдыңында ташып-толуп.
Жаштыгын аяп, бирок өтө бердим,
Жүрөккө арзуу мөөрүн басып коюп.

СЕН АЙ БЕЛЕҢ

Сен Ай белей асмандагы,
Ойлойм турсам, бассам дагы.
Элесинди унута албайм,
Түштө көрөм жатсам дагы.

Сен Күн белең жарык берген,
Бул жашоого алып келген.
А, мен болсо жашай берем,
Күч-кубатты алып сенден.

Жылдыз белең сен көктөгү,
Же гүл белең сен чөптөгү.
Сага деген сүйүү деми,
Суу сепсе да өчпөдү.

ЭСИМДЕН КЕТПЕЙ

Эсимден кетпей эч бир,
Эртедир, түндүр, кечтир.
Эңседим сени гана,
Эсимде болбой эч кир.

Кыялдан кетпей эч бир,
Кыйналам күндүр-кечтир.
Кыйнабай кайра келчи,
Кыялда жок го эч кир.

Оюмдан кетпей эч бир,
Ойлоймун күндүр-кечтир.
Ойлонтпой келсең боло,
Оюмда жок го эч кир.

СЕН ЭЛЕҢ

Сен элең го сезим берип туйлаткан,
Сен элең го жүрөгүмдү ыйлаткан.
Тагдыр, турмуш татаалына туш болуп,
Сен элең го үмүтүмдү кыйраткан.

Бузуп кеттиң ак сүйүүнүн антын да,
Ууга түшсө түс өзгөртөт алтын да...
Кайра-кайра эстетпечи өткөндү,
Жүрөк сыздайт эске түшсө ансыз да.

Эми келбе, суранам деп: “кечиргин”,
Ак сүйүүмдү суу бүрккөндөй өчүрдүң.
Бирок азыр бактылуу бир бүлөөнүн,
Туткасымын...тизмегинден өчүргүн!

КОШ БОЛ

Бергенмин ак сүйүүмдү сага арнап,
Коштоштум аргасыздан колуң кармап.
Кай жака баратасың көрүнбөстөн,
Кеттиңби ушул бойдон мени алдап.

Артыңдан кала бердим улам карап,
Келсе деп кайра баштан сени самап.
Кош болгун ушул бойдон жолукбасмын,
Кетти эми башка бирөө сени жандап.

Мен сенден үмүтүмдү үзүп салдым,
Күнөөнүн баарын сага үйүп салдым.
Сен кетип калганыңды көргөнүмдө,
Негедир алоолонуп күйүп жандым.

Күндөрүм өтүп жатты эң бир сонун,
Бербедим сага жазган каттын жообун.
Келчи деп күтө берчүү болдум сени.
Экөөлөп басалы деп өмүр жолун.

САГЫНЫЧ

Мезгил өттү тынбай агылып,
Кулагыма үнүң жаңырып.
Келчи мага кайра кайрылып,
Күтөм сени, күтөм зарыгып.

Кокусунан сага кабылып,
Сен бактыма калдың табылып.
Гүл элең сен жаңы ачылган,
Калдыңбы же кайра жабылып.

Сүйүүбүздүн күчөп талабы, ай,
Мезгил кетти эч ким санабай.
Куса болуп жүрөм дагы да,
Сагынычым эч бир тарабай.

СҮЙГӨН ЖАРЫМ

Сүйдүм сени сүйүү келип күчүнөн,
Сен да сезгин, мен да сезип түшүнөм.
Баш кошууга себеп болуп ак сүйүү,
Биз баштадык бирге турмуш күтүүдөн.

Эркелетип кучагыма келчи деп,
Сүйдүм сени бир өзүмө энчилеп.
Акындар да ашыктыктан ыр жазып,
Сүйүшкөндүр алар дагы менчилеп.

Көз кароосуз карыш дагы бастырбай,
Сүйдүм сени башкаларды жактырбай.
Таза бойдон жүрөгүмдө жүрө бер,
Унутулбай эсте калар жакшы ырдай.

Балким, чыгаар сенден дагы жакшылар,
Балким, чыгаар мындан да зор бактылар.
Ошондо да дал өзүндөй табылбайт,
Сенсиң менин сүйгөн жарым жактыраар.

Сен да мага, мен да сага көнүгүп,
Мээримибиз балдарга тур төгүлүп.
Кол кармашып биз келебиз турмушта,
Эки жарты бир бүтүндөй көрүнүп.

Мен оорусам капаланып каласың,
Сен оорусаң мени ойго саласың.
Экөөбүз тең оорубастан жүрөлү.
Кере жутуп кең дүйнөнүн абасын.

Бакытыбыз көлөмү чоң тоо болуп,
Үй-бүлөөгө кут береке оролуп.
Балдарыбыз өсө берсин бактылуу,
Маңдайында биз ар дайым бололук.

КҮТӨ БЕРЕМ

Сүйүүмө сүйүүң коштуң,
Сүйүнттүң, бирок жоксуң.
Өзүңдү издей берем,
Аралап элин Оштун.

Сезимге сезим коштуң,
Сен эми менде жоксуң.
Келер деп Ош шаарына,
Кышта да, жазда тостум

Колума колуң создуң,
Мейли эми, дедиң кошкун,
Жолугаар мезгилибиз,
Жай айы дедиң Оштун.

СҮЙҮҮ ОҢОЙ, СҮЙҮП КӨРБӨСӨҢ

Сүйүү оңой, сүйөмүн деп айтууга,
Сүйсөң, эгер, болбойт артка кайтууга.
Сүйүп-сүйүп, сүйгөнүңө жете көр,
Жетпей калуу өтө кыйын жай тура.

Сүйүү оңой, эгер, сүйүп көрбөсөң,
Сезим келсе, сезип көңүл бөлбөсөң.
Мерез жүрөк мерттенет го акыры,
Махабаттын мыйзамына көнбөсөң.

Сүйүү оңой ,сүйүү даамын татпасаң,
Сүйгөн менен кыналышып баспасаң.
Сүйүү келсе кебелбестен кол шилтеп,
Сүйүүдөгү ырахатка батпасаң.

Жашоо болбойт сүйүүсү жок турмушта,
Ала качуу бул өзүнчө кылмыш да.
Ошондуктан, макулдашып эки жаш,
Жакшы болот анан турмуш курушса,

СҮЙҮҮ ЖАЛГАН ЭМЕС

Сүйүү, ай, кайсы жашты кыйнабаган,
Ким калды сүйгөнүм деп ыйлабаган.
Жараткан эки жашка таш боор белең,
Таратып кайра аларды жыйнабаган.

Сүйүү, ай, кимди колсуз кармабаган,
Сүйүү, ай, кай жүрөктү кандабаган.
Кандаса мейли эле го анысына,
Болсочу биротоло алдабаган.

Ойлосоң сүйүү үчүн оюң күлүк,
Ойнотот кыялыңда сүйүндүрүп.
Бирге ойноп, бирге күлүп калган кезде.
Койгону жаман экен күйүндүрүп.

Сүйүү, ай, жалган эмес чын турбайбы,
Эки жаш тартат эчен чын кур кайгы.
Жараткан сүйгөнүнө жеткирсе, эгер,
Түбөлүк дастан кылар ыр турбайбы.

АЙТПАДЫҢ НЕГЕ СӨЗҮҢДҮ

Эстесем сени сүйгөнүм,
Эзилет менин жүрөгүм.
Эңсеп бир сенин өзүңдү,
Эрчип, ай, сени жүрөмүн.

Кыйнадың менин өзүмдү,
Айтбадың неге сөзүңдү.
Көмүскө калды сырларым,
Көрбөстөн сенин көзүңдү.

Ашыгып сага ыр жаздым,
Айласын тапчы бул жандын.
Сендей бир кызга ашыгып,
Сезимде жүргөм бир жанмын.

СЕЗИМИДИ САКТАДЫМ

Түшүнбөдүң түйшүгүңдү тартканым,
Түшүнбөдүң түн уйкумдун качканын.
Түндүр- күндүр эстен кетпейт элесин,
Түбөлүккө көкүрөккө сактадым.

Сен сезбедин сезимдердин аптабын,
Сен сезбедин сен деп азап тартканым.
Сенден мага жалгыз гана белек деп,
Сезимдерди жүрөгүмө сактадым.

Сен билбедин бар сырымды ачканым,
Сен билбедин сен деп сыздап жатканым.
Сага болгон сезимимди билдирип,
Унутпастан көкүрөккө сактадым.

КЕЗИКТИҢ НЕГЕ КЕЧИГИП

Келбетин эми жетилип,
Кезиктин неге кечигип.
Ойлонбой жүрүп, карындаш,
Жаштыкты койбо кетирип.

Турса да сырын чечилип,
Билмексен болбо бекинип.
Жообунду берчи кыйнабай.
Ашыкча сөздү кечирип.

Кезигем десем келбейсин,
Сезимим менин сезбейсин.
Жылт коюп, кайра келбеген,
Бир келген жазгы желдейсин.

СҮЙҮҮ ДЕГЕН

Сүйүү деген татаал ашуу белеспи,
Же болбосо бир көрүнгөн элеспи?
Сезим артып бир-бирине ашыгуу,
Адамзаттын бардыгына керекпи.

Сүйүү деген шар акпаган дарыя,
Кыздар сүйсө айталбаган жарыя.
Жигит кезде жетпей калса сүйүүгө,
Унута албай болсо дагы карыя.

Сүйүү деген аппак сүттөй тазабы,
Акын сүйсө ыр дастанын жазабы?
Зар какшатып жетпей калса сүйгөнгө,
Түгөнбөйбү ак сүйүүнүн азабы?

КЕЗИКПЕСЕК КОШ БОЛ

Жалындаган ак сүйүүбүз барында,
Жүрдүң эле алыстабай жанымда.
Кеттиң эми туулуп өскөн жериңе,
Кезикбесек кош бол, эми сагынба?!

Жаш жүрөгүм калган экен багынып,
Калдым сени мезгил өтбөй сагынып.
Келчи мага дагы бир жол кайрылып,
Сүйгөнүм чын күтөм сени зарыгып.

Капылеттен тааныш болдук экөөбүз,
Дедик анан “бирге жашап өтөбүз.”
Ал ойлогон ойлорубуз ишке ашбай,
Эми башка басар биздин көчөбүз.

САКТАЙ ЖҮР

Мендей сүйсөң көөдөнүңө батпастыр,
Башка сүйсө менден сүйүп ашпастыр.
Ырды жазуу оңой-олтоң иш эмес,
Сага арнаган ырларымды сактап жүр.

Толгонбоссуң, мен толгонуп жаткандай,
Ойлонбоссуң, мен ойлорго баткандай.
Сени сүйүү мага оңой болгон жок,
Бир мен үчүн жаңы ачылыш ачкандай.

Сезим келип көөдөнүмө батпаган,
Сага жаздым ырларымды сатпагын.
Дайым менин көңүлүмдө жүрө бер,
Ырлырымдай унутбастан сактаган.

СҮЙҮПТҮРМҮН...

Келдим бүгүн жай кыдырып, көл жээктеп,
Бир кездеги колумдагы гүлдү эстеп.
Сууну карап баттым кызуу кыялга,
Эс жыйнасам баратыптыр күн кечтеп.

Анда ылдыйдан жогоруга таш кулап,
Ал кезекте кырчын убак жаш курак.
Сүйүптүрмүн эч нерсеге карабай,
Сүйөт десе сезим артып жакшылап.

Сүйөт десе сүйүптүрмүн ченебей,
Ал сүйөрүн, сүйбөстүгүн элебей.
Батып таттуу кыялдарга өзүмчө,
Мен сүйүүнү түшүнбөгөн немедей.

Сүйөт десе сүйүптүрмүн ченебей,
Ак сүйүүгө мээлеп жеткен жебедей.
А, сен дагы сүйчү элең башында,
Анан кеттиң ак сүйүүнү кенебей.

Сүйөт десе сүйүптүрмүн ылгабай,
“Койгун” деген кеңеш сөздү тыңдабай.
Укмуш эле кыялдарга батыпмын,
А, сен кеттиң мага колуң булгабай.

Сүйөт десе сүйүптүрмүн тандабай,
Сүйөт депмин сени дагы алдабай.
А, сен кеттиң мени эч бир ойлобой,
Кол кармашып, колтукташып жандабай.

Сүйөт десе сүйүптүрмүн ойлобой,
Махабаттын көк деңизин бойлобой.
Алга койгон максаттарым көп эле,
А, сен кеттиң мени менен тойлобой.

Сүйөт десе сүйүптүрмүн болжобой,
Ак сүйүүдөн араң тапкан олжодой.
Максат-тилек баарын коюп алдыга,
А, сен кеттиң иш жүзүндө колдобой.

Сүйөт десе сүйүптүрмүн жашырбай,
Күтүп кечке, күтүп таңды атырбай.
Бирге коюп тилек-максат ойлорду,
Кете бердиң жүзөөгө аны ашырбай.

ЖЕТПЕГЕН СҮЙҮҮ

Жигит көөнү кызга сүйүү арнады,
Кылчактабай сүйүп калды ал дагы.
Махабаттан бийик нерсе байкалбай,
Жигит-кызды, кыз -жигитти жандады.

Эки жүрөк эзилишип кыналып,
Ортодогу ак сүйүүлөр чыңалып.
Көпкө жүрдү жолугушуп эки жаш,
Бир-бирине ар тараптан сын алып.

Колтукташып далай убак басышкан,
Эч капарсыз жолугушуп жатышкан.
Мезгил өтүп үйлөнүүгө кез келип,
Болду окуя жүрөк учу ачышкан.

Бек кучактап жигит кызды жыттады,
Кыз ишенип жигитке бек ыктады.
Бирок жигит баш кошууга келгенде,
Ата-эненин айтканынан чыкпады.

Каршы болду ата энеси баланын,
Шылтоо болду алыстыгы аранын.
Эсептешпей сүйүү менен эч бир жан,
Талашпады ал жигиттин талабын.

Жигит сурап ата-энеден жалынып,
Көнбөгөндө жатып алды таарынып.
Күндөр өттү аралыктан бир канча,
Макул болду ата-энеге багынып.

Көпкө ойлонду акыл калчап жыя албай,
Көкүрөктө сезимдерин тыя албай.
Бала байкуш мөгдүрөдү ошондо,
Бирок койду ата-энесин кыя албай.

Макул болуп үйлөнүүгө жакындан,
Кыз жактырып, кызыл гүлдөй ачылган.
Жигит бир күн алып келди колукту,
Өзүнө бап, төп келишкен асыл жан.

Жигит баштап жаңы турмуш жашоону,
Бирок койду унута албай ошону.
Сүйүүсү жок жашоо болмок беле деп,
Жигит байкуш далай жолу бошоду.

Бала ошентип, ал сулууга жетпеди,
Ал сулууну ар убакта эстеди.
Тарбиясы күчтүү беле атанын,
Өзү калчап өз тагдырын чечпеди.

ЖАР БОЛБОЙ

Эстен кетбей бир элесин сакталып,
Атың сенин унутпастан жатка алып.
Мен өзүңдү туудай тутуп жүрөмүн,
Кыялдарың көкүрөктө жатталып.

Айлананы чулгаганда аппак кар,
Биз тааныштык убактыбыз болуп тар.
Айтып жаттым мен ичимден кайталап,
Түбөлүктүү болсо экен деп мага жар.

Бирде кар да, бирде айлана кар болбой,
А сен мага түбөлүккө жар болбой,
Бир келе атып ажырадык капилет,
Башы бир да эки айрылыш тар жолдой.

СЕН МЕНДИК БОЛБОЙСУҢБУ

Сен каймана кете бердиң коштошуп,
А, мен калдым жалгыз талга окшошуп.
Сен да мени ойлойсуңбу,
Же сен мендик болбойсуңбу?
Бул өмүрдө башка адамга баш кошуп.

Билесиңби кең келечек күтүшүн,
Жообуң укпай жүрөгүмдүн үшүшүн.
Эгер, билсең, жообун берсең,
Жообун берсең, жан эркем,
Биздин сүйүү качан кантип бүтүшүн?

Кыялдарым алып учуп жетелеп,
Элесиң да көз алдымдан кете элек.
Мен сурайын, мен угайын,
Мен угайын, жан эркем,
Сүйүү сырын айтып берчи чечмелеп.

ӨКҮНӨМ ЭКӨӨБҮЗДҮН АЛЫСТЫККА

Адамды издеп таппай калыстыкка,
Өкүнөм бул аралык... алыстыкка.
Аргасыз жашап келем убактылуу,
Өзүңсүз көңүл келбейт жарыктыка.

Кусалык сезимдери ичке батпай,
Кыйналам сагынычтан көзүм жаштай.
Өзүңсүз куса толсо жүрөгүмө,
Калуучудай кыйналыштан эч бир какпай.

СҮЙГӨМҮН ОШОЛ КЕЗДЕ

Сүйгөнмүн ошол кезде сени гана,
Сүйөм деп айта албадың неге мага.
Сүйүүгө таба албастан эч бир айла,
Сүйөм деп айткан элем мен да сага.

Ойлочу, жаным, мени,
Оюма койсоңчу деги.
Ойлонтпой келсеңчи эми,
Олтурам мен эстеп сени.

Карадым келет деп жолунду,
Ишке ашыр менин да оюмду.
Зарыгып күтөмүн мен сени,
Кармасам деп колуңду.

АРМАНГА АЙЛАНТПАЙЛЫ СҮЙҮҮБҮЗДҮ

Арманды айттырган да сүйүү күчү,
Арманга айлантпайлы сүйүүбүздү.
Ар дайым сени менен бир болууга,
Алдыга койдум эми үмүтүмдү.

Мейли, мейли,
Бул күндөр өтсүн дейли.
Сени, сени,
Унута албайм эми.

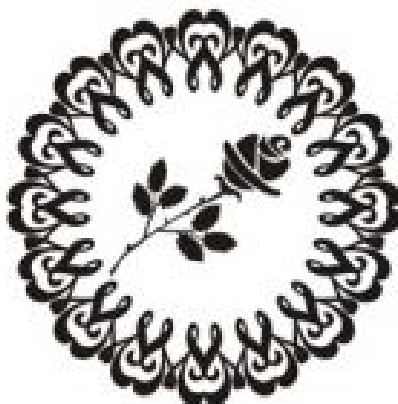
Кайгырткан адамды да сүйүү күчү,
Кайгыга айлантбайлы сүйүүбүздү.
Кайрылып келбесең да жолугууга,
Дагы да уланмакчы сени күтүү.

ШАШЫЛБАЧЫ ЖОЛУГУШКАНДА

Болсо дагы алыс аралык,
Ортобузда сүйүү жаралып.
Коштошо албай турдум сен менен,
Бой-мүчөңдү улам каранып.

Күндөр өтпөй сенсиз саналып,
Ашыктыгым артат сага анык.
Шашылбачы жолугушканда,
Кусалыктар кетсин таралып.

Жолугушуп мезгил жайында,
Биз тааныштык июль айында.
Бирок бирге боло албастан,
Аргасыздан кеттик айылга..

ТАБИГАТ

ЖАЗ

Сепкенсип айланага өскөн гүлдөн,
Жаз келсе айланамдык көртөндүргөн.
Мынчалык мезгилдердин сулуусусуң,
Сен болдуң жүрөгүмдө көптөн күткөн.

Жаз келсе гүлгө толуп жердин бети,
Ойготуп уктап жаткан сезимдерди.
Сагыныч ,кусалыкты тараткансыйт,
Жүзүңдөн сылап өткөн жаздын жели.

ТАБИЙГАТКА СУКТАНАМ

Түркүн түстү түн койнунда айлана,
Көз чаптырып терebelге жай гана.
Суктанамын табийгаттын өңүнө,
Таазим кылып түн жаркыткан Айга да.

Айды коштоп жылдыздар да жымыңдап,
Жарык чачып турган өңдүү көз ымдап.
А, мен болсо табийгатка суктанып,
Олтурамын көктү карап ыр ырдап.

Жылдыз тарап көк асмандан суюлат,
Жалгыз жылдыз меникиндей туюлат.
Топ жылдыздан жарык чачкан өзгөчө,
Ал жылдызды кандай жанга буйрулат.

КЕРЕМЕТҮҮ КЫШ

Себелеп айланага кыламык кар,
Кышта да өзүнчө бир керемет бар.
Тымызын жандүйнөңдү тазарткансыйт,
Тынбастан себелеген аппак карлар.

Жаңыртып жашообузду берген өңдүү,
Жаңы жыл биринчи ирет келген өңдүү.
Тазартат көңүлүңдү аппак карлар,
Өзгөртүп жана дагы жердеги өңдү.

Ак карлар бир бирине окшобогон,
Себелеп майда жааса токтобогон.
Ак карлар ала тоону курчап дайым,
Ал тоолор ак мөңгүнү жоктобогон.

ЖАЗ КӨРКӨМҮ

Жашыл-кызыл, сары түскө бөлөнгөн,
Гүлдүн жыты буруксуган өрөөндөн.
Жаз көркөмү кандай гана керемет,
Күн жылытып тийип турса төбөңдөн.

Кызгалдактар кыр-кырлардан көрүнгөн.
Кызшөкөттүү каакым тогоо өрүлгөн,
Эч унуткус эсте калаар кез ушул,
Атыр жыттуу алма гүлү төгүлгөн.

Жерге келип демдин күчү кайрадан,
Бак дарактар кайра бүчүр байлаган.
Жаздын укмуш керемети өзгөчө,
Адыр -тоого байчечекей жайнаган.

Боз -Тектирлер бозу кетип көгөргөн,
Боз жыгачтар жашыл түскө бөлөнгөн.
Жер бетине кайра берип өмүрдү,
Суу ташкындап шаркыраган өзөндөн.

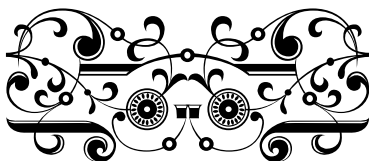
ЖАЗДА КҮТКӨМ

Жаз келсе жайды күтүп гүлүндөгөн,
Жарк этип жайдан үмүт үзүлбөгөн.
Жашадым ар убакта күтүү менен,
Күн санап күдөр эч бир үзүлбөгөн.

Саратан аптабынын кези бүтүп,
Саргарып жалбырактар жерге түшүп.
Эрте кеч айлананы кыроо баскан,
Олтурдум коңур күздө дагы күтүп.

Күз өтүп, кышка мезгил алмашканда,
Айлана аппак болуп кар басканда,
Мен күттүм сүрөт тартып бубак менен,
Аяз-суук тереземе жармашканда.

Кыш кетип, келгин учкан жазгы көктөм,
Алмашып мезгил улап жылдар өткөн.
Ар убак күтүү менен алек болуп,
Ан сайын ар жыл келген жазда күткөм.

ТАМСИЛ

КИЧИ ТОКОЙДУН ЧОҢ ЧЫР БАЯНЫ

Чоң токойду далай арстан башкарып,
Он беш өкүл өкүмдөрүн аткарып.
Турган эле жетимиш жыл биримдик,
Бузулбастан бекем болуп сакталып.

Башкарууга чоң токойду кабылан,
Кезегинде келип калды жаңыдан.
Кайра куруу, айкындык деп жар салып,
Көрүндүбү көсөм жандай баарынан.

Мурда салган чыйыр менен баратып,
Кайра-кайра мыйзамдарды каратып.
Кээ бирөөнүн акылына таянып,
Кетти алыска өкүлдөрүн таратып.

Бир заматта кичи токой дүрбөлөң,
Ит да ойгонду оозун ачып үрбөгөн.
Байлыктары талкаланып токойдун,
Гүлдөр түштү бир кезекте гүлдөгөн.

Токой ичи он беш жакка бөлүнүп,
Ыдырады биримдиги сөгүлүп.
Ортодогу тамак-ашты талашып,
Убал болду талаа-түзгө төгүлүп.

Чоң токойдун бир бурчу эле бул токой,
Ал кезекте бийлик кылган бир ак кой.
“Акылдашып, кеңешели” - деп жүрүп,
Кала албады кызмат оордун бошотпой.

Калган чакан токойлордун өкүлү,
Тайыбастан олтургучтан көчүгү.
Ээлеп калды өз кызматын бербестен,
Бек сакталып баягыдай өкүмү.

Бир заматта ажыраган тагынан,
Адаштым деп кайра келди кабылан.
Бирок анда калган эле кеч болуп,
Баары чыгып барчу жолдун сабынан.

Кой кеңешип, акылдашып болгуча,
Теке, бөрү, үкү, кузгун, кумурска.
Аюу келип башкарсын деп токойду,
Акылдашып сөздөр келди добушка.

Ал кезекте жаңы бүтүп чээн казып,
Аюу жүргөн чоң токойдо чер жазып.
Деген сунуш келди токой ичинен,
Туулган жерге Ажоо болуп бер барып.

“Бара албаймын менин сөзүм тында,- деп,-
Кашкулак бар ийин казган мында,- деп.-
Жөнөтөйүн ошол барып башкарсын,
Гүлдөтөт ал бир аз эмгек кылса ,”-деп.

Жетип толуп турган экен жаш курак,
Жетип келди бир заматта кашкулак.
“Гүлдөтөмүн токой ичин бат эле,
Өспөйт деди,” - алабата, ат кулак.

Кой ошентип ооздо чөбүн алдырды,
Башкалар жеп бапестеген балдырды.
Мите курттар андан дагы көбөйүп,
Баарын жешип аткулакты калтырды.

Бул учурда түлкү жүрдү өйдөлөп,
Куулук кылып кашкулакча жөрмөлөп.
Алыстабай кашкулактын жанынан,
Жакын жерден ийин казды бөлмөлөп.

Аюу, теке айткандарын аткарып,
Кашка жүрдү токой ичин башкарып.
Тайраңдашты той-тамаша көп болуп,
Ышкырыгы, ызы-чуусу таш жарып.

Дос көбөйдү кашкулакты жандаган,
Ага -тууган арбын арттан калбаган.
Борсолдой да эр жетилип ал кезде,
Катын чыкты кашкулактан калбаган.

Жүрүп-жүрүп кашка калды биле албай,
Ийининен эркин чыгып кире албай.
Катын калды жең ичинен башкарып,
Уул-кызы аралашты тил албай.

Кызматтардан түлкү, илбирс четтелип,
Сүйлөшүштү айбанаттар бет келип.
Бир топ жандар каршы болуп кашкага,
Чөө, кунажын, ит, сүлөөсүн кекенип.

Ал ортодо куурап эчен жайлоолор,
Канчалаган болуп өттү шайлоолор.
Суур, теке, кашкулакты кетирбей,
Бурмалашып болуп жатты майлоолор.

Кайра эле кашка токой башкарып,
Тайраң этип чыга келди кашкайып.
Аюу, теке, суур, карышкыр кетирбей,
Жүрдү кашка дүжүрлөргө макталып.

Айбанаттар бир күн келип жыйналып,
Кыйкырышты кеттик дешип кыйналып.
Кашкулакты кетирүүгө белсенип,
Баары келди чычкан, мышык мыйды алып.

Жаткан кашка эмеректе чалкалап,
Айбанаттар басып кирди талкалап.
Араң качып катын-бала, кыз менен,
Чоң токойго кирди башын калкалап.

Түлкү, чөө, кунажын, ит, мышыктар,
Башкарууга булбул жору кызыктар.
Талашышып жатып калды бөлүшүп.
Ууру-кески, ак, адилет, бузуктар.

Ары тартып, бери тартып көрүшүп,
Араң тынды аш табакты бөлүшүп.
Хан шайлашып айбанаттар түлкүнү,
Куттукташты кучакташып өбүшүп.

Ит, кунажын, илбирс, булбул, сүлөөсүн.
Иш башташты коюп түлкү сүрөтүн.
Боз эшекти бошотушуп зындандан,
Акташты анын жок экен деп күнөөсүн.

Чөө бир четин, тартипти эшек башкарып,
Түлкү берген буйруктарды аткарып.
Түлкү иниси калтар жүрдү май чайнап,
Сакчы болуп түлкүнү өзү сактанып.

Мышык, торгой, таскара кур калган жок,
Бул ортодо бачик болду өтө шок.
Жең ичинен аралашып кызматка,
Ал барс менен кылды жерди сасык бок.

Бирде угуп сүлөсүндүн акылын,
Бирде түлкү барсты кылды жакынын.
Бирде бачик тентектигин ашырып,
Бирде калтар төбөсүндө башынын.

Аш табактар кайра түшүп талашка,
Түлкү жүрдү мөмө бышкан даракта.
Бир четинен четтетилип кызматтан,
Жата турган болду жандар абакта.

Чокчолой да бул токойду коргогон,
Жана дагы ага окшогон ондогон.
Күнөөлүү деп зындандарга камалып,
Иштер болду түштө дагы болбогон.

Ач сүлөөсүн күш-күш кылып калтарды,
Түлкүгө айтып барстын мизин кайтарды.
Мына ошондо ишке өтүп бачики,
Алып келди алыстагы шайтанды.

Калтырбастан өсүмдүктүн тамырын,
Каргышына калды жаштын, карынын.
Илбирс менен жакын болуп бачиги,
Тосуп салды күндүн тийген жарыгын.

Адаштык деп айбанаттар чогулуп,
Ит да келди мастыгынан соолугуп.
“Кетиребиз түлкү калды жакпай,”- деп,
Ыркырашты туш-туш жака оолугуп.

Чөө, кунажын, мышык, ит да, таскара,
“Болбойлу” деп түлкүлөргө маскара.
Өз күчтөрү жетпесине көз жетип,
Жар салышты курт-кумурска, атка да.

Болор-болбос айбанатты топтошту,
Алп, лөктөрү кичинесин жоктошту.
Баары келип жыйналышып болгон соң,
Дарыланган куурай чөптү оттошту.

Бир заматта баары болуп арстандай,
Болсун дешип түлкү калтар качкандай.
Ыркырашты бир добуштан ырылдап,
Бир токойду басып алып жаткандай.

Түлкү турду ийининен чыга албай,
Койгонуна калтар бачик тил албай.
Эми турду чындыгында өкүнүп,
Не кылууну анык өзү биле албай.

Эки тарап бирин -бири тиктешип,
Ыркырашты бир заматта тиштешип.
Төбөөрүндө калып далай кумурска,
Өлүп жатты кансырашып күч кетип.

Эми түлкү болбой калды жатууга,
Амал кылып азыр кайда качууга.
Баш калкалап барды токой ичине,
Ийин издеп эптеп башын катууга.

Түлкү барды ийинине кичине,
Батамын деп эски ийиндин ичине.
Ал жерде да айбанаттар жактырбай,
Кетти качып из билгизбей житире.

Чокчолойду бошотушуп абактан,
Оорун берип катардагы кабаттан.
Мына эми бактылуубуз биз дешти,
Чогуу жейбиз он төртүбүз табактан.

Калган экен куу кунажын уй болуп,
Ит, кумурска, чөө, чокчолой буй болуп.
Таскара да бекиништи артына.
Чычкан, мышык жана дагы мый болуп.

Өлдү ийнелик, кумурскада күнөө жок,
Кээ бирөөңдө бала турсун бүлөө жок.
Жакындарын бал беришип алдашып,
Бактылуулар берем деген түлөө жок.

Мүйүзүнө чыгып алып башта эле,
Багындырып алган экен ач кене.
Ал да жүрдү уйдан калбай ажырап,
Канын соруп кайра кайра ач неме.

Кутурушуп семиришкен кенелер,
Акыл төмөн ач көз акмак немелер.
Бөлөбүз деп токой четин өзүнчө,
Өрттөндү анан суу жээгинде кемелер.

Ач кенелер ары бери жойлошуп,
Тарсылдашып таш от менен ойношуп.
Бир заматта салды катуу дүрбөлөң,
Уктап жаткан ажыдарды ойготуп.

Ач кенелер тытмалашып көптөшүп,
Ажыдаардын куйруктарын өрттөшүп.
Тийип алды уу безинин бирине,
Ажыдаар да оп тартты анан өчөшүп.

Бирок турду эч нерсени түшүнбөй,
Ажыдаар да тополоңду бүтүрбөй.
Чаап жатты куйрук менен кенени,
Катуу күрөш болду эки үч күндөй.

Ач кенелер үйүлүшүп тоо болуп,
Ажыдаардын өз балдары жоголуп.
Араң басты айбанаттар киришип,
Кайра баштан көз карашы оңолуп.

Баягыдай ийбей белин куушуруп,
Көрсө кене кеткен экен кутуруп.
Башын ийди араң барып бир кезде,
Көзү жетип калганына утулуп.

Ал аймакта турган бүркүт бийликте,
Зоболосу чыккан экен бийикке.
Айбанаттар коргоп калды кетирбей,
Бербейбиз деп бул кызматты кийикке.

Кичи токой жоголчуудай туюлду,
Хан шайлашып баягы эле куу уйду.
Уй кенеден коркуп калган өңдөнөт,
Кенелерге тийбегин деп буюрду.

Мына эмесе иттин үнү угулду,
Ач кенелер берген беле жугунду.
Уйдун болуп жардамчысы ишенген,
Кенелерге жакынсынып улуду.

Кенелер да баш көтөрүп кутуруп,
Ач кенеси шилекейин жутунуп.
Бүркүт кылган кызматына кызыгып,
Уй коем деп кала жазды тутулуп.

Уйдун бүтүп кызматынын аягы,
Шайлоо болду бурмаланган баягы.
Бала ылаачын, булбул, ит да ат салып,
Итке ыйгарды уйдун кызмат таягы.

Мына ошентип жандуу башы айланды,
Ичкич итин ажоо болуп шайланды.
Бок сийдигин калганына жашырып,
Уйдун дагы көнүлдөрү жайланды.

Мен жеймин деп орсок тишин курчуткан,
Пайда болду бир заматта көр чычкан.
Катар-катар жей баштады баарысын,
Токтобостон бирде ичтен, бир сырттан.

Уй доорунда болгон торгой төрага,
Ишенбейм деп иштен алды чөө гана.
Көрсө торгой койгон экен кыйла жеп,
Ийин казып менчиктептир төө бала.

Иттин дагы ичкен күнү көп болду,
Эт сөөктөн да жегени куурай чөп болду.
Көтөрө албай башын жүрүп ит анык,
Көрчычканга көз көрүнө эт болду.

Тоготпостон токойду өзү башкарды,
Арбын кылып майды четке сатканды.
Жолун бузуп айбанаттар каттаган,
Жең ичинен парага алды аттарды.

Жаткан кезде аппак сүткө киринип,
Көрчычкандын уурулугу билинип,
Алып түштү кызматынан бат эле,
Айбанаттар чөө алдына биригип.

Төраганын оордун ээлеп мамалак,
Төрдө олтурат төркү итке сагалап.
Айткандарын так аткарып бийликтин,
Кай тарапка күш-күш десе бара алат.

Айбанаттар колдоп жатып качырды,
Көрчүчкандын оордун ага ашырды.
Көптү жеген көсөм болгон жан эле,
Түштөгүдөй бактысы анын ачылды.

Токой ташын сатпагын деп бекинип,
Бала ылаачын элик чыкты секирип.
Бийлик аларды кармап алып заматта,
Орго салды орой тилдеп зекирип.

Жатты элик, бала ылаачын чыга албай,
Ит бийлиги ага ырайым кыла албай.
Нааразылык күчөп жатты күн санап,
Ар ынтымак ал токойдо куралбай.

Булбул сайрап, бирге бала ылаачын,
Бүркүт жайып айбанатка кулачын.
Эми эмне болот дешип жашообуз,
Күтүп жатты ит бийлигин кулашын.

МЕЗГИЛ

ӨТӨР МЕЗГИЛ

Өтөөр мезгил өтөөр бизден алыстап,
Өткөн күндүн келээрине үмүт жок.
Мезгил жылып алга карай арыштап,
Кечээ көргөн түштөгүдөй бүгүн жок.

Өтөөр мезгил саат жебеси чыкылдап,
Өмүр баркын ал да биздей баалабай.
Өткөн күндөр аягына чукулдап,
Чакырсаң да өтө берет карабай.

Өтөт мезгил канча өмүрдү түгөтүп,
Адамдарды тосуп алып, узатып.
Өткөн жандын туугандарын жүдөтүп,
Өсүп жаткан өрүктү да кууратып.

ЗАМАНДАШ ОЙЛОН

Мезгилди санабайбыз,
Өтсө өмүр таба албайбыз.
Замандаш, ойлонгунуң,
Өлсөк биз жаралбайбыз!

Өмүргө бир келебиз,
Тагдырдан иргелебиз,
Өмүрсүз кара жерде,
Калабы бир денебиз.

УБАКЫТ

Өмүрдү санап өтсө саат жебеси,
Адамдын картаят го жаш денеси.
Бир гана калып кетер сүрөтүндө,
Жылмайган бир кездеги жаш элеси.

Шаркырап аккан суудай,
Адашып учкан куудай.
Зымырап өтүп барат,
Убакыт токтоп турбай.

Жок бербейм жыйырма беш курагымды,
Билемин отуз жашты сунаарыңды.
Убакыт, жаштыгымды ала кетпе,
Кырчын кез каруу күчтүү убагымды.

ӨТКӨН КҮНДӨР

Жылдыз тарап, Ай көрүнбөй асманда,
Жарык түшүп, тан сүрүлүп атканда.
Өткөн күндөр эске келээр чубуруп,
Өтүп жашым бир канчадан ашканда.

Кыялданып түркүн ойго батканда,
Көз ирмебей түндө уйкум качканда.
Эске келээр өткөн күндөр элестеп,
Жамгыр төгүп, токтогону ак таңда.

Араң шилтеп буттарымды басканда,
Алдан тайып кудуретим качканда.
Эске келээр өткөн күндөр кайрадан,
Күн көрүнүп, ал да нурун чачканда.

Токтобостон мезгил өтүп жатканда,
Көз чаптырып теребелге, жаштарга.
Эске келээр өткөн күндөр ошондо,
Баратканда бубак түшүп чачтарга.

Ылдам болбой отуруп да турушум,
Начар тартып баштагыдан угушум.
Эске келээр өткөн күндөр тартылып,
Сакал өсүп, агарганда мурутум.

ӨКҮНБӨЙМҮН

Өтсө да көп күндөрүм,
А бирок өкүнбөймүн.
Алдыда дагы турат,
Максаттуу көп күндөрүм.

Замандаш өтүнөрүм,
Өтсө да көп күндөрүң .
Алдыда дагы турат,
Калбасын көңүлдөрүң.

БАЛАЛЫК

БАЛАЛЫК

Түбөлүк турбайт балалык,
Өткүчө жыргап алалык,
Өмүрүн өтүп кеткен соң,
Келбейсиң кайра жаралып.

Биз үчүн кымбат балалык,
Билинбей өтөт шар агып .
Дайрадай агып кеткиче,
Бир аз биз ойноп калалык.

Жыргалын көрүп алалык,
Жылдыздай нурга таранып.
Жыл өткөн сайын билинбей,
Кылчайбай кетет балалык.

БАЛАЛЫГЫМ КАЛДЫ АЙЫЛДА

Мен отурам эске салып өткөндү,
Укпай такыр атам айткан сөздөрдү.
Ал кезекте жүрдүм эч бир ойлонбой,
Аралай чаап жашыл шибер чөптөрдү.

Биз өткөрдүк башыбыздан көптөрдү,
Эстейм азыр кээде көңүл чөккөндү.
Балалыгым кете берди кол булгап,
Менде дагы бала кыял өзгөрдү.

Бала кезде чыбык минип жарышып,
Биз урушуп кайрадан бат табышып.
жүргөн кезди чыгара албай эсимден,
Эстейм азыр эт жүрөгүм сайышып.

Ойноп күлүп ойлонгонду билбеген,
Кийген кийим топуракта кирдеген.
Балалыгым калды менин айылда,
Кум үстүндө жылаңайлак из менен.

ЧОНОЮП ӨСТҮМ АЙЫЛДА

Мөңгүсү кетпес жайында,
Туулуп өстүм айылда.
Суктанып анда чонойдук,
Суу бойлоп өскөн кайынга.

Шаркырап агып суулары,
Туш туштан сайрап улары.
Керемет кооз туулган жер,
Эзелтен ата турагы.

Айланып алыс чыкпаган,
Аскада аркар кыштаган.
Токсон жыл жашаар бул жерде,
Тобурчак арча жыттанган.

Кыйкырсаң тоосу кайталап,
Кыр кырдан кийик байкалат.
Элендеп улак ээрчитип,
Эчкилер басат кайкалап.

БАЛАЛЫКТАН ДАЙЫН ЖОК

Күздө, кышта, далай бардым жайында,
Балалыгым калды эле деп айылда
Тоо аркалап баттым таттуу кыялга,
Калган изим тоо-адырда сайында.

Бирок, чиркин, балалыктан дайын жок,
Биз ойногон шуудураган кайың жок.
Кеткен беле баардык нерсе өзгөрүп,
Акыл жетпей, көз чаптырып шайым жок.

Күндөрдү эстеп жылкы сүрүп айдаган,
Гүлдөрдү эстеп тоо бетинде жайнаган.
Балалыгым, турам азыр тамшанып,
Колум сунуп жете албастан кайрадан.

Жазды жаздап Бос Тектирдин түзүндө,
Андан кийин Чоң Ак-Зоонун түбүндө.
Жайдын күнүн Кызыл-Зоодо өткөрүп,
Айыл жака келчү элек го күзүндө.

Азыр кайда, оо, бир кезде көз көргөн.
Бардык нерсе бир заматта өзгөргөн.
Улуулар аз аксакалын жайкалткан,
Аз кылыптыр чечен, акын, сөзмөрдөн.

Колтоң ылдый Кызыл- Мойнок бойлоткон,
Балалыгым атка камчы ойноткон.
Бос-Тектирдин түздөрүндө ат чабып,
Алгачкы ырды ушул жерден ойготком.

Кара-Зоонун кулагынан бастырган,
Сен каткырсаң зоо жаңырып каткырган.
Калды издерим, калды айылдын ичинде,
Көптү эңсеген кыялдарым шаштырган.

ӨМҮР

ӨМҮР ӨТӨТ

Күндөр акса өмүр өтөт байкалбай,
Кыздар өтөт ичте сырын айталбай.
Кубалашып өмүр өтсө күн санап,
Калат адам жаш кезине окшобой.

Өмүр деген өтө турган убакыт,
Күндөр улап, жылдар өтөт чубашып.
Ошондуктан бош өткөрбөй өмүрдү,
Жана дагы калтырбайлы көңүлдү.

ӨМҮР

Өмүр биздин табышмактуу жолубуз,
Үзүлбөсүн бек кармашкан колубуз.
Бул өмүрдө мен оорубай сиз дагы,
Ден соолукта сак саламат болуңуз.

Өмүр биздин жолугуушар жерибиз,
Мен келемин сиз да мында келиңиз.
Эл журтума тынчтык тилеп түбөлүк,
Мен кол жаям, сиз да бата бериңиз.

Биз өмүргө келип кеткен коноктой,
Сарпта досум өмүрүндү коротпой.
Сен жоготсоң өмүрүңдү өзүңдөн
Тугөйт баары айтып бүткөн жомоктой.

ӨМҮР БҮГҮН БАР ДА, ЭРТЕҢ ЖОК

Аттиң өмүр бүгүн бар да, эртең жок,
Ач болсоң да өмүр барда көңүл ток.
Аттиң, өмүр баардыгына тең болбой,
Бирөөгө күл, бирөөлөргө күйгөн чок.

Аттиң өмүр айдап алчуу мал болсо,
Аттиң өмүр эгип алчуу тал болсо.
Адамзаты каалашынча жашашып,
Жеткен чети кемпир жана чал болсо.

Өмүрүңдү тең талашып ажалың,
Ооруганда таппай жандын амалың.
Бийлик, байлык турса дагы колунда,
Келбей калат асылганда абалың.

ӨМҮР КЫМБАТ

Өмүр кымбат билсең анын кадырын,
Өмүр бүтсө көрбөйсүң күн жарыгын.
Өмүр деген алмаштыргыс эң кымбат,
Өмүр деген билсең сенин тарыхың.

Карап көрсөк көңүл коюп биз калыс.
Өмүр деген кайталагыс бир шанс.
Өмүр баркын колдо барда барктагын,
Өмүр өтсө барар жериң бейтааныш.

Өмүр кымбат өтүп барат закымдап,
Жаштык кетип карылыка жакындап.
Учур деген колдо барда байкалбай,
Акыл деген кеч жетилген асыл зат.

ӨМҮР ЧИРКИН

Бубак тартып кара чачтын арасын,
Күндөн-күнгө азайтууда карасы.
Өмүр деген зымыраган куш белең,
Токтобостон кайда кетип барасың?

Бырыш тартып бет сөөгүмдүн терисин,
Көбөйтөсүң кубанычтан кейишин.
Өмүр, чиркин, кайда кетип барасың,
Жедирбестен жаштыгымдын жемишин.

ЖАШТЫК

ЖАШТЫГЫМ

Суктандырып сулууларды караткан,
Чагылгандай сезимдерди жараткан.
Кайран жаштык калат экен алыста,
Кол булгалап тээ төмөнкү тараптан.

Көргөн жандын көңүлдөрүн жибиткен,
Өтсө курак шыңга бойлуу жигиттен.
Ал курагың алыс калып төмөндө,
Кылчак карап тамшанасың бийиктен.

Токтобостон агымынан бараткан,
Же жаштыгым суу өңдүбү шар аккан?
Же жазында бүчүр болуп жетилип,
Жалбыракпы күздө түшкөн дарактан.

Же жаштыгым боло албаган туруктуу,
Тээ ободон бир көрүнгөн булутпу?
Же кезинде ичи толо суу болуп,
Бир кезекте куурап калган кудукпу?

Жамгыр белең төгүп келип токтогон,
Жалын белең күйүп барып чоктогон?
Же жаштыгым зар какшаткан жан белең,
Түбөлүккө түгөйүнө кошпогон?

Төрт мезгилдин бири сыңдуу жылымдын,
Же болбосо бүртүгүндөй кылымдын.
Ырахатты тартуулаган жаштыктын,
Түтүнүндөй бир чегилген чылымдын.

Чынында эле кайталангыс куракпы,
Жаштык өтсө кара чачын бубакбы.
Мезгилинде тек өткөрбөй өмүрдү,
Туура жолго буралы ар убакты.

ЧИРКИН ЖАШТЫК

Жаңыдан тамга таанып окуй алган,
Жаш элек бир кезде мотурайган.
Он жылы өтүп кетип зымырыктай,
Биз эми орун алдык окуу жайдан.

Жаштыгым учкан куштай сызып кетти,
Тартуулап орто жаштан кызык чекти.
Күүлөнткөн күлгүн курак күчүн сурап,
Жараткан кайтарып бер десем эппи?!

Оо, чиркин, жаштык деген сонун убак,
Ал күндүн таба албайсын жолун сурап.
Он сегиз жашым өтүп, бара жатам,
Өмүрдүн өргө тарткан жолун улап.

ЖАШТЫК КЕЗДИ ӨТКӨРҮП

Келе жаттык атка камчы бастырып,
Өткөндү эстеп көңүл сергип, каткырып.
Балалык күн эң бир сонун экенсиң,
Ойноп күлүп көнүлүңдү шат кылып.

Ойногонбуз жаш кезекте жарыша,
Ошол күндөр бизден кетти алыска.
Мына бүгүн жаштык кезди өткөрүп,
Кала бердик кол булгалап алыста.

БОЛУП ЖАШТЫК

Кол кармашып бирге бастык,
Узак жолдо неге шаштык.
Ортобузда болуп жаштык,
Баш кошбодук, ажыраштык.

Кайырма:
Неге шаштык
Болуп жаштык,
Баш кошбодук,
Ажыраштык.

Ойноп күлүп болуп шаттык,
Көңүл ачуу жолун таптык.
Кайдан жүрүп болуп кастык,
Ал ойлорду алыстаттык.

Кайырма:
Ызатташтык,
Болуп кастык.
Баш кошбостон,
Алыс качтык.

ЖАШТЫК МЕНДЕН КЕТИП БАРАТАТ

Кээде туруп өзүм менен кеңешем,
Кайда калды он сегизде кебетем,
Чиркин, жашым өтсө дагы отуздан,
Бергим келбей жыйырма бешке теңешем.

Убакытка бар өңдөнүп бересем,
Улам өтүп уйгу-туйгу жел эчен.
Кайран жаштык менден кетип баратат,
Убакыттын ай-жылдарын ченесем.

Мээрим төгүп мендейлерге неге сен,
Мезгил, чиркин, боло албайсың берешен?
Бербесең да жаштыгымды кайтарып,
Болсом деймин элим менен мен эсен.

ОКУУЧУЛУК МЕЗГИЛИ

ОКУУЧУЛУК МЕЗГИЛИМ

Жай басып, кадам шилтейм сууну жээктей,
Ойлоном ошол күнгө эми жетпей.
Кай жакта калып кеттин ал мезгилдер,
Өкүнөм окуучулук күнгө жетпей.

Кайдасын келгилечи, курбуларым,
Келгиле сагынычта мен турамын.
Алыста жүрсөңөр да билим алып,
Гүл десте силер үчүн ыр сунарым.

Окуудук он жыл бою бир туугандай,
Тарадык андан кийин не туралбай.
Мектептен кош айтыштык баарыбыз тең,
Алыстан жем издеген жаш улардай.

ОКУУЧУЛУК МЕЗГИЛ МЕНЕН КОШТОШУУ

Кош бол эми окуучулук күндөрүм,
Кош бол, достор, бирге туйган күн демин.
Бет алабыз татаал турмуш жолуна,
Келет баарың амандыкта жүр дегим!

Ушул күндөр калар жаздын таңында,
Унутулбай бек сакталып жаадында.
Биз кайрадан жолугууга келебиз,
Он жыл өтсө ошол жылдын жазында.

МЕКТЕБИМ

Билим кени алтын уям мектебим,
Сени эстесем балалыкты эстедим.
Көз алдымда турат дайым элестеп,
Тайраңдата жазган алгач дептерим.

Кагаз чайнап түтүк менен атчубуз,
Танаписте сырты көздөй шашчубуз.
Класс ичин ызы-чууга көтөрүп,
Агай кирсе үн сөзү жок катчубуз.

АРАЛАШ ЫРЛАР

ШАРАП

Бул шарап көңүл үчүн уурталат,
Кез кезде көңүл кирин жууп барат.
Бул шарап өткөн ишти эске салат,
Кез кезде жаман ишти унуткарат.

Жакшы сөз айттырган да ушул шарап,
Кез кезде коет бул да ишке жарап.
Ачылбай сенде турган бүркөө кабак,
Ачылат муну ичкенде жиниң тарап .

Ичээрде ачык сымал ушул шарап ,
Ичкен соң каласың го муну каалап.
Андан соң өз жаныңдын баркын баалап,
Каласың жер тиктебей көктү карап.

Эргитип адам затын ушул шарап,
Жакындан көрүнгөнсүйт алыс тарап.
Бара албай турган жерге жанды сабап,
Заматта закымдатып алып барат.

Дос болсо сени менен ушул шарап,
Чанбайсың бир өзүңө дайым жагат.
Ичесиң закускасыз ээрдиң жалап,
Койбойсуң ошол бойдон андан жадап.

Эсиңден кетпейт коюуп ошол шарап,
Эсирип ичесиң го бөркүн санап.
Эсиңден кеткичекти аны самап,
Эртеси каласың го тартып азап.

Бул шарап сүйлөбөстү сүйлөтө алат,
Ичкин деп сага коёр катуу талап.
Бул шарап үйрөнбөстү үйрөтө алат.
Бул шарап ойлонбосту ойго салат.

КҮҮЛӨБӨДҮМ ГИТАРА КЫЛДАРЫН

Байкабастан мезгил жылганын,
Өткөрүпмүн өмүр жыргалын.
Жылжып аккан өмүр шарында,
Бирде ыйладым, бирде жыргадым.

Эмгектендим аз да болсо тынбадым,
Күүлөбөдүм, бирок гитара кылдарын.
Замандашым, эмгегимди сындагын,
Эгер, жакса элге арнап ырдагын.

КҮТҮҮ ЖАМАН

Күтүү жаман жолду карап элеңдеп.
Күткөн адам келбей калса келем деп.
Соолуп кетээр колуңдагы кызыл гүл,
Алып келген ардагыма берем деп.

Күтүү жаман убакытты болжосо,
Күткөн адам келип калса олжо ошо.
Күтүп-күтүп капа кайтар ал адам,
Ошол кезде жолуугусу болбосо.

Берүүчүдөй жан дүйнөсүн бүтүндөй,
Жүрөк чиркин катуу согот дүкүлдөй.
Саатты карап улам-улам кылчактап,
Кечиккенге жиниң келээр түшүнбөй.

Бул күтүүдөн колдо гүлүң соолуган,
Бул күтүүдөн таза жаның ооруган.
Күтүп-күтүп күн кечире бересиң,
Куса болуп күткөнүңдүн жогунан.

КЫЗГАНБА

Капа болбо, башкалардан кызганып,
Калп эместир бүткөндүгүм сырдалып.
Ырсыз мага жашоо жогун билерсиң,
Түбөлүккө жашап келем ыр жазып.

Капа болбо, калганыма ыр жазып,
Жазган сайын дене боюм чыңдалып.
Ырлар менин эгизимдей бөлүнгүс,
Жашап келем ырлар менен ырдалып.

Керек болсо кечип коём жыргалдан,
Баш тартамын байлык, бийлик жыйгандан.
Ырсыз мага бул дүйнөдө жашоо жок,
Мен эч качан ажырабайм ырлардан.

ДЕН СОЛУК

Эшикте суук, үйдүн ичи жыпжылуу,
Үйдө жатып сезилбеди кыш суугу.
Жалгыз гана ден соолугум жетишсиз,
Колдон келет түркүн тапта иш кылуу.

Сураганда бере албаган жан чыдап,
Эй, ден соолук, сен экенсиң эң кымбат.
Сен жок болсоң ыр күлкүлөр азайып,
Кейиш болуп капалантат жан сыздап.

Сен, ден соолук, өмүрлөрдүн ачкычы,
Сен, ден соолук, жан жолдоштун жакшысы.
Бекем болуп мени дайым жандай жүр,
Сенсиң менин үй бүлөөмдүн бактысы.

Акча үчүн сени бирөө сатпаган,
Аламын деп сени адамдар таппаган.
Кымбаттыгың кээде гана байкалып,
Ооруганда бийик болуп башкадан.

Бирок, чиркин, кымбаттыгы байкалбай,
Кайратымды коймок болду майтармай.
Олтурамын өзүмдү өзүм жемелеп,
Чыдамыңа албан алкыш айта албай.

ЫРЛАР ЖАЗАМ

Жараткан, өз ырларым жакпай мага,
Жаңысын жаратамын дагы жана.
Жазсам дейм ыр китебин жакшынакай ,
Уккулуктуу жагымдуу ар бир жанга.

Алга шилтеп мен ар дайым кадамды,
Ырга кошом ыйык ата Адамды.
Мен жаратам ырларымды ушундай,
Жазам дагы өскөн жер, өз кааламды.

Жай ортосу болсо дагы саратан.
Мен билбеймин ызгаарду ыр жаратам.
Эмне кылам өзүм кайра түшүнбөйм,
Ыр жаза албай картайгансып баратам.

Мээ сергитип эки жакты карасам,
Мезгил өтүп кеткен тура санасам.
Эми мен да эртелетип ишимди,
Дедим ырды эл ичине таратам.

Мен кеткенде ырлар мени сагынар,
Жаралбаган ырлар мага таарынар.
Мейли ырларым көмүскөдө болгула,
Силердин да обончуңар табылаар.

Мезгил өтсө ырларыма кез кэлээр,
Аалам мага андан кийин сөз берер.
Жана дагы ушул акын болсун деп ,
Бакыт кушу убактылуу бир келээр.

Ырлар менин бул дүйнөдө жакыным,
Ырлар менин сүйүктүм да, асылым.
Ырлар менин өмүрүмө бир шерик,
Ырлар менин чечилбеген тагдырым.

ШАРТЫБЫЗ БАР БИР ӨЛМӨК

Ашыккансың жүрөгүнө бирөөнүн,
Ашыктыктан өзгөргөнсүйт мүнөзүм.
Кез –кезинде жүрөк ооруп баштаса,
Өлөм го дейм сокбой калып жүрөгүм.

Мейли деймин жаш кезекти өткөрүп,
Өлсөм болду көп жашабай, көп көрүп.
Аргасыздан ушул сөздү айтмакмын,
Баратканда мезгил бизди бөктөрүп.

Жаш кезинде өлгөн дешет Алыкул.
Кайталанып келген окшоп дагы ушул.
Деп айткансыйт кулагыма бир адам,
Эрте өл да, бул жашоого жаны туул.

Андай болсо өлгөндөр да төрөлмөк,
Жер үстүндө адам заты көбөймөк.
Канткен менен андай болбойт чынында,
Шартыбыз бар бир жаралып ,бир өлмөк.

АЗАМАТ ЖАНЫН КЫЙДЫ КИМДЕР ҮЧҮН

Кыргыз уулу, кыргыз кызы бир боорум,
Жашап жаттык коюнунда бир тоонун.
Сенде кандай менде кандай күнөө бар,
Мен ок жедим, а, сен өлдүң
кир колунан бирөөнүн.
Эңсегени биздин бийик тоо болду,
Бирге жашап, бизге кайра жоо болду.
Ал жоолордун колдорунан ажал таап,
Билип алгын бир туугандар жоголду.

Сага жалган, мага чындык өзүмдө,
Ачык айткан адилеттик сөзүмдө.
Өлдү адам мыкаачылар колунан,
Окшобостон адамзаттын өңүнө.

Кандай гана мыкачылык кылышкан,
Күйдү дене, жаңдалбастап тырышкан.
Аялзатка көрбөгөндү көргөзүп,
Зордукташып кыз-келиндиги бузушкан.

Азыр жүрөт уялбастан аралап,
Кыргыз элин дүнүйөгө каралап.
Кечээгини койдук беле унутуп,
Алар бүттү сотторунду паралап.

Абийир барбы намысыңды коргоого,
Адилет бол түшкүн кайра оң жолго.
Азап тартсын чуу көтөргөн адамдар,
Киргизилсин жан кыйгандар торлорго.

Бейбаш эл го тынчын бузган бирөөнүн,
Азаптарын тартсын кылган күнөөнүн.
Баш кесмек бар, тил кесмек жок илгертен,
Ачык айттым акыр башта бир өлүм.

Курч айтканды күш-күштөсө сабашат,
Түшүнгөндөр чындык сөздү талашат.
Кантип айтпайм зөөкүрлөрдүн кылыгын,
Ачык айтса акындарга жарашат.

Булар эмне мекенимди талашат.
Булар эмне уул-кызыңды сабашат.
“Автономдук кылып алам”, - деп жүрсө,
Акылсыздар өз жолунан адашат.

Биздин бийлик неге аларды карашат,
Алардагы добуштарды самашат.
Кайран кыргыз өз жеринде каралбай,
Карапайым элге кыжыр жаратат.

Өкүмөттүк мекемени өрттөштү,
Апасы өппөс кыздарыңды көптөштү.
Кыйды башын кызматкердин бей күнөө,
Өлтүрбөстөн денелерин көктөштү.

Ата журт биздики деп билген үчүн.
Азамат жанын кыйды кимдер үчүн.
Канча адам жабыркады ошол кезде,
Коноктон атылган ок тийген үчүн.

“Уурусу күчтүү болсо доого жыгат”, -
дегендей ата баба сөзүн улап.
Юлдуздун ырларына кыжырланып,
Турдум мен чындыгында көңүл муздап.

Бардыгын эч бир адам айта албаган,
Табыты ким экени байкалбаган.
Момун эл кайдан билсин чуу болорун,
Кээ бирөө жумушунан кайталбаган.

Кээ бирөө билбей туруп курман болду,
Өтө албай ал коноктор бууган жолду.
Коноктор бизге карай ок атышып,
Октору түгөнгөндө тууган болду.

Ажыраткын ак каранын арасын,
Алган алсын, ала берсин парасын.
Ар нерсенин болот дешет аягы,
Кудай берсин куу тумшуктун жазасын.

Билген билер муну айтканым себебин,
Мындай күндөр болбосо экен дегеним.
Жок жеринен жоготууга учурап,
Төгүлбөсүн көз жаштары эненин.

ӨКҮНӨМ ЖОГОТКОНДОЙ

Кете элек болсо деле жашым кайтып,
Калдым мен бул жашоого наалат айтып.
Жашообуз биздин болду жомоктордой,
Өкүнөм бир нерсемди жоготкондой.

Ырларга неге койдун жакын кылып,
Өкүнтөт ырсыз менин жашым жылып.
Убакыт, токтоп турчу өтүнүчүм,
Тез өтсөң толуп кетет өкүнүчүм.

Ырларды жүрөгүмө ката албай,
Ойлоном түнү бою жата албай.
Жүрөктө ыр саптарын ача албай,
Ырсыз мен калдым эми жашай албай.

Ырларым жүрөгүмдү козгоп турат,
Жүрөгүм арман ырды боздоп турат.
Кантейин, канткен менен армандуумун,
Жогумду жоготкондой андан мурун.

ИЧКИН ШАРАП

Ичкин шарап эгер болсо акылың,
Бул айттырат анык сөздүн ачыгын.
Жаның кейип капаланып турганда,
Жан шериги болот сенин башыңын.

Ичкин шарап эгер билсең чениңди,
Ичке тартып ичээр кезде деминди.
Ичкен кезде ичегиңди кызытып,
Магдыратат мемиретип териңди.

Ичкин шарап эгер аны иче алсан,
Ичкен кезде кудуреттүү күч алсаң.
Баардык нерсе ысырабы көп болор,
Башын ооруйт бөтөлкөнү бүт алсаң.

ТОСКОЛДУКТАР

Тосколдуктар толуп алган былжырап,
Эми олтурсак телефон да чыңгырап.
Жадакалса өтбөй турган убакыт,
Биз жолуксак, өтүп кетет зымырап.

Тосколдукта канча күндөр бош өтүп,
Күндөн-күнгө келээр күндү болжошуп,
Жолуга албай көпкө жүрдүк жалгыздап,
Өтө албастан тоскоолдукту бошошуп.

Тосуп турат дале бизди тоскоолдук,
Билбейм качан келет бизге боштондук.
Тосколдуктар тороп алып турса да,
Биз экөөбүз токтонбостон шоктондук.

Тосколдуктар берип сага ооруну,
Эми бизге болбой калды жолугуу.
Алып келген сага деген гүл десте,
Берилбестен колдон түшүп соолуду.

ЭЧ НЕРСЕ БОЛБОЙТ ЭГЕРДЕ БАЙЛЫК ЖЫЙБАСАҢ

Батырып күндү, аттырып даалай таңды да,
Жашайбыз анан максатты коюп алдыга.
Турмуштун шарты ушундай экен түгөнгүс,
Кыйнасаң дагы, сыйласаң дагы жанды да.

Өмүрүң өтөт өзүм деп жанды сыйласаң,
Такалбай өтөт өлгөнчө жанды кыйнасаң,
Түбөлүк түркүк боло албайт эч ким жашоодо,
Эч нерсе болбойт эгерде байлык жыйбасаң.

ЖАРАТКАНГА РАХМАТ

Көрүстөнүм курт кумурска тебелеп,
Өлүп калсам жатмакмын да жер ээлеп.
Оо, жараткан, миң мертебе ырахмат,
Ырыскыңа берген жана бере элек.

Араң жыйып бир убакта эсимди,
Дедим: “сени дагы бир жол кечирди”.
Оо жараткан, марттыгына ырахмат,
Сактап калдың атасы жок жетимди.

Каршы унаа унабызды талкалап,
Качыр-кучур үнгө айланып чартарап.
Ажал деген кетеринде жетелеп,
Сактап калдың үй булөмдү калкалап.

Сынды бутум, колуктумдун буту да,
Шүгүрчүлүк кылам азыр ушуга.
Дарыланып жакшы болуп баратат,
Аман болсун аял үйдүн куту да.

Аман калдык аял, кызым үчөөбүз,
Мындан ары жакшылыкты күтөбүз.
Кээде гана уксак, көрсөк кырсыкты,
Көңүл чөгүп дароо ойго түшөбүз.

Биздей эч ким кырсыкпасын эч качан,
Деп дайыма төшөгүмдө сак жатам.
Кырсык деген каш кабактын ортосу,
Сактайт кудай, сен өзүңдү сактасан.

Билбейм чыны канча жашайм дагы да,
Куурайт бир күн булбулундун багы да.
Бул дүйнөгө түркүк болгон эч ким жок,
Жашка тийбей ажалды бер карыга.

Жашап келем үзулбөстөн үмүтүм,
Миң ырахмат тирүү жүргөн күн үчүн.
Мендей байкуш ар бир жанга мээримдүү,
Март экенсиң аябаган сүйүүсүн.

ТУРМУШ СЫНООСУ

Турмуш мени сынап көрөт өңдөнөт,
Кээде туруп кулк мүнөзүм өзгөрөт.
Өмүр деген татаал кыйын жол болсо,
Биз андагы чимирилген дөңгөлөк.

Кээде туруп ойлогонуң ишке ашпай,
Кээде туруп ойго батып тил каптай.
Кээ бир күнү ишке ашса максатым,
Оюн салгым келет үйдө тим жатпай.

Кээде туруп таттуу дамын таттырат,
Кээде туруп көңүлүңө жактырат.
Кээде туруп татаал жолду көрсөтүп,
Адашканда шылдын кылып каткырат.

КЫРЧЫН КЕЗИМ БИР КАЙРЫЛБАЙ КЕТЕБИ

Ойлоп-ойлоп ойдун бүтпөй этеги,
Ойго түшүп он сегиз жаш кечээги.
Ойлосом да он бир ирет толгонуп,
Он сегиз жаш бир кайрылбай кетеби?

Кыялымдын чыкпай такыр этеги,
Ашат кырды кырчын кезим кечеги.
Кыйналсам да кырк бир ирет толгонуп,
Кырчын кезим бир кайрылбай кетеби.

Жыргалдардын бүтпөй такыр этеги,
Жылга келсе жыйырма беш кечеги.
Жыргамакмын көз ирмемин бош койбой,
Бүткүчөктү жыл айынын эсеби.

Ойноп-ойноп ойлонууга кез келип,
Отуз жашым ойлогондон тез келип.
Олтурамын ойго батып азыр мен,
Опурталдуу турмушунан сезгенип.

АРГА ИЗДЕП АК ЖОЛ ҮЧҮН КЕЛЕМ ТАППАЙ

Казатка баягыдай добул какпай,
Кай кими каалаганын өзү атмай.
Канча эрдин курмандыкка чалынганын,
Калп айтып өкүмөтүң келет таппай.

Бирине бирисинин сөзү жакпай,
Бир шылтоо болсо эле аша чапмай.
Бийликтин алсыздыгын анык билип,
Кайран эл кыйналууда жолун таппай.

Эмгектен адалдыктын даамын татпай,
Эптемей арам тамак берип бакмай.
Эптүүлөр эсеби жок шылтоо кылып,
Эн баштар пикет кылып эшик какмай.

Чындыкка чычаладай жолтоо болуп,
Жаманга жардамдашып толто болуп.
Жумуштан жалганчылар четтетилбей,
Тескерисинче кызматта болсо болуп.

Бардык иш жамандыкка байланышкан,
Баш оору, ич өткүгө айланышкан.
Баамдабай жүрөт бирөө ким экенин,
Ташыркап калаар күнүн тай жарыштан.

Эмгекчил дыйкандарың жерин чабып,
Эчки айдап, малчыларың малын багып.
Эки жүз эчки эмердей кубулмалар,
Эки жеп жатышпайбы эбин табып.

Арман, муң көкүрөкө келет батпай,
Арга издеп ак жол үчүн келем таппай.
Айтамын амалкөйлөр сөгүп калсын,
Айтаарым анык чындык бирин катпай.

Чындыкка чымын батаар эшик ачпай,
Жалганга жанын берип башын катмай.
Теледен суроо салса ат минерлер,
Эл үчүн иштейбиз дейт эч бир жатпай.

Тунжурап кээде өзүмө суроо салам,
Чындыкты издеп эми кайда барам?
Чындыкка баягыдай орун болбой,
Үркүтүп, коркуткан кез акты караң.

Кээ бирде келет бир күн ыйлап алгым,
Кедейлик Кыргызымды кыйнап салдың.
Иштебей ишканалар эбегейсиз,
Эптүүнүн колдорунан кыйрап калдың.

Сатылып болоор-болбос акча үчүн,
Ал дагы эмгек сиңбес башка үчүн.
Амалдуу алып калды алышынча,
Жоготкон мезгилинде акча күчүн.

ЮЛДУЗ УСМАНОВАГА ЖООП

“Өзбекмин” деп өзүн мактаган.
Өз жерине өзү батпаган.
Ал да сенин туугандарыңдыр.
“Азан” айтып уруш баштаган.

Түн уйкусун бузуп Кыргыздын,
Башы болуп Ошто кыргындын.
Эки ортого от жаккандар да,
Тууганыдыр ошол Юлдуздун.

Азан айткан түндө мечиттен,
Башка улут да аны эшиткен.
Түндө кандай азан болмок деп,
Кандай бузук имам дешишкен.

Унутуп кудай таразасын,
Жетпейт го сенин паразатың.
Урушту баштаганды,
Кудай өзү жазаласын.

Башташты сендей ээн баштар,
Баш ийип ага кем баштар.
Кыргызга карай ок атты,
Кызуу кандуу ал жаштар.

Мансапка өтө кызыктар,
Ичинен чыкты бузуктар.
Кадыржан Инам башкалар,
Суудан чыккан куруктар.

Көрбөдүң беле жарыкты,
Окубай таасын тарыхты.
Кадырын кайдан билмексин,
Биз жеген гүл азыкты.

Толтуруп алып чөнтөгүн,
Тынчтыгын бузду өлкөнүн.
Калыстык кылып карасаң,
Калкыңдын кандай көпкөнүн.

Окуу жай бердик атына,
Кийгиздик калпак башына.
Анда да кылбай каниет,
Умтулду бийик шатыга.

Көңүлүн бузбай кыйланын,
Өлкөнүн сыйлап мыйзамын.
Жашаса болмок бейиште,
Көп көрбөй дүйнө жыйганын.

Силердей бузук тууган жок,
Уктап жаткан элди аткан.
Аларды эчким кууган жок,
Урушту баштап өздөрү качкан.

Кайдан деп билбе кырсыкты,
Караңгы түндө чыр чыкты.
Кара ниет адам көп беле,
Качкындан бизге ыр чыкты.

БЕР ЖАРАТКАН

Бер, жараткан, берээр болсоң бешимде,
А болбосо, бергин шамда, кечинде.
Же жараткан уктаарымда бере көр,
Жатарымда сенсиң менин эсимде.

Бер, жараткан, берээр болсоң таң атпай,
Же болбосо уйку сонуң таратпай.
Бер, жараткан, берээр болсоң таң эрте,
Адам затка ашык түйшүк жаратпай.

Бер, жараткан, берээр болсоң түш убак,
А болбосо бере бергин беш убак.
Бер, жараткан, берээр болсоң күн-түнү,
Биз жашайлы көңүл менен кушубак.

ОТУЗ ЖАШ

Алыкулдун курагындай жактырып,
Ак боз миндим, тизгин кагып бастырып.
Бара жатам теминип да камчылап,
Бийик ашуу белестерге чаптырып.

Бүгүн баспай жыйырма беште мингеним,
Бүгүн батпай он сегизде кийгеним.
Мезгил, чиркин, өтүп барат закымдап,
Билбеген көп аңдан төмөн билгеним.

Бул өмүрдөн көп нерсени издедим,
Бирин таптым, экинчисин билбедим.
Жаздым ырды эргүү келип өзүмө,
Арт жагымда калса экен деп издерим.

Канча болот ак боз аттын басымы,
Ак аралап көөдөй кара чачымды.
Саат жебеси тынымы жок чыкылдап,
Санап жатат кайран отуз жашымды.

Эгер, бүтсө отуз жаштын аягы,
Кайран жашым кыркка дагы таябы.
Чаң чыгарган ак боз аттан дайын жок,
Кырда турган кырк жаш кулач жаябы.

БҮГҮНКҮГӨ КАНИЕТ

Шактарына батпай бышкан жүзүмдөй,
Биздин күндөр Гүлкайырдын гүлүндөй.
Бүгүнкүгө аз да болсо каниет,
Биз жашайбыз эртенкиден түңүлбөй.

Биздин күндөр тоо гүлүндөй жайнаган,
Булбул сымал бак-даракта сайраган.
Капа болсок, тез жазыла калабыз,
Эртенкиге үмүт кылып кайрадан.

Биздин күндөр ыр-күлкүлөр коштогон,
Эң бактылуу учурларга окшогон.
Шайырлансак бүгүнкүгө каниет,
Максаттар бар үмүт артып топтогон.

Биздин күндөр жазгы чөптөй көгөргөн,
Биздин күндөр урмат сыйга бөлөнгөн.
Бүгүн көрүп, көз кумарын кандырып,
Тамшанабыз бийиктикке төмөндөн.

Биздин күндөр окшош сайган саймага,
Бул күндөрү айтышсак да каймана.
Бүгүн күнгө дагы-дагы каниет,
Эртенкиден үмүт кылып жай гана.

Биздин күндөр ар түр түстү жамынган,
Шашылышып дарыядай чамынган.
Бүгүнкүнүн бардыгына каниет,
Эртенкиге үмүт менен багынган.

Биздин күндөр боёк сымал түрлөгөн,
Биздин күндөр бак-дарактай бүрдөгөн.
Бүгүн туруп эртенкиге каниет,
Үмүт кылып алга карай үндөгөн.

Сүйүнүчтөн көздөрүнө жаш толгон,
Биздин күндөр ырахатка мас болгон.
Бүгүн барда эртенкиге каниет,
Үмүт артып эртең күнкү таш жолдон.

Токтобостон жоргологон жүрүштөн,
Биздин күндөр минген өңдү күлүктөн.
Биз баарыбыз келечеке каниет,
Биз жашайбыз ажырабай үмүттөн.

МЕНДЕ БОЛГОН КАЗЫНА

Менде болгон бираз гана казына,
Күздө мол да араң жетип жазына.
Жашап келем күн кечирип эл менен,
Каниет кылып көбүнө да, азына.

Менде болгон дагы бир аз казына,
Сактап келгем көөдөнүмө, жадыма.
Ырлар менин эч түгөнгүс байлыгым,
Убакыт тар бирок аны жазууга.

БИРИСИ КЕМ ДҮНҮЙӨ

Даамын татып жеткендер бар сүйүүгө,
Байлык жыйнап топтогон бар үйүнө.
Алардын да телегейи тең болбой,
Жетишпеген бириси кем дүнүйө.

Мансап кылып жеткендер бар бийликке,
Максат коюп учкандар бар бийикке.
Аалам кезген учкуч дагы өксүгөн,
Кожожаш да жете албаган кийикке.

Абазы укмуш үн жетпеген үнүнө,
Арстан чыдап тура албаган сүрүнө.
Барпы акын да зарлап өткөн дүйнөдөн,
Жетишпеген бириси кем дүнүйө.

УЛУТУМ КЫРГЫЗ

УЛУТУМ КЫРГЫЗ

Оомал-төкмөл заманына карабай,
Ойрон болуп ошентсе да тарабай.
Кыргыз деген улуу наамын өчүрбөй,
Сактап келген Кыргыз ата-бабам, ай.

Дымып калбай, түтүнүңдү улатып,
Төрт түлүгүн Ала-Тоодо чубатып.
Кыргыз деген улут атын өчүрбөй,
Келгениң чын кас душманын кулатып.

Жоого чыкса, жоо жарагын шай кылып
Жолборс сымал жоо бетинде айкырып
Жоголбостон Манас деген ат менен,
Эпос болуп келатасың айтылып.

Кыргыз деген кылымдарды карыткан,
Кыргыз деген орун алган тарыхтан.
Кырк күнчүлүк, алты айчалык жолдорду,
Күлүк минип, аргымак чаап арыткан.

Көчүп-конуп, жер калбаган конбогон,
Көч кыйшайса көрө калып оңдогон.
Көрөгөчү-сынчы жана чечендер,
Кыргыздардан башка артык болбогон.

Ала-тоолук Кыргыз деген элден мен,
Анык билгин айтып турган термемден.
Айланайын, ак сакалдуу Кыргыз эл,
Аман болгун, Ала-Тоолуу жергем сен.

Кийик атып мелтиреген аскадан.
Кыргыз деген кырылбаган ачкадан.
Түк түгөнбөй кырылышкан казатта,
Асабасын бийик туткан башкадан.

Эр эңиште эңкейбестен жоргодон,
Эр жигити эл намысын коргогон.
Эл башына эгер мүшкүл иш келсе,
Эр азамат ат үстүндө ойногон.

Ачык асман Ала-Тоолуу жер деген,
Арча жыты артык эмес эмнеден.
Ай-ааламдын сенден артык жери жок,
Кыргыз жери, сыймыктанам сен менен.

Кулпунтушуп кулун байлап желеге,
Куйуп сүзмө, курут жайып сереге.
Кайда барса түндүк бийик көтөрүп,
Уук сайып, кере тарткан кереге.

Уул төрөлсө азан айтып атаган,
Кыргыз эли боз үйлөрдө жашаган.
Үрп-адаты, каада-салты элимдин.
Мурас бизге -Улуу Кыргыз атадан.

КЫРГЫЗМЫН ДЕБЕ

Улгайып туруп улуттук кийим кийбесең,
Өспүрүм туруп улууга башың ийбесең.
Кыргызмын дебе Кыргыздын тилин билбесең,
Айтылса акыл, кулака аны илбесең.

Эсепсиз эле тарттырып ийип жериңди,
Эгерде жатсаң түйшүккө салып элиңди.
Кыргызмын дебе албасаң өткөн кегинди,
Ак эмгек кылып агызбай маңдай териңди.

Мээримди төгүп мекенди катуу сүйбөсөң,
Ата журт үчүн мээнеткеч болуп күйбөсөң.
Кыргызмын дебе ичээрде кымыз үйлөсөң,
Кыргызга барып бөтөн тил менен сүйлөсөң.

Эзелтен келген сактабай каада-салтыңды,
Эгерде жатсаң кыйноого салып калкыңды .
Кыргызмын дебе айтамын баардык, жалпыңды,
Билбесең анда кыргындан бүткөн тарыхыңды.

Канатың кылып, аргымак минип чаппасаң,
Каарыса атаң, кадырлап-сыйлап бакпасаң.
Кыргызмын дебе каранын сөзүн жактасаң,
Кошомат кылып, колунда барды мактасаң.

Аныгын билбей уламыш десең Манасты,
Нооружда кылган түшүнбөй жатсаң аласты.
Кыргызмын дебе кыргызча билбей санакты,
Кир десең эгер ышталган кымыз чаначты.

Кондуруп колго, салбасаң аңга ылаачын,
Кыйкырба калптан Кыргызга жайбай кулачың.
Кыргызмын дебе, сактабай ата мурасын,
Болбогун капа айтканга бир аз туурасын.

Амалдуу туруп, акчага өзүң сатылып,
Караны актап, ак сөздү жатсаң жашырып.
Кыргызмын дебе, чыкпасаң бир күн атылып,
Бириккин баарың Манастап ураан чакырып.

КЫЗЫЛ ТУУ

Калган белек бабалардан, атадан,
Кагылайын, кызыл түстүү асабам.
Түтүн улап урпактардан- урпакка,
Кыргыз элим боз үйлөрдө жашаган.

Кандан бүткөн кагылайын, желегим,
Калтырар бир балдарыма белегим.
Дал көзүңдүн карегиндей сактай бил,
Эң керектүү мүчөсүндөй денеңдин.

Бабалардан калган бизге кызыл туу,
Жашоом менин ошон үчүн кызыктуу.
Мекеним бар эч нерсеге алмашкыс,
Коктусунан агып турган кызыл суу.

УРПАГЫМЫН КЫРГЫЗДЫН

Шарп урулуп аккан суудай өзөндөн,
Көтөрүлгөн жөө тумандай төмөндөн.
Мен Кыргызмын ат үстүндө ойногон,
Азан айтып ак бешикке бөлөнгөн.

Булут болуп көк асманда калкыган,
Булак болуп көл, деңиздей чалкыган.
Урпагымын улуу Кыргыз атанын,
Кылымдарды тарыхына камтыган.

Кылыч болуп душманга шарт чабылган,
Кыргындардан кыргыс болуп тагылган.
Эл жер үчүн жанын берип бабалар,
Эчен ирет кыргындарга кабылган.

Жамгыр болуп, сур булуттан себилген,
Жалын болуп өрттөчүүдөй сезилген.
Тапка келип ууга салган бүркүттөй,
Кыраан болуп кас душманы тебилген.

АК КАЛПАГЫМ

Ак калпагым атам берген кийгин деп,
Ала Тоонун ыйыктыгын билгин деп.
Сакта уулум бабалардын мурасын,
Мингин атты камчы басып тизгиндеп.

Ак калпагым Ала Тоонун символу,
Тийбесе экен башкалардын кир колу.
Ак калпагым улутумду таанытар,
Бабалардын бизге берген шыр жолу.

Ак калпагым жамгыр суусу өтпөгөн,
Көлгө салсаң көлкүп сууга чөкпөгөн.
Ак калпагым саратанда салкындуу,
Күн калкалап күйүп өңү өчпөгөн.

КОМУЗ

Өрүктөн чаап, карагайдан беттелген,
Буроо тагып, кайышка кыл тээктелген.
Колго алсаң жөп-жөнөкөй, жеп-жеңил,
Тартынасың дароо алып черткенден.

Түзүлүшү жыгач, кайыш, үч кылдан,
Кыргызымдын дал өзүнө туш кылган.
Чертип көрсөң безеленген бул комуз,
Дастан, казал,күү, кошок бүт сыйган.

Ар түр тилде сайрай билген комузум,
Ар адамдын коштоп турат добушун.
Кара-жорго күүсүн бийге келтирген,
Термелеткен комузчунун кол учун.

АДАМЗАТКА

БИЗ АДАМДАР

Биз адамдар алга карай өсөбүз,
Артта калып, алгач баскан көчөбүз.
Улам-улам алга карай умтулуп,
Ата-баба баскан изден өтөбүз.

Мезгилинде арт жагыңа кылчайбай,
Мелтирейсиң эч бир эле кыйшайбай.
Мезгил деген жашыбызды сураса,
Жүрөм дейсиң баягыдай, картайбай.

Турган менен бая бойдон атыбыз,
Бир кыйлага барып калган жашыбыз.
Арт жагыңда бала-чака чоңоюп,
Анан барып аппак басат чачыбыз.

Ошондо араң ойго түшүп баарыбыз,
Оорлошуп оңой баскан жаныбыз.
Ойлонууга мезгил келип ошондо,
Өкүнүчкө салар өткүр чагыбыз.

Мезгил өтсө мойтоң баскан жаш бала,
Бийкеч жандап, басып калат бакчада.
Сүйгөн үчүн сүйүнүчтөн гүл арнап,
Сүрөт тартат мезгилинде ташка да.

Сурашканда кайсы жылкы, кайсы айсың,
Билип алып картайганың байкайсың.
Мезгил деген өтө берет тура деп,
Аттиң кылып, башты ошондо чайкайсың.

КАСИЕТИН АДАМДЫН САКТАГЫЛА

Ала көөдөн дардаңдай баспагыла,
Алакандай жериңди сатпагыла.
Абийир деген өтө эле бийик болот,
Касиетти адамдык сактагыла.

Ар коктуда алтынды ачпагыла,
Бар байлыгын элимдин чачпагыла?
Ала-Тоодой ыйык жер чанда болот,
Алдап бүтүп акыры качпагыла.

Ар бир адам ишиңди тактагыла,
Алдап ичип жөн эле жатпагыла.
Акың жесе бирөөнүн арам болот,
Амалкөйлүк адатты таштагыла.

Ак жүргөндү жөн жерден атпагыла,
Амалдууну жашырып катпагыла.
Арылгының күнөөдөн сурак болот,
Сооп кылып артыңды актагыла.

Эшиктерин бирөөнүн какпагыла,
Эмгектенбей жаныңды бакпагыла.
Ичиштин да өзүнчө чеги болот,
Бөтөлкөнүн ичине шашпагыла.

Өзүңөрдү өлүмгө аспагыла,
Өзгөлөргө өтө көз артпагыла.
Кудай сага бербесе байлык болбойт,
Өз очокко күлүңдү тартпагыла.

Кара куурай даамдарын тартпагыла,
Чегип алып кумарга батпагыла.
Жашы али жете элек өспүрүмгө,
Эч убакта тамеки сатпагыла.

Алтын экен асканын таштары да,
Акыл кени адамдын баштарында.
Мунун баарын түшүнүп билип туруп,
Байлык үчүн башкага сатпагыла.

Бисмилланы калп эле дебегиле.
Бирөөлөрдүн эмгегин жебегиле.
Билбестиктен бирөөнүн акын жесең,
Учур келди кайтарып берериңе.

Тыйынын да бирөөнүн албагыла,
Тырмактай да түйшүккө салбагыла.
Таап алсаң да кыйкыргын үч мертеме,
Ээси чыгып балээге калбагыла.

Талкалабай жаштардын үмүттөрүн,
Карыларың жакшыга үгүттөгүн.
Карыларың Кыргыздын Бакай өңдүү,
Жана дагы саяпкер мүнүшкөрүң.

КАМЫН ОЙЛО БАЛАҢЫН

Бирде ылдам, бирде аста кадамың,
Бирде ачык, бирде бүркө кабагың.
Орундалса эгер сенин талабың,
Анык чындык өткөнүңдү чанарың.

Оо, адамзат айланаңа карагын,
Көркү кетти тоолордун да, талаанын.
Жолун жолдоп улуу ата-бабанын,
Камын ойло келечекте балаңын.

Ыркы кетип ини менен аганын,
Ырас чындык алысташып барарың.
Эстей жүргүн ит да жанын багарын,
Эсте жүрсүн байлык душман табарын.

Байлык үчүн башка жака баспайлы,
Бийлик үчүн башкаларды атпайлы.
Байлык, бийлик колдун кири эмеспи,
Адам деген касиетти сактайлы.

ТОКТОТОЛУ СЫНДАРДЫ

Өзүбүзгө билинбестен катабыз,
Өз кезинде моюнга илбей жатабыз.
Өйдө-төмөн сөздөр өтүп арадан,
Өчүгүшүп бирибизге капабыз.

Көзү жокто сөздөн ушак атабыз,
Келип калса үнү жок баш катабыз.
Өмүр кыска токтотолу сындарды,
Өлсөк эгер өлчөм жерге батабыз.

АДАМЗАТКА КЕҢЕШ КЕП

Эгер айтсам болгондугун туурусун,
Ээ адамзат курсагындын кулусун.
Өлбөстүккө кылып кыйла далалат,
Байлык жыйып, тырышканың курусун.

Дагы айтамын акыйкатын дурусун,
Эгер болбой калса кылган жумушун.
Каз десе да башың менен жер казып,
Алаар элең анысын да мунусун.

Калаар бир күн жыйнаганың, тапканың,
Кучагында кадырлабас башканын.
Бир заматта баарын таштап жол тартып,
Эки кадам түнөк болоор жатаның.

Ээ адамзат тарта бербе убара,
Сабыр менен каниет кылгын буга да.
Дал ошонун өтөөсүнө чыгалы,
Аллахыма - кана берген убада.

II БӨЛҮМ

АТАМ САЙДИМАМЕТТИН ЫРЛАР ЖЫЙНАГЫ

ЖАЙЛОБУЗ БИЗДИН АК-БУЛАК

Жаздообуз биздин Ак-булак,
Айтууга жүрөк аптыгат.
Алтын кез ойноп күлгөн жер,
Айткым бир келет жакшылап.

Туушту бийик бел эле,
Туулган сонун жер эле.
Көңүлдөн кетпейт эч убак,
Жан-булак, Бура деги эле.

Кара-Ой менен Чыркатма,
Кыдырман жерим бул жатса.
Караңгы жерде каламбы,
Карартып денем чым басса.

Буур да болуп сакалым,
Бушайман тартып капамын.
Бул дүйнө өтүп кеткен соң,
Булундуу жерде жатагым.

Агарып барат сакалым,
Арманым айтып капамын.
Айланып кайра келбейт да,
Ал дүйнө кетсе сапарым.

Карылык башка ал түшүп,
Кайгырган менин убагым.
Кайран жаш кайра келбейт деп,
Кападар болуп турамын.

Күн өткөн сайын жакындап,
Келгени калды сапарым.
Күн бүтүп, өмүр түгөнсө,
Кун тийбес жерде катамын.

АЛАЙКУМ АСЫЛ ЖЕРГЕМ

Энемдей эмчек берген,
Алайкуум асыл жергем.
Коктунун суусу бир коштоп,
Чертилет сүйүүм термең.

Аркайган бийик тоосу бар,
Аркырап агат суусу шар.
Жайында жүрсөн аралап,
Жан жыргап көңүл ачылар.

Мөңгүсү ачып мөлтүрөп,
Мөл булак болуп көрүнөт.
Жылгадан ачып суулары,
Мүрөктүн суусу төгүлөт.

Токою толгон карагат,
Уясын салып жагалмай.
Сулуулук берип балаты,
Сумсаят укмуш карасан.

Аркайган тоонун боорунда,
Ар түрү сонун кендери.
Алыстап кетсем сагынам,
Алайкуум асыл жергемди.

Миң түркүн өскөн Кай берен,
Тирешет тоосу Ай менен.
Бейиштен жерим кем эмес,
Эс ала турган жай белең?

Мүрөктүн суусу жеримде,
Дем берет өскөн элиме.
Өмүрүн толук узартып,
Кыздары окшош периге.

КАЙЫНДЫ БУЛАК МЕКЕНИМ

Кайынды булак мекеним,
Качан да сага жетемин.
Сагындырбай келсенчи,
Сарсана болот экенмин.

Жол-жылга менен Жандыкта,
Жол бастым мен да артыкча.
Өлгөнчө ойноп-күлөлүк,
Элесин калсын жаштыкта.

Туура-суу менен Мин-булак,
Туралбай кетем үн улап.
Турмушта кыйын турбайбы,
Туруксуз сүйүү Кыз бурак.

Корумдуу-конуш, Кара-бел,
Конушу сонун жайлоо жер.
Кош айтпай бирге жүрөлү,
Кой козум келе колду бер.

Сагынып сени ар убак,
Сары оору болдум арыктап.
Сагынган менен жолукбай,
Саанасы качат арылат.

Күнүгө эстеп сени мен,
Күйүткө минтип токтодум.
Күндөлүк сырды айта албай,
Күйүп бир кеткен окшодум.

Сагынып сендей чүрөктү,
Санаалаш жаман жүдөттү.
Сагынган менен жолукпай,
Санасам эчен күн өттү.

Ойлонуп сендей чүрөктү,
Онтойсуз жаман күн өттү.
Ойлогон менен жолукпай,
Ойлосом нечен күн өттү.

Учкуч куш болуп түнөгүм,
Убайлуу күндө жүрөмүн.
Сезилер күнү бар беле,
Мен үчүн сенин жүрөгүн.

Эстедим түшүм сүрөткө,
Элесин калды жүрөктө.
Айтылган сырлар чечилбей,
Арадан эки күн өтсө.

Жайлоонун толук кезинде,
Жагымдуу сөзүн эсимде.
Жалбарытпай жалын жүрөктү,
Жаным бир келчи тезирээк.

ИЙРИ-СУУ МЕНЕН КУЛДАНБЕС

Ийри суу менен Кулданбес,
Калтырат ойго миң элес .
Жайында жүрсөн аралап,
Жаш шибер ыргап термелет.

Ийрилип аккан суусу бар,
Көрсө бир адам тан калаар.
Бал кымыз ичип бул жерде,
Эс алат дайым адамдар.

Салкын жел беттен аймалап,
Самсалат булут айланат.
Кыз жигит чертип комуздун,
Кыргыздын күүсүн кайталап.

КУЛУН – ЭМБЕС

Кулун эмбес чоң жайлоо,
Аскалуу бийик жер экен.
Адырга малы жайылган,
Ашуусу бийик жер экен.

Акка чоол ойноп чонойгон,
Акындын өскөн жери экен.
Аралаш конуп жайлаган,
Бөрү, жору эл экен.

Аскасы бийик чеп экен,
Аскалуу тоону таянган.
Арт жагынан жай алган,
Адыры толгон мал экен.

Алайдан ашып кончу экен,
Курманжан датка энекем.
Артылып күндө берекен,
Аралап душман келбеген.

Ар жылы келип кончу экен,
Курманжан датка энекем.
Адамдын чери жазылган,
Карагайлуу жер экен.

Аскадан ашып суулары,
Айланып учат улары.
Ошондон келип аталган,
Курманжан деген булагы.

Аскадан түшкөн суулары,
Кулданбес болуп турагы.
Жай күнү келип эс алган,
Сооронбай өскөн бу дагы.

Аралап ойноп өскөн жер,
Ар жылы келип турамын.
Алыстан келген мейманга,
Бал кымыз куймак сунамын.

САБАЯРДЫ, КАРАГАТ

Сабаярды Карагат,
Жүрсөн да сонун аралап.
Укмуштай кооз жерлери,
Канткенде минтип жаралат.
Аркар, Кулжа, Ак кийик,
Кайберен жүрөт аралап.
Ар тобу жүздөн саналып,
Азуулу жырткыч андаган.
Жүрө албайсын аралап,
Илбирс аюу сүлөөсүн.
Көргөндө жандан түңүлөсүң,
Көргөн жанга кол салат.
Булардын кандайча экен мүнөзү,
Карагайлуу жер экен.
Кабылан жүрчү кен экен,
Алтын сурма ташкөмүр.
Арасы толгон кен экен,
Артылып күндө берекең.
Артындан жаштар кең өсүп,
Артылып душман келбеген,
Ардактуу жерим кен менен.

КАЙРЫМДУУЛУК

Биз төрөлдүк ушул жерде торолуп,
Билим алып адам болдук оңолуп.
Бизден чыккан билимдүүнүн баарысы,
Алыс кетти арабыздан чоңоюп.

Кайрымдуулук фондусуна келгиле,
Кабак ачып кайрымдуулар элди де .
Киндик каны тамган жер үчүн,
Кайгырбайстан кана жардам бергиле.

Алайкуунун аскасы көк тиреген,
Алп каракуш аскасында түнөгөн.
Эр жигитти намыс үчүн жаратат,
Алсыздарды алга карай сүрөгөн.

Көрө албадым биздин жердей сулууну,
Алайкуунун асыл ойлуу кулуну.
Арабыздан алсыздарды оңолтуп,
Биз сылайлы кичүү менен улууну.

Алайкуунун тоолорунда кен байлык,
Аба жарып обон салып ырдайлык,
Кен иштетип элге тийип пайдасы,
Эмгектенип жарык маанай жыргайлык.

Жеримден өскөн жаштарың,
Жем издеп алыс басканың.
Туулуп өскөн жер үчүн,
Энеңдин сүтүн актагын.

ТУУЛГАН КҮН

Алтымыш үч жаш курагым,
Армандуу болуп турамын.
Алты айлап жатып төшөктө,
Азабын тартып куурадым.

Алтымыш үч жаш курагым,
Азаптуу күндө турамын.
Айыкпай өпкө дартынан,
Алладан жардам сурадым.

10 – январь туулган күн эле,
Ойлонбой турам тим эле.
Балдарым күндү белгилеп,
Үмүтсүз калган күн беле?!

ООРУП КАЛДЫМ

Ооруп калдым ойдо жоктон билинбей,
Олтурамын үмүт самап өмүрүмдөн түңүлбөй.
Ичкен тамак көңүлүмө барбады,
Арыктадым, арбак болуп күнүгө.

Алыс калып Алматыда балдарым,
Жакын тууган бир дагы адам барбадың.
Кайран жанды кайгы тартып кейитет,
Союз тарап байланыш жок калганын.

Эгер укса келээр эле балдарым,
Атакелеп берээр эле жардамын.
Кайда болсо аман–эсен болсо экен,
Өзөгүмдөн чыккан данек ардагым.

Угуп калып, келип калды балдарым,
Атакелеп берип жатат жардамын.
Акча келди аябастан кечикпей,
Алла талаа берер деймин жардамын.

ӨМҮР ГҮЛҮ

Өмүрдүн гүлү, алтын гүл,
Соолуса кайра келбеген.
Сураган менен кудурет,
Экинчи кайра бербеген.

Өмүрдүн гүлү, алтын гүл,
Көрүп кал жыргал бейишти.
Эмгекчил болуп көп иште ,
Көрбөйүн десен кейишти.

Өмүрдүн гүлү, алтын гүл,
Алмаштырба тозокко.
Алмаштырсаң тозокко,
Өмүрүң өтөт тозокто.

Өмүрдүн гүлү, алтын гүл,
Түгөйү менен болсо экен.
Экөө бир бирге жүрсүн деп,
Экөөнү бирге койсо экен.

АЛТЫН КЫЗ КУТАЙЫМГА

Айланайын,
Алтын кызды өбөлү,
Аябай жакшы көрөлү.
Окуп кетип калыптыр,
Алтын кыздан бөлөгү.

Айланайын,
Күмүш кызды өбөлү,
Күндө жакшы көрөлү.
Күтпөй кетип калганбы,
Күмүш кыздан бөлөгү.

Ата десең угамын,
Айланып сага турамын.
Ата деген сөзүңө
Ачылып менин кумарым.

Таята десең угамын,
Тамаша кылып турамын.
Таята деген сөзүңө,
Таркады менин кумарым.

Балапан бактым жашыман,
Баламды бактым башынан.
Балдарым аман болсун деп,
Баштыкка жемди ташыгам.

Чөжөнү бактым жашыман,
Чөбүрө бактым башынан.
Чөбөрөм аман болсун деп,
Чөнтөккө жемди ташыгам.

ТУШОО КЕСҮҮ

Кутайымдын туулган күнү экен,
Кубанат сени сүйгөн ата-энең.
Кумар жазаар күн келип,
Кудайдан түшсүн үйгө береке.

Бир жашка толду алтын кыз,
Биз түшөбүз бийге жалпыбыз.
Биз үчүн келди туугандар,
Бар экен элге баркыбыз.

Тушоосун кесем келгин деп,
Туулган күндү белгилеп.
Баланын баары жарышып,
Байгесин утса бергин деп.

Кутайым күлсө күлөмүн,
Кутту деп мен да жүрөмүн.
Эгерде кутту болбосо,
Эмнеси кызык дуйнөнүн.

Кутуну жүрсөк жетелеп,
Кумары ойдон кете элек.
Чоң ата эне деп күлүп,
Кыз болсо болду эркелеп.

Алыста жүрөт атасы,
Ак сүтүн берген апасы.
Аман –эсен келишип,
Жазылар бекен капасы.

Чоң эне чачын тараган,
Боорукер бол караган.
Небере ысык турбайбы,
Өзүңдүн баккан балаңан.

Мен небереме кааларым,
Ачылсын бакты таалайы.
Министр болуп жүрө бер,
Эл башкарган канайым.

КҮЛГҮН ЭЛЕМ

Күлгүн элем күйүп турган күнгө окшоп,
Күү чертилип булбул сындуу үн коштоп.
Күн өткөзүп өмүр өтүп баратат,
Күүгүмдөшүп айлуу түнгө окшоп.

Жалын элем жанып турган күнгө окшоп,
Жай баракат булбул сындуу үн коштоп.
Жаш өмүрүм секин өтүп баратат,
Жайкы тийген айлуу түнгө окшоп.

Өмүр өтөт өткөн сайын билинбей,
Өзгөрүлүп гүл кайырдын гүлүндөй.
Өтсө өмүр сыйкырдуу сыр бар тура,
Өтө берем эч нерседен түңүлбөй.

Жаш кезимде жалындаган чок болдум,
Жалтанбаган бардык ишке шок болдум.
Жаш өмүрүм секин өтүп кетиптир,
Жалынсам да кайра келбейт окшодум.

Күлгүн кезде күйүп турган чок болдум,
Күтө бербей бардык ишке шок болдум.
Күн өткөзүп өмүр өтүп кетиптир,
Күтсөм дагы кайра келбейт окшодуң.

Өмүр деген өтүп жаткан убакыт,
Жылдар өтөт билинбестен чубашып.
Өткөн күндү эске салып кайрадан,
Картайганда калат экен муңайып.

ШУМ ДҮЙНӨ

Шум дуйнө кызыл түлкү экен,
Көз алдыдан кетпеген.
Шумкар минип кусаңда,
Түбөлүк эч ким жетпеген.

Шум ажал кызыл түлкү экен,
Баарына бирдей тийбеген.
Жардыны байга кор кылып,
Жакшылыкты билбеген.

Шум дүнүйө кызыл түлкү экен,
Күн чыгып батып бараткан.
Турмушуң мен кармашып,
Өмүрүң өтүп бараткан.

Шум дүйнө кызыл түлкү экен,
Кыйналса кызга жетпеген.
Кыямат күнү кеткенче,
Көңүлүндөн кетпеген .

Шум дүнүйө кызыл түлкү экен,
Армансыз жан болбогон.
А дүйнө кетип калганча,
Арманым айтып боздогон.

ЭГЕР ТИЙСЕҢ КОЛУМА

Эгер тийсең менин колума,
Салаар элем өмүр жолума.
Мүрөк суусун бирге ичип,
Коёр элем түбөлүккө торума.

Эгер тийсең менин колума,
Коёр элем тоонун бооруна.
Үркөр сымал чагылдырып Ай Күнгө,
Күзөтчүдөй жүрөр элем жолунда.

Эгер тийсең менин колума,
Эркелетип журсең сонунда.
Үркөр сымал сени менен тогошуп,
Жүрөр элем түбөлүккө койнуңда.

Эгер тийсең менин колума,
Бараар элем бакыт жолуна.
Көргөн сайын көңүл ачып жүрчүдөй,
Тумар кылып тагар элем мойнума.

ЖАШТЫГЫМ МЕНИН КУРАГЫМ

Он жашка чыгып алганча,
Оолугуп жапжаш балбанча.
Он жашым өттү билинбей,
Ойлонбой жапжаш балдарча.

Он бешке жашым жык толуп,
Ойлоно турган ишим жок болуп.
Ойлонуп кызды көп карап,
Оюнга тойбой токтонуп.

Жыйырмага чыгып калганга,
Жигиттик көркүм алганда .
Гүл издеп барып коноорго,
Чертилет күүлөр арманда.

Жыйырма беш менин курагым,
Жигит го бойдок турамын.
Көргөндү дароо эрмеген,
Бүркүттөй болгон курагым.

Отузга жашым толгондо,
Отуруп турмуш коргондо.
Оолуккан жаштык жок болуп,
Ойлонтот гүлүң соолгондо.

Кырк жашым менин курагым,
Булбулдай сайрап турамын.
Өткөндү баштан кайталап,
Касаатчы болгон курагым.

Элүүгө жашым барганда,
Эскерип жаштык арманда.
Жаштыгым ойго көп түшөт,
Жарым жол басып калганда.

Элүүгө чыгып кайран жаш,
Даанышман болгон убагым.
Эр ортону элүү деп,
Картайдым жаштык курагым.

Өр тартып баскан жолдорум,
Өмүрүм өтүп баратат.
Өзгөрүп турмуш күн сайын,
Өткөндөр мени карашат.

Жар болуп баскан жолдорум,
Жаштыгым өтүп баратат.
Жай албай турмуш күн сайын,
Жаштар го мени карашат.

Өмүрдүн өтүп жарымы,
Өзгөрүп турмуш тарыхы.
Өр тартып баскан жолдорум,
Өзөгүм менин талыды.

Сакалы менен муруту,
Ак басат экен карылык.
Жаштыгымды көп эстеп,
Армандуу өмүр тарыхы.

САГЫНТАРСЫҢ

Сагынтаарсың, сагынтаарсың,
Куса болгон жүрөгүмдү.
Санасамда карасам да,
Бурбай койдун мүнөзүңдү.

Чокту салып отту жагып,
Ойго салдың жүрөк муңумду.
Ойлонсом да толгонсом да,
Көрө албадым бир өзүңдү.

Аргасыздан жардамсыздан,
Кала берем бир өзүңө.
Үнда катпай тим да жатпай,
Үмүт эте берем мүнөзүңө.

Кайгы тартып ойго батып,
Толгономун үмүт менен.
Сүйүүм ашат уйкум качат,
Тилегим ак сага деген.

Кыйнабачы сыйлабачы,
Өмүр жолун бирге басып.
Үмүт менен сүйүүм терең,
Жашым өттү сен деп жатып.

ААЛАМ ТУРАТ

Аалам турат эчнерседен бейкапар,
Ачып ал деп арасында сыр жатар.
Акыл жетип аалам сырын ачса деп,
Аргасы жок айтып берип үн катар.

Аалам жандуу жансызга бул дүйнө,
Жандуу жансыз бирдей келет бул күнгө.
Адам өлсө түбөлүккө коштошуп,
Өсүмдүктөр топуракта чирүүдө.

Аалам турат мезгил улап жыл өтүп,
Адам карыйт үмүт менен күн өтүп.
Армандуу жан аалам сырын чече албай,
Аргасыздан өмүр өтөт түгөтүп.

Ааламга кимдер келип кетпеген,
Арман айтып тилегине жетпеген.
Алтын кармап куш кондуруп колуна,
Акылмандар өтүп кеткен дүйнөдөн .

Аалам деген жашоо үчүн жаралган,
Арасында жансыз жандуу жаралган.
Күн көрүшүп суу ичишип барысы,
Өмүр өтүп урук таштап баары өлгөн.

Аалам деген төгөрөктүн төрт бурчу,
Адам өлүп аалам калат укмуштуу.
Өмүр өтүп кучагына барган соң,
Ал дүйнөдөн көрө албайсың турмушту.

Ааламга келип кетүү оңой иш эмес,
Азап тартып кумар жазуу түш эмес.
Тагдырыңа таалайыңа жараша,
Адам жашайт ачуу таттуу миң элес.

БООЛОРУН АЙТЫП КОЙЧУ УШУЛ БАШТАН

Өрттөдүң өзөгүмө чокту салып,
Өрттөнүп күйүп жүрөм сүйүп калып.
Жакындабайт баскан кадам барган сайын,
Жан кыйнап жал ооруган эстен танып.

Же сүйгөндү билсеңчи Акмаралым,
Жактырбайт жүрөгүм сизден башкаларын.
Билбепмин ынак болуп калганыңды,
Жүрөктө өчпөс болуп сакталарың.

Күн болуп нурду жүзүң илеп тартат,
Күн сайын махабатым артып барат.
Күү чертип жүрөгүмдүн назик кылы,
Көрбөсөм кусалыкка батып барат.

Күн өтүп элесинди көрбөй калсам,
Күйгөнсүйт жүрөк оту махабатка.
Күн болжоп бир өзүңдү сагынамын,
Күндөрүм үзүлбөстөн толкуп аткан.

Болбоду биз үчүн ачык асман,
Болбосо жазып коём улуу дастан.
Бойгерип билмексенге сала бербей,
Болоорун айтып койсоң ушул баштан.

КЫЗЫЛ ГҮЛ ӨСӨТ

Жайлоодо кызыл гүл өсөт,
Ачылбай нечен күн өтөт.
Өссө да нечен жылдары,
Саргайып кызыл өңү ачат.

Гүл бою өсөт буралып,
Табийгат суусун сурашып.
Өстүрсөм ошол гүлдү мен,
Жыттаган сайын кубанып.

Өскөн сайын такыр солбосо,
Кызылы эч бир оңбосо.
Өмүргө кимдер кубанбайт,
Өчкөнү такыр болбосо.

БУЛБУЛ САЙРАЙТ

Булбул сайрайт таңда атып жер жарып,
Муңканганын миң бир түркүн үн катып.
Бул дүйнөнүн сырын билип чече албай,
Ачык айтпай арасында сыр катып.

Суурашкансыйт кайра-кайра үн катып,
Айтып анык сүйлөшкөнүн гүл менен.
Сумсайышат гүл бакчалар унчукпайт,
Коштошконсуп обон салат түн менен.

Көңүл ачып сыр түйүнүн чече албай,
Көп ойлонот гүл бакчадан кете албай.
Көп жыл болуп өмүр өтүп жатса да,
Көксөгөнсүйт көл жээгине жете албай.

Обон салат, миң кубулткан үн менен,
Коштошконсуп миң бир түркүн гүл менен.
Шерик издеп, ай аалмга жар салып,
Табалбады көксөгөнүн бул жерден.

АЙЫМПАШАГА

Өмүрлөшүм, көңүлдөшүм,
Күн нурундай төгүлөсүң.
Чаалыгып чарчап келгенде,
Таң нурундай төгүлөсүң.

Көңүл ачкан Кумарым,
Көлөкөлүү чынарым.
Акылыма акыл кошуп,
Амалын таап сурарым.

Муңумду укчу муңдашым,
Муң зарды билген сырдашым.
Кайгылуу күндөр болсо да,
Кадырым билген курдашым.

Айымпашам жан жолдош,
Арман айткан жан болбос.
Сексенге чыксаң экен деп,
Айтайын жашты болжолдоп.

Баланын көрсөк ыраатын,
Балдарым багат деп турасың.
Балдарың болсо акылман,
Жакшы сөз андан угаарсың.

Өмүрлүк жарым түгөйүм,
Өзүң жок болсоң жүдөймүн.
Өмүрүм өтүп кеткенче,
Өзүңдөн калып күйбөйүм.

Жар болду мага түбөлүк,
Жанашкан бойдон жүрөлүк.
Жан чыгып кетип калганча,
Жардамсыз калып күйбөйлүк.

Сүйгөн жар сенсиң сүйгөнүм,
Сүйөм деп сени жүрөмүн.
Адашпай жүрүп бир ичсек,
Өмүрдүн берген мүрөгүн.

Балапан басып өстүрүп,
Бактынын нурун төктүрүп.
Ыраатын көрсөк балдардын,
Уядан бирден учуруп.

Чоң ата менен чоң эне,
Урматы болуп балдардын.
Кармашып жүрсөк колдорду,
Убада башта бар эле.

Жетимиш, сексен жыл болсо,
Жашоонун орто болжолу.
Ажырабай бир жүрсөк,
Армансыз жашоо мол болсун.

Болоор элем Кудайга ыраазы,
Болбос эле биздейлердин мун зары.
Жашоо болмок жанып турган чырактай,
Жашасак биз сексен жаштан ыраагы.

АКЧАЙЫМГА

Кереметиң ашык экен бекерге,
Келем дедиң сенден алыс кетээрде.
Кайрылышка эч болбоду убакыт,
Кандай айла кылам сага жетээрге.

Эркин өскөн тоо гүлүндөй Акчайым,
Эске түшүп эстегенде жаштайым.
Эч болбосо бир сүрөтүң берсеңчи,
Эрмек кылып жүрөгүмө сактайын

Эң эле кыйын болду мен үчүн,
Эч айламды таба албадым сен үчүн.
Ээргип келип колго консоң болбойбу,
Ылаачындай торго түшкөн желе үчүн.

Айтчы Акчайым айла кандай болорун,
Азап тартып эки жашты коёбу.
Алыстыктан эки жүрөк алыстап,
Ак кар баскан тоо гүлүндөй солоорбу.

ЭСТЕЙ КАЛЫП УБАКЫТТЫН ӨТКӨНҮН

Эстей калып убакыттын өткөнүн,
Эсиндеби жашыл жайлоо чөптөрүң.
Эрикпестен бирге жүрчү ошол түн,
Элжиретип жүрөгүмдү өрттөдүң.

Кандай убак кармашууга тойбогон,
Караңгынын киргенине болбогон.
Кала берип, ошол күндөр эстелик,
Кайта, кайта эчен убак толгоном.

Күбө болуп экөөбүзгө ошол күн,
Күн болжошкон эчен убак айлуу түн.
Гүл тергенбиз бирге тоонун борунан,
Күбө кылып гүлгүн жаштын өмүрүн.

Убакыттын өткөнүнө карабай,
Уйку сурап эмчек эмген баладай.
Унутуп кээде сени эстеймин,
Убайланып жаш кезекти санабай.

СҮЙЧҮ ЖАНЫМ СҮЙӨР БОЛСОҢ

Сүйчү жаным сүйөр болсоң тезирээк,
Сүйгөндүктөн жаш жүрөгүм эзилет.
Аккуу болсоң ай ааламды кыдырган,
Атып алсам анда сырым чечилет.

Келсең боло узун жолду каратпай,
Кейиш тартып жүрөгүмдү канатпай.
Мүрөк болсоң өмүр суусун кандырып,
Ичип койсом өзүң сүйгөн шараптай.

Сүйсөң боло асыл жанды кубантып,
Коёсуңбу кайырчыдай сурантып.
Бүт денемди санаа оту каптады,
Жолдош болчу өмүр жолун улантып.

КҮТТҮМ СЕНИ

Күттүм сени жыл айланып келгенче,
Күттүм сени жейрен кууган мергенче.
Азап чегип арман күүсүн чертемин,
Кудуретим бир өзүмө бергенче.

Жейрен белең кууса адам жетпеген,
Перисиңби өң-түшүмөн кетпеген.
Кусалыктан жүрөк күйүп чок болот,
Кубанычтуу күн болобу эңсеген.

Көз ирмесем Аккуу болуп түшүмдө,
Ойгонгондо өзүң жоксуң күтүүгө.
Кадам шилтеп өмүр өтөт күн сайын,
Чыдаш кыйын сенден үмүт үзүүгө.

Ай нурундай аппак болгон таңдагы,
Аргасыздан өмүр сырын жазамын.
Мүмкүн болсо өмүрлүккө достошуп,
Өзүң менен өмүрлүккө каламын.

АК МАМАҢДЫ

Ак мамаңды аймаладым жыттадым,
Армандуу күн анда деле кумар чыкпады.
Адамзатка мүрөк суусун берсе да,
Армансыз болдум деген сөздү укпадым.

Адамзатка кумар тура мындай иш,
Ар убакта кетип калса кубаныч.
Арман айтып жетпей калса кайрадан,
Өмүр бою калат экен кумар иш.

Гүл жыттасаң өмүр бою рахат,
Гүлдү сүйсө өмүр бою сурашат.
Жыттап турсаң саат сайын кайталап,
Жан жыргатып бүт денеңди кубантат.

Өмүр жолун колго жасап алгыдай,
Колдон келбейт көрүп барып алгыдай.
Бирде жамгыр, бирде кургак күн сымал,
Таң каласың татаалдыгын тагдырдын.

Мүрөк суусун ичип турсаң күн сайын,
Жан жыргатып көңүлүңдү бурбайбы.
Өмүр өтүп суу түгөнүп калганча,
Өмүр жолу татаалдашат турбайбы.

Жыргап, куунап өмүр өтсө билинбей,
Гүл жыттасаң өмүрүңдөн түңүлбөй.
Турар элем кубанычка оролуп,
Турса колун ажырашып үзүлбөй.

ТАМАКТЫН АТЫ КҮНДӨГҮ

Тамактын аты күндөгү,
Тамаша кылып жүрбөчү.
Заманың кетти жоголуп,
Тамак ич үйгө жүр дечү.

Ашкана толчу тамак жок,
Адамдар тойчу канет жок.
Арманын айтат адамдар,
эт, кошкон майлуу тамак жок.

Май куюп, эт куурган,
Чызылдап доошу угулган.
Алыстан адам сезүүчү,
Жыттары кетпейт мурундан.

Сыйкырдуу болду казаның,
Сырларын айтып жазамын.
Суу кошуп, күрүч туз кошкон,
Суюк бир болду тамагың.

Теңдик заман келди деп,
Теңирим бизге берди деп.
Комерсант чыгып дүйнөдө,
План да калды айткын кеп.

Магазиндин соодасын,
Каалаган баада сатасын.
Тамактын пулу көбөйүп,
Кыйналып элим жатасын.

Союздан өзү бөлүнүп,
Атасыз калган жетимдей.
Сурамчы болуп калабы,
Канаты чыгып жетилбей.

Шүйкүмү такыр бузулуп,
Кайырчы болду чоңдоруң.
Эскисин кийип Кытайдын,
Билбейим кандай болорун.

Сурамчы болуп чоңдоруң,
Суранат сунуп колдорун.
Сурансаң ушул заманда,
Элиңди кантип оңдойсуң.

Дүйнөнү чачып талаага,
Соодагер жүрөт талаада.
Жугуштуу оору алып келип,
Элиңди салба балаага.

Көлгө салып ийгенби,
Эт, сүт, чай, майларын.
Кийим-кече көрүнбөйт,
Фабрика ,жайларың.

БУЛБУЛУ БОЛДУМ ДҮЙНӨНҮН

Булбулу болдум дүйнөнүн,
Муңдуусу болдум күйгөндүн.
Бурулуп сага жете албай,
Бушайман тарткан күндөмүн.

Торгою болдум дүйнөнүн,
Тотусу болдум күйгөндүн.
Торулуп сага жете албай,
Тозоктуу жаман күндөмүн.

Арманым ичте айта албай,
Азгырдың көңүл майтарбай.
Алтындай жаштык күн өтүп,
Айтамын сырды жалтанбай.

АК МАРАЛЫМ

Айдай сулуу Ак маралым,
Сендей сүйө албадым башкаларын.
Ааламда сендей сулуу жок,
Көргөнүмө таң каламын.

Күмүштөй жүзүң жалтырап,
Күйгөнсүп жүрөк калтырап.
Күзгүдөй жүзүң көрүнсө,
Карай албай апкаарам.

Жарыгың тийбес Асманга,
Жазамын ушул дастанга.
Жан дилим менен сүйөмүн,
Жанымдан алыс качсаң да.

Бул дүйнөнүн көрбөй жыргалын,
Буулугуп мен да ырдадым.
Ал дүйнө кетип калганча,
Азапка салба жыргалым.

Кубанып айткан сөзүңө,
Кусадар болдум өзүңө.
Кубуласың сыйкырдуу перидей,
Кумарым канбай көзүңө.

Жалындап күйүп чок болом,
Жаштыкты эстеп токтолом.
Жалындуу жаштык өткөн соң,
Жалындап кайдан шоктоном.

Күйгөндү айтып чок болом,
Күйүттүү күнгө токтолом.
Күн болжоп жетип бара албай,
Күйүп бир кетет окшоном.

Сүйөм деп сени келемин,
Сүйгөндөн нече теңедим.
Сүйгөндөн сырым айтсам да,
Сүйөмүн сени дебедиң.

КИЧИНЕКЕЙ КҮЧҮГҮМ

Кичинекей күчүгүм,
Неге мынча үшүдүң.
Кыштын камын жайда жеп,
Доолдойду бүтүрдүң.

Жай келгенде кубанып,
Көлөкө издеп суналып.
Көкмөк чөптү аралап
Жатасың неге чулганып.

Андан көрө жайында,
Доолдай тигип алсаңчы.
Кышындасы үшүбөй,
Жыргап куунап калсаңчы.

Кыштын жайын биле албай,
Доолдай тигип кие албай.
Карышкыр көрсөң калтырап,
Каласың неге үрө албай.

Кишин менен итиңдин,
Айырмасын билбедим.
Үйгө кирет дайыма,
Көргөн сайын тилдедим.

БАЛАЛЫК

Күн чыгат күндө каранып,
Күн өтүп өмүр саналып.
Күн өткөн сайын билинбей,
Күттүрбөй кеттиң балалык.

Ай чыгат күндө каранып,
Ай өтүп өмүр саналып.
Ай өткөн сайын билинбей,
Айттырбай кеттиң балалык.

Жылдар да өтөт каранып,
Жыргалдуу күндөр саналып.
Жыл өткөн сайын билинбей,
Жылып бир өтөт балалык.

Балалык күндөр өткөндө,
Барчындай курак кеткенде.
Балалык күндү көп эстеп,
Бушайман тарткан кечтерде.

Алыстап барат балалык,
Артыңды улам каранып.
Алтындай болгон жаш курак,
Кайрылса кайра жаралып.

Кыз жигит жүрчү жаш курак,
Алсачы кайра бир сурап.
Жайнап бир турган кез экен,
Өмүрдө болгон шам чырак.

Жаш курак өтөт билинбей,
Жайнап бир өскөн гүлүңдөй.
Жаш курак сени көп эстеп,
Жабырың тартам түңүлбөй.

КЕЧИРИП КОЙ КЕТКЕН БОЛСО КҮНӨӨ

Кечирип кой кеткен болсо менден күнөө
Кейиш тартып капаланба бул күндө.
Кереметтүү асыл жаның ойго салат,
Кеп айта албай кала бердим түңүлө.

Кечирип кой суранганың билбедим,
Кейиш тартып капаланып тилдедиң.
Кетенчиктеп узак жолго барбайт деп,
Келечекти эчак эле билгемин.

Сурансам да боло албадың арыштап,
Сулууларга кол сунганым табышмак.
Сумсайгансып өңүм калаар сурданып,
Кыйын сага желим болуп жабышмак.

Үмүт санап үч жыл болду жүргөнгө,
Үмүттөрүм кабылбады түндөргө.
Үмүт оту бара-бара басаңдап,
Күбө болуп калды ушул күндөргө.

Кала берем бир өзүңө жете албай,
Армандуумун артка басып кете албай.
Адамзатка айтпайттура Алла да,
Алдыдагы болор ишти айкындап.

Шылтоо кылдың болоор болбос сөзүмдү,
Периштедей назик кармап өзүңдү.
Бул дүйнөдөн такыр өтүп кеткиче,
Көргүм келет мен кайрадан өңүңдү.

Сүйлөгөн сөз канжар сындуу тийгендей,
Капа болуп кабак ачкым келбеди.
Аккуу көрүп арман кылган мергендей,
Элестетип айта берем термемди.

ЖАШ ЧАГЫМ

Жалындап өскөн жаш чагым,
От болуп өсчүү аптабың.
Күн өтүп, жылга айланып,
Өмүрдүн жолун баскамын.

Шумкардай болуп шуулдап,
Өмүрүм өттү билинбей.
Кайран жаш өтсө улгайып,
Кайгысын тартам түңүлбөй.

КЫЗГАЛДАК

Кызгалдак терген жаш кезек,
Кылчайгыс болуп калдыбы.
Кып-кызыл болуп анардай,
Нуруңду таппай калдымбы.

Гүл кайыр сайып башыма,
Ойногон күндөр калдыбы.
Гүл издеп, ойноп жүргөн кез,
Курагым таппай калдымбы

Нурлары кетип бетимдин,
Бозоруп жүзүм калдыбы .
Күн өткөн сайын билинбей,
Жаштыгым өтүп калдыбы.

Гүл терип жүрчү күлгүн кез,
Күн өткөн сайын билинбей.
Күгүмдөп жашым кетсе да,
Өмүрдү күтөм түңүлбөй.

ОЙЛОЙ КАЛЫП СҮЙҮҮ КУМАРЫН

Ойлой калып сүйүү кумарын,
Оттой жанып күйүп турамын.
Ошол күндөн ушул күнгө таба албай,
Издеп жүрөм сүйүү булагын.

Сүйүү оту бүт дүйнөгө жайылган,
Издеп таппай адамзаттар кайгырган.
Колго тийсе сүйүү булагы,
Раазы болмок өмүр бою тагдырга.

Издей берип тагдырыңа там берет,
Таппай калып кайгы муңга апкелет.
Сүйгөнүңө жетип калса эки жаш,
Жүрөт эле бир-бирине эркелеп.

Издеп таппайым сүйүү булагын,
Таркабады сүйүү кумарым.
Колго тийсе эч бирөөгө бербестен,
Тагаар элем сүйүү тумарын.

БАЛА ЧАК ӨТӨТ БИЛИНБЕЙ

Балалык өкүм сүрөт жаш кезиңде,
Байкалбай жүрөт экен жаш сезимде.
Баш бышып болочокко келген кезде,
Башыңа келет экен аң сезим.

Кыйкырып аңды-дөңдү карабай,
Кыйналып оокат кылыш ойдо жок.
Ата-эне алек болуп бала-чакага,
Ааламды куруп берүүчүдөй көңүл ток.

Жаш курак өтөт экен байкалбастан,
Жакшы-жаманды айталбастан.
Өмүрүң өтөт экен шаттык менен.
Болоттой курчтугун майтарбастан.

Ата-эне кубанышат карааныңа,
Үмүт үзбөй жакшылыкка барарына.
Тил албай эркелетип кучагында,
Ээн-эркин өсө берет балалыкта.

Балачак өтөт экен билинбестен,
Баладан үмүт кылат ата-энең.
Баланын баркын билген соң,
Балам билет деп жүгүрбөйт.

Балалык өскөн курагым,
Баркыңды билер убагым.
Өткөндү кайра көп эстеп,
Өкүнүч менен го турамын.

ДОСУМА

Досум дос болдук өмүр бою,
Достуктун бирдей болот көңүл ою.
Достуктун антын бузат эмеспи,
Досуңан сыр жашырып айтпай кою.

Дос деген сөз Кудай делет,
Досторго ишенимдүү үмүт берет.
Досторуң бул дүйнөдө сыйлуу болсо,
Кудурет ал дүйнөдө бейиш берет.

Досторуң сыйлашса бул дүйнөдө,
Дооматсыз өтөт экен үзүлбөсө.
Сообу жок ач дүйнөдө кыйналышса,
Кудурет бейишти берет экен түңүлбөсө.

Алдашса бул дүйнөдө бирин-бири,
Айталбай калып кетсе көңүл кири.
Ал дүйнө аябаган татаал болуп,
Алланын келээр экен абдан жини.

Достоштук кучакташып ушул күндө,
Дооматсыз бир жүрөбүз ушул кезде.
Алладан жардам болуп ал дүйнөдө,
Аралап алмалуу бак жүзүмдөрдө.

Бейиштин тамагын көрөт бирок жебейт деген,
Досуна сообобун аз дебестен берет деген.
Эки дос кыйналышып турган кезде,
Кудурет экөөнө тең жардам берет деген.

ӨТКӨЗДҮМ ЖАШТЫК КУРАГЫН

Өткөздүм жаштык курагын,
Өзүңдөн жардам сурадым.
Өзүңдөн жардам болбостон,
Өкүнүч тартып турамын.

Күлгүн жаш менин курагым,
Гүлдөрдөн жардам сурадым.
Гүлдөрдөн жардам болбостон,
Күйүтүн тартып турамын.

Гүл тизип алып колума,
Баспадым сүйүү жолуна.
Өткөзүп жаштык курагын,
Өкүнүч түштү оюма.

МЕЗГИЛ УЧАТ

Мезгил учат жылдар өтөт,
Мээрим төгүп кыздар өсөт.
Жаш кезиң жалындаган чок болуп,
Жаш улгайып ак бетинден нур кетет.

Нурдуу бетиң бышып турган алмадай,
Күйүп турат он сегизге баргандай.
Жаш кезегиң өткөн кезде карасаң,
Нуру кетип соолуп калган алмадай.

Жаш кезиңде баары сулуу көрүнөт,
Суктандырып нурдуу жүзү төгүлөт.
Жаш өткөндө бырыш басып бетиңди,
Жаратылыш башкача болуп бөлүнөт.

Булбул сайрап бугу чыгып таркабай,
Бул дүйнөдөн өткүчөктү чарчабай.
Булбул болуп мукам үндүү салсам да,
Бурулуп өмүр келбейт кайрадан.

Торгой сайрап толук тили катканча,
Тоодон чыккан Күндүн нуру батканча.
Торгой сындуу безелентип жатсам да,
Толкунданаң өмүр жазы качканча.

ГҮЛДҮН АТЫН КИМ КОЙДУ ЭКЕН

Гүл өскөн жер кандай сонун болду экен,
Гүлдүн атын кандай адам койду экен.
Гүлдүн нуру бир өзүнө жарашып,
Кооздугу укмуштуудай кең Мекен.

Гүл дегенде бүткөн боюм ээриген,
Гүл издедим гүл өстүргөн жеринен.
Гүлдүн нуру бир башкача көрүнөт,
Окшошконсуп жомоктогу периге!

Гүл деп коет жалпысынан билгизбей,
Гүл өстүрөт эч бир колун тийгизбей.
Гүл да сүйсө мен жанынан чыкпасам,
Кароолчудай бир да чымчык киргизбей.

Гүл өстүрсөм бир да жолу соолутпай,
Гүлдү десем бир да көңүл оорутпай.
Гүл бакчаны жеке өзүм кайтарып,
Гүл аралап жүрөр элем коруктай.

Гүл издедим бир да колго тийбедин,
Гүлү дедим эркелетип билбедин.
Гүл дегенде күнү-түнү болчу элем,
Ишенбесең карап көрчү издерим.

Гүл болсоңчу салкын желге ыргалган,
Күн өткөрбөй көңүл болсоң жыргал ай.
Күндөр өтүп өмүр өтүп баратат,
Күндөр өттү эчен-эчен кырлардан.

ЭЛИМ TURГАН СОЮЗ БОЛУП ЧОҢ ӨЛКӨ

Кылымдар бою ал жетпеген союзду,
Кыргынсыз кайра куруу деп жоюшту.
Айтып берген арасында киши жок,
Ар кимиси өз алдынча бөлүштү.

Өз алдынча болуп эле жөн жатпай,
Өзүн-өзү талкалашып тим жатпай.
Өзүбек, кыргыз бирин-бири өлтүрүп,
Өчөшүшөт бирин-бири сыйлашпай.

Баардык улут бир бирине касташып,
Армян менен Азербайжан таш атып.
Жер талашып эки экиден улуттар,
Өз өмүрүн кыйып барат атташып.

Элим турган союз болуп чоң өлкө,
Эчким тийбей корушчу эле көп өлкө.
Душмандардын жүрөктөрү калтырап,
Союз дешип айта алышпай мүнөткө.

Мүчө болуп ООНго эч бир барбаган,
Мүнөт санап Ракетаны кармаган.
Жетимиш жыл союз болуп турганда,
Бүт дүйнөдөн бир да жардам албаган.

Гуманитардык жардам алдык дегенге,
Күйүп жанып жаман ойдо арданам.
Гуманитардык жардам албасам да,
Гуманитардык жардамына таң калам.

КАЙРАН ЖАШ

Кымкаардай болгон кайран жаш,
Кызыгың кетип баратат.
Кыз сүйүп, күйгөн жалындап,
Ысыгың кетип баратат.

Кылчайсаң көзгө көрүнбөй,
Үмүтүң кетип баратат.
Өмүрдүн суусу мол булак,
Мурөгүң аздап баратат.

Өзгөрүп турмуш күн сайын,
Чырагың кетип баратат.
Жымындап күйгөн шам чырак,
Көз курчу кетип баратат.

Жасаган менен кайрылбай,
Өмүрүм кетип баратат.
Алмадай болуп кызарган,
Нурлары кетип баратат.

От болуп күйчү дөнендин,
Ысыгы кетип баратат.
Оюн күлкүгө тойбогон,
Кызыгы кетип баратат.

Кымкаардай болгон кайран жаш,
Кеттинчи такыр кайрылбай.
Кызыгын эстеп жаштыктын,
Каламын кантип кайгырбай.

АЛАЙКУМ АСЫЛ ЖЕРГЕМДЕН

Алайкуу асыл жергемден,
Айткым бир келет термемден.
Абасын жарып шаркырап,
Суулары агат жергемден.
Атактуу жайлоо Кашка-Суу,
Марзан суу агат жергемден.
Даары сууну мен айтсам,
Шампандай болуп атылып.
Ичкен сайын кекиртип,
Адамдын көөнүн сергитет.
Ашказан оору ичеги,
Айыккандан басылып.
Курсагың ачат бир паста,
Ичесиң тамак шашылып.
Жеңилет денең бир паста,
Жейсиң бир тамак катырып.
Жакын эмес алыста,
Жайлоо суу алыс барышка.
Ашказан, ичеги оору айыкмак,
Эгерде курорт салышса.
“Күкүр мазар” “Чыңылдак”,
Даары суу ачат жергемден.
Адамдын көөнүн жыргаткан,
Даары суу ачат жергемден.
“Күкүр мазар” “Чыңылдак”,

Уламыштар айтылат.
Чыңылдак бул кишиси,
Тегирменчи болуптур.
Качкын экен деп кармап,
Калмактар аны союптур.
Калган Кыргыз чогулуп,
Кабыр кылып коюптур.
Кабырынын жанынан,
Күкүрт кошкон суу агып,
Даары суу болуп калыптыр.
Пахтадан аппак балыры,
Ар түркүн жарат айыгат.
Артыкча мунун салымы,
Көрүп барган адамга,
Таң калтырат баарыны.
Чокудан кары кетпеген,
Чобурду минсең жетпеген,
Аралап дайым жүрө албай,
Адамдары сестеген,
Ашуусу бар жергемде.
Кара кулак кабылан,
Белгилүү экен баарыга.
Көкүрөгү күрүлдөп,
Көргөн жандын баарысы.
Көргөндөн жандан түңүлгөн,
Арстан, Жолборс, Илбирсин,
Сүлөөсүн, шерлери бар жергемде.
Аркар кулжа аралап,
Ар тобу жүздөп саналат.
Мелтиреп бийик аскасы,
Мергендер кантип бара алат.
Туягы ташка жабышкан,
Кайберен өсөт жергемде.
Улуу тоодо ышкырган,
Улары сайрап чакырган.
Коктуда коен ойногон,
Түзүндө түлкү жойлогон

Жери да сонун жергемдин.
Колоту сайын карагай,
Коздоп өскөн баладай.
Учурат жылда балдарын,
Уясын салып жагалмай.
Күкүгү сайрайт күнүгө,
Күү кошуп суунун үнүнө.
Баласын таштап бирөөнүн үйүнө,
Башкача экен булар сүйүүгө.
Булбулу сайрап таңшыган,
Буйдалбай учат карчыгаң.
Аябай учкул жан тура,
Абадан кармап жем жеген.
Ала чапан шай кыдык,
Аларга башын жай кылып,
Сагызган жашайт жергемде.
Алайкуу асыл жергемде,
Ар түркүн сонун көлү бар,
Айтпай турган жөнү бар.
Арманда калып каласың,
Аралап барып көрүп кал.
Ошолордун ичинде,
“Кулун-Ата” көлү бар
Кубултуп айткан сөзү бар.
Уламыштап кеп айтат:
Илгери өткөн заманда,
Бир мергенчи болуптур,
Минип барып бир бээсин,
Көл жээгине коноптур.
Мергенчи чыгып кийикке,
Таң калат көрүп бул ишке.
Көлдөн чыгып бир Кула айгыр,
Бээсин үйүрлөп коюптур.
Сүйүнгөндөн мергенчи,
Экинчи жылда барганда,
Кула айгыр келет деп,
Бээсин көл жээгине таштаптыр.

Кула айгыр чыгып барганда,
Мергенчи абдан сүйүнөт.
Бээни үйүрлөп салганда,
Үч жылы туулуп үч кулун.
Көрбөйсүңбү иштин мүшкүлүн,
Төртүнчү жылы болгондо,
Кула айгыр чыгат көлдөн,
Үч кулунун ээрчитип,
Кула айгыр көлгө кириптир.
Кудайдын иши экен деп,
Мергенчи башын, көзүн койгулап,
Айрылыптыр кулундан.
Ошол күндөн бул күнгө,
“Кулун-Ата” мазар болуп калыптыр.

СООРОНБАЙ АГАМА

Ассалому алейкум,
Сооронбай ага аманбы ?
Жетимиш жашка сиз чыгып,
Жергемден айтам саламды.
Жетимиш жашка чыкканда,
Издепсиз ата, абаңды,
Жериңде жок болсоң да,
Эл үчүн сизсиз каралды.
Бишкекте жашап жүрсөң да,
Кулунум деп сүйөт элдерин.
Билинбестен көк тиреп,
Кучагын жаят жерлериң.
Алайкуум деп ыр жазсаң,
Бар болсо колдо дептериң.
Миң кубултуп ыр менен,
Акындар сүйөт эл жерин.
Миң түркүн айлуу сыр менен,
Баатырлар сүйөт, эл жерин.

Сыр түйүнүн көп билген,
Чечендер сүйөт эл жерин.
Акылы жетсе эр жигит,
Ачып бир коет жерлерин.
Аюсун белең деп,
Текесин атып келем деп,
Мергенчи сүйөт эл жерин.
Карышкыр алып капканга,
Кабылан кармап сатканча,
Капканчы сүйөт эл жерин.
Ит агытып, куш салып,
Мүнүшкөр сүйөт эл жерин.
Күлүктү таптап жарышка,
Саяпкер сүйөт эл жерин.
Жетимиш жашка чыкканда,
Сүйөрсүң дайым эл жериң.
Жетимиш жашка чыкканча,
Аштыңыз далай белдерин.
Атагы калат артыңда,
Өзүңдөй далай элдердин.
Жетимишке чыңсаң да,
Болуңуз Алайкуунун кулуну.
Ата бабаң чоң болуп,
Абалтан өскөн тукумуң.
Адамга саяр сөз болсо,
Айткым келет угуңуз.
Казы болуп атаңыз,
Өсүп-өнүп келген дейт,
Элден угам тукумуң.

МАМЕТЖАНОВА ЗУУРАГА

Татыктуу күнүңө келеминби,
Таппадым сага деген белегимди.
Таарынбай алып коюңуз Зуура,
Тартууга берген белегимди.

Ардактуу эс алууга чыга бериң,
Армансыз эмгегинди элге бердиң.
Төрөлдү өз колундан наристелер,
Умай эне узакка жашай бергин .

Көп жашап таң калтыр элди, жерди,
Көрө бер небереңди, чебереңди.
Кайрылбай бул дүйнөдөн кеткен кезде,
Калкыңда кала берсин улуу белги.

Атыңды алган экен Батма Зуурадан.
Ата-энең издеп жүрүп улуулардан.
Аттиңай ата-энең бир көрсөчү ушул күндү,
Ансыз да артык көрмөк сулуулардан.

Кымыз бол Эргеш ичер суусун канбай,
жашагын умай эне улукмандай .
Даба бол дартына керек кылган,
Жарык бол жаркыраган улуу шамдай.

ООРУКАНАДАГЫ КЕСИПТЕШТЕРГЕ

Алыпсыңар белектерди эсептеп,
Ат минсе алыс кетет деп.
Ат эмес эшек берсең минер элем,
Алып келсең Таабалды өзүң жетелеп.

“Оо” деген төөгө медеттеп,
Ойлонбой ушул жетет деп.
Төө берсең Зуура кубанат,
Төркүнүн көздөп жетектеп.

Биз пенсияга чыкканда,
Ат мингизбей жөө койдун.
Экөөнө бирдей болсун деп,
Экстра килемге отургузуп жөн койдун.

Биз эс алууга чыкканда,
Бир кубаныч болду укканга.
Үлгү болсун туугандар,
Бизден кийин чыкканга.

Кербезденип келе берип убараң,
Кесиптештер келгенине кубанам.
Ардактуу эс алууга биз чыкканда,
Аттарынан бизге берер чуулаган.

Мейли килем минсек үйдө калабыз,
Мейман келсе үйдөн күтүп алабыз.
Түркиянын мазар баскан килемин,
Түбөлүккө үйгө илип алабыз.

Кечирип койгула кесиптештер тамашаны,
Кекетишпей туура санашалы.
Кеткен кетти, өткөн өттү кайрылбайт,
Биз барганда ачып койгулачы дарбазаны.

КЫЗАРЫП ӨСКӨН КЫЗГАЛДАК (ЛЕГЕНДА)

Кызарып өскөн кызгалдак,
Кыз сымал кызыл гүл тандап.
Кыз болсоң көзүң ачып кой,
Кыз сүйөт элем кыз жандап.

Жалгыздап өскөн Кызгалдак,
Жаркылдайт кызыл түс тандап.
Жарк этип көзүң ачып кой,
Жаныңда жүргөм кыз жандап.

Эмне үчүн жалгыз Кызгалдак,
Эң эле кызыл түс тандап.
Эриксең көзүң ачып кой,
Эрмегиң болоюн кыз жандап.

Түгөйсүз экен Кызгалдак,
Түгөйүн издеп кыз зарлап.
Түйшүктөн коркуп Тоту куш,
Барбайт экен кызды алдап.

Кызгалдак деген кыз экен,
Кымбат бир сулуу миң эсе.
Кыз сүйгөн жигит Тоту куш,
Кыйналып далай жүрчү экен.

Сүйгөндү издеп Кызгалдак,
Адырга чыгып барыптыр.
Адырдан таппаган Тотуну,
Айраң таң калыптыр.

Тотунун жүргөн жерлери,
Токой болуп калыптыр.
Токойдон таппай калыптыр,
Топуга гүлдү салыптыр.

Тоту куш менен Кызгалдак,
Кыямат күндү күтүшөт.
Кыямат күнү жолукса,
Сүйүүнүн сырын бүтүшөт.

МЫРЗАЛИ 50 ЖАШТА

Ассалому алейкум,
Амансыңбы Мырзали.
Амандаштык биз дагы,
Амандашуу аземин.
Абалтан элде бар тура,
Эл ичинде бул дагы.
Алыстан тойго келишти,
Алайкуунун кыздары.
Ак калпак тигип чоюлган,
Алайкуунун уздары.

Кут болсун берген тоюңуз,
Кубанат биздин оюбуз.
Токсонго жашың барганча,
Шыдыр болсун жолуңуз.
Эр ортону элүү жаш,
Элүүгө чыгып калыпсыз.
Эңкейиш көздөй караган,
Белине чыгып калыпсыз.
Өмүрлүк баскан жолуңун,
Теңине чыгып калыпсың.
Элүүгө чыккан кезинде,
Даанышман болуп каласың.
Дангыр жолго саласың,
Жаштарга жол көрсөтүп каласың.
Жаш калдың сен атадан,
Жакшы эле өсүп алыпсың,
Жамгырлуу тийген батадан.
Инилериң өстү өзүңдөй,
Баш чыгарып бир жакадан.
Туугандарың тик түрат,
Бийлешип тойду алып барган.
Тоюңа элдер келишти,
Жети урууну атаган.
Түпкү атаңды билишет,
Алайкууда жашаган.
Билинбей сен да жаш калдың,
Билим алып такшалдың.
Биз үчүн элге чоң сыймык,
Билинбей элди башкардың.
Түпкү атаңыз Качыбек,
Бек болуп келген башында.
Сүйлөгөн сөзү элине,
Эп болуп келген башында.
Кара жылкы элине,
Чеп болуп келген башында.
Атаңыз кылган иштери,
Кеп болуп калган башында.

Ылайга ороп койсо да,
Кир жукпайт тура асылга.
Атаңдын наамын чыгарган,
Мөл булак болуп жаркылда.

АКИМЖАН АГАМА

Ассалому алейкум,
Акимжан ага аманбы ?
Алайку элин атынан,
Агайын, тууган калкынан.
Мен айтам сизге саламды,
Жетимишке сиз чыгып,
Жергеңден жаздым кабарды.
Урматтап элдер келишти,
Жергеңден жазган саламды.
Андижан менен Аркадан,
Адигине менен Тагайдан тараган.
Атагыңды айтып ырдаган,
Акындар келди канчадан.
Ат чаап байге алам деп,
Саяпкер келди канчадан.
Алышсам эңип алам деп,
Балбандар келди канчадан.
Күрөшсөм күчүм жетет деп,
Албандар келди канчадан.
Кут болсун берген тоюңуз!
Кутмандуу ушул күнүңдө,
Кубанычта болуңуз.
Токсонго жашың чыкканча,
Шыдыр болсун жолуңуз.
Өзүңүз салган мектепке,
Атыңызды коюп коюңуз.

Артыңдан балдар көп окуп,
Ачылсын биздин жолубуз.
Алыстан келип эл көрөт,
Азамат элдин эмгегин.
Артыңдан балдар көп чыгып,
Атагы чыгаар күн бүгүн.
Тоо койну толгон карагай,
Толкундап өстү балачак.
Токсонго чыга бериңиз,
Тотунун көркүн алгандай.
Караңгы жаткан калкыма,
Өкмөт менен Партия.
Лениндин туусун жайылтып,
Бир сом акча албастан,
Билимин берди жалпыга.
Өркүндөп өсүп келебиз,
Билимдин түшүп артынан.
Катасы болсо сөзүмдүн,
Кечирим сурайм жалпыңан.
Чайкалар үйдө коюлуп,
Булбулдай сайрап калкыма.
Ильичтин наамы жаркырап,
Жарык берген калкыма.
Жүрөккө сактап жүрөбүз,
Ленин атанын эмгегин.
Билим алып абакем,
Билинип турат эмгегиң.
Билимсиз жашап коктуда,
Ким билген элдин эмгегин.
Унутпайлы туугандар,
Лениндин улуу эмгегин.
Эмгегиңиз бааланып,
Көпкө жашай бериңиз.

АЛАЙКУУ КОЙНУН АЧКАНДАЙ

Алайкуу койнун ачкандай,
Айтамын сөздү жазганбай.
Асманда учуп жүрчү элек,
Аралап тоону баскандай.
Болжогон жерге жетчү элек,
Босогосун үйдүн баскандай.
Бозоргон бойдон биз калдык,
Боз туйгун колдон качкандай.
Боор ооруган бизге киши жок,
Боздоду балдар нан таппай.
Ачкадан өлсөң мейли дейт,
Аракет кылып жан бакпай.
Армандуу дүйнө кезигип,
Адамдар жүрөт эзиллип.
Айлакер адам көбөйдү,
Уурдашып мүлктү кесилип.
Жан багалбай Кыргызым,
Күнүмдүк оокат таба албай.
Эрди-катын кетти ээрчишип,
Кайрылып үйгө келе албай.
Кабарын жандын бере албай,
Кыздарың чалга тийишти.
Карызын кайрып бере албай,
Карызга калды далай жан.
Кайрылып элге келе албай,
Карызын кайрып бере албай.
Карызга калды далай жан,
Айлакер экен Аскар деп,
Адамдар калды адашып.
Пенсиясын ала албай,
Какшады ыйлап далайлар.
Эгемендүү деп коюп,
Ээн баш болду мактанып.

Алаксытып калкымды,
Ар жылды башка салт кылды.
Аялдар жылы дегенде,
Баековалар каткырды.
Конституцияны кайра оңдоп,
Акаевге шарт кылды.
Айланбаш кылып койду го,
Калайык элим жалпыңды.
Каяка кетип барасың,
Карасаң боло артыңды.
Билимсиз калып жаштарың,
Билбей калды салтыңды.
Карыялар жылы дегенде,
Карыялар чыкты беренге.
Кайрымдуу заман келди деп,
Кайырчы болду элдерде.
Кайыр сурап элимден,
Мечит салды жерлерге.
Кудайым сооп берет деп,
Кайрымсыз ушул заманда.
Чогулткан бир аз акчаны,
Чоңдоруң уурдап жеп койду.
Булбулуң сайрап жатса да,
Бурулуп учаар эч ким жок.
Бул дүйнө өтөт ушундай,
Муундуулар ыйлап ичи көөп.

АЗИЗБЕКОВ ЖАКЫПКА

Ассалому алейкум,
Жакып жээним аманбы?
Жергемден айтам саламды.
Элүүгө чыгып той берип,
Эмгектен алкыш жаралды.
Байыркы өткөн заманда,
Казы болгон деп айтат,
Өзүңдүн ата-бабаңды.
Түбөлүккө казы чоң атаң,
Эл бийлеп келген башында.
Эл үчүн эмгек жаратып,
Чеп болуп келген калкына.
Сүйлөгөн сөзү эл үчүн,
Эп болуп келген башында.
Алайкуу тоосун жайлаган,
Адырга желе байлаган.
Абалкы өткөн замана,
Келгени турат кайрадан.
Бул күндөр келсе кайрадан,
Булбулдар чыгат сайраган.
Билинбей сен да жаш калдың,
Билим алып такшалдың.
Билимди берип жаштарга,
Ата-энеңдин эмгегин актадың.
Кут болсун күмүш тоюңуз !
Кубанат биздин оюбуз.
Кутмандуу элүү куракта,
Кубанычка толуңуз.
Токсонго жашың чыкканча,
Шыдыр болсун жолуңуз.

АТАМЫН ӨМҮР БАЯНЫ

Атам Кадырбаев Сайдимамет 1939-жылы 10-январда Ош облусуна караштуу Кара-Кулжа районунун Алайкуу ерөөнүдөгү Терек айылында төрөлүп, төрт бир туугандын үчүнчүсү болгон.

1946-жылы “Жданов” (азыркы “А.Абдымомунов”) атындагы орто мектебинин биринчи классына барып, ал жерде сегизинчи класска чейин эле окуган. 9-10-класстарын “Сагындык” орто мектебинде аяктаган.

Алгач, 1960-1966-жылдар аралыгында “Сагындык” колхозунда койчу болуп иштеген.

Андан соң, 1967-жылы Жалал-Абаддагы медициналык училищага өтүп, аны ийгиликтүү аяктаган соң, 1970-жылдын сентябрь айынан тарта 1999-жылы пенсияга чыкканга чейин Кызыл-Жар ооруканасында эмгектенип, анда улуу даарыгерлик кызматка чейин көтөрүлгөн, мындан сырткары профком, элдик көзөмөл болуп да иштеген. Ишинде көптөгөн сыйлык, медалдардын, ардак грамота, дипломдордун ээси болгон.

Мындан башка элдик табып да болгон - тамыр кармап, ооруну, дартты аныктай билген.

Калемгер катары өмүрүнүн аягына чейин чыгармачылык калемин колунан түшүргөн эмес. Өзү чынчыл, ак көңүл, боорукер, калыс сөздүү касиетке ээ, 6 уул, 4 кыздын атасы болгон.

2002-жылдын 2-июлунда узака созулган оорудан каза болгон.

Калемгер атакем жогорку окуу жайга окуп, жогорку кызматтарда иштебей, максатына жетпей калганына өкүнөөр эле, мунун себеби, тагдырдын жазмышынан улам жалгыз уул болгондугуна байланыштуу ата-энесин карап, айылдан чыга алган эмес.

МАЗМУНУ

БАШ СӨЗ.....	3
I БӨЛҮМ.....	5
АТАМДАН КАЛГАН МУРАСЫМ.....	5
БЫРЛАР МАГА МУРАС АТАДАН.....	9
АТАМ МЕНЕН КОШТОШУУ.....	9
АТАКЕМДИ ЭСКЕРҮҮ.....	10
СЕНИН ЖОГУҢ БИЛИНГЕН.....	17
АРНООЛОР.....	18
АТАМА.....	18
ЭНЕ БОЛУП БАРАТАСЫН УЛГАЙГАН.....	18
АПАМА.....	19
БИР ТУУГАНДАР.....	19
САИДАГА.....	20
АЛЛАХ.....	21
МУХАММЕД (САВ).....	22
КЛАССТАШТАРГА.....	22
ДОСТОРГО.....	23
КЕЛ КЛАССТАШ.....	24
ДОСУМА.....	24
ЖОРОЛОРГО.....	25
МАМАТБЕК МЕНЕН ЖАЗГУЛҒО.....	26
ОКУТУУЧУ АРДАҒЫМ.....	27
КЫЗЫМ АЙГЕРИМГЕ.....	27
УУЛУМ БЕКТУРГА.....	28
КЫЗЫМ ЖАЗИРАГА.....	28
СЕНИН ТУУЛГАН КҮНҮҢ.....	29
КЕСИПТЕШТЕР.....	30
НАРИСТЕМ.....	30
ИНИМ ТУРАТКА.....	32
МЕКЕН.....	33
АТА ЖУРТ.....	33
АТА ЖУРТ КИМДЕН КАЛГАН.....	34
МАГА КЫМБАТ АТА ЖУРТ.....	34
САК БОЛ, АТА-ЖУРТ.....	35
АТА ЖУРТКА БИР САП ЫР.....	35
КАРА – КУЛЖА.....	36
АЛАЙ-КУУ.....	37
ТУУЛГАН ЖЕР МУРАС БИЗГЕ.....	37
КУЛДАНБЕС.....	38
ТООЛОР.....	39
ЫСЫК-КӨЛ.....	39
ОШ ШААРЫМ.....	40
ТУУЛГАН ЖЕРИМ.....	40
МЕКЕН КҮТӨГ.....	41
СҮЙҮҮ.....	42
БООРУ ТАШСЫҢ.....	42
ТҮШТӨГҮ ЭЛЕС.....	43
КЫЯЛДАНУУ.....	44
ӨКҮНОМ ЭСТЕГЕНДЕ.....	45
КАРА КӨЗ.....	45
АДАШТЫК АК СҮЙҮҮДӨН.....	46
СЫНДЫРБА ҮМУТ ШАҒЫН.....	46
АЙГУЛҒО.....	47
ОКУУЧУ КЫЗГА.....	47
КЕЗИГҮҮДӨН КЕЧИГЕМ.....	48
БОЛУП ЖАШТЫК.....	48

АШЫГАМ СЕНИ КӨЗДӨЙ	49
ТҮШҮНГӨНДӨ ИЗДЕП КЕЛЕРСИҢ	49
ЭСТЕЙ ЖҮР	50
ЭҢСЕП ЖҮРӨМ УНУТПАЙ	50
КЫЯ АЛБАЙ	50
САГА АРНАЛАТ ЫРЛАРЫМ	51
КОШТОШТУК УБАКТЫЛУУ	51
СҮЙҮҮБҮЗДҮ ТУШ КЫЛАЛЫ	51
БОЛЧУ ЖӨЛӨК	52
КӨҢҮЛҮМӨ ЖАКТЫРАМ	52
ЖАШАБАДЫК ЖОЛУКПАЙ	53
МЕН САГА БАКЫТ ТИЛЕЙМ	53
КЕТПЕГИН ЖЕҢИЛ ОЙГО ЖЕҢИЛИП	54
УЗАТТЫҢ САПАРГА	54
СЕН МАГА КЕЛЕ АЛБАЙСЫҢ	54
КИМ КҮНӨӨЛҮҮ	55
МЕН ТҮШҮМДӨ ЖОЛУГАМ	55
КЕТТИҢ АЛЫС	56
ЖОЛУКПАСАМ САГЫНАМ	56
КУСАЛЫКТАР ТАРАСЫН	56
УНУТПАЙЫМ АЛ ОЮМДУ	57
ЫНАГЫМДАЙ КӨРҮНҮП	57
СҮЙҮҮ	58
ӨЧҮРБӨЧҮ ҮМҮТТҮ	58
САРЫ КЫЗГА	59
АШЫГЫП КУТТУМ НЕГЕ	59
ЖҮРӨГҮМДҮ СЕН БИЙЛЕП	60
ЖҮРӨСҮҢБУ МЕНИ ОЙЛОП	60
БАКТЫЛУУ БОЛОР ЭЛЕК	61
СЕН АЙ БЕЛЕҢ	61
ЭСИМДЕН КЕТПЕЙ	62
СЕН ЭЛЕҢ	62
КОШ БОЛ	63
САГЫНЫЧ	63
СҮЙГӨН ЖАРЫМ	64
КҮТӨ БЕРЕМ	65
СҮЙҮҮ ОҢОЙ, СҮЙҮП КӨРБӨСӨҢ	65
СҮЙҮҮ ЖАЛГАН ЭМЕС	66
АЙТПАДЫҢ НЕГЕ СӨЗҮҢДҮ	67
СЕЗИМИМДИ САКТАДЫМ	67
КЕЗИКТИҢ НЕГЕ КЕЧИГИП	68
СҮЙҮҮ ДЕГЕН	68
КЕЗИКПЕСЕК КОШ БОЛ	69
САКТАЙ ЖҮР	69
СҮЙҮПТҮРМҮН	70
ЖЕТПЕГЕН СҮЙҮҮ	71
ЖАР БОЛБОЙ	72
СЕН МЕНДИК БОЛБОЙСУҢБУ	73
ӨКҮНӨМ ЭКӨӨБҮЗДҮН АЛЫСТЫККА	73
СҮЙГӨМҮН ОШОЛ КЕЗДЕ	74
АРМАНГА АЙЛАНТПАЙЛЫ СҮЙҮҮБҮЗДҮ	74
ШАШЫЛБАЧЫ ЖОЛУГУШКАНДА	75
ТАБИГАТ	76
ЖАЗ	76
ТАБИЙГАТКА СУКТАНАМ	76
КЕРЕМЕТТҮҮ КЫШ	77
ЖАЗ КӨРКӨМҮ	77
ЖАЗДА КҮТКӨМ	78
ТАМСИЛ	79
КИЧИ ТОКОЙДУН ЧОҢ ЧЫР БАЯНЫ	79
МЕЗГИЛ	89
ӨТӨР МЕЗГИЛ	89

ЗАМАНДАШ ОЙЛОН.....	89
УБАКЫТ	90
ӨТКӨН КҮНДӨР	90
ӨКҮНБӨЙМҮН.....	91
БАЛАЛЫК	92
БАЛАЛЫК	92
БАЛАЛЫГЫМ КАЛДЫ АЙЫЛДА.....	92
ЧОНОЮП ӨСТҮМ АЙЫЛДА.....	93
БАЛАЛЫКТАН ДАЙЫН ЖОК	94
ӨМҮР	95
ӨМҮР ӨТӨТ	95
ӨМҮР	95
ӨМҮР БҮТҮН БАР ДА, ЭРТЕҢ ЖОК	96
ӨМҮР КЫМБАТ	96
ӨМҮР ЧИРКИН.....	97
ЖАШТЫК.....	98
ЖАШТЫГЫМ	98
ЧИРКИН ЖАШТЫК	99
ЖАШТЫК КЕЗДИ ӨТКӨРҮП	99
БОЛУП ЖАШТЫК.....	100
ЖАШТЫК МЕНДЕН КЕТИП БАРАТАТ	100
ОКУУЧУЛУК МЕЗГИЛИ	101
ОКУУЧУЛУК МЕЗГИЛИМ.....	101
ОКУУЧУЛУК МЕЗГИЛ МЕНЕН КОШТОШУУ	101
МЕКТЕБИМ.....	102
АРАЛАШ ЫРЛАР.....	103
ШАРАП	103
КУУЛӨБӨДҮМ ГИТАРА КЫЛДАРЫН.....	104
КҮТҮҮ ЖАМАН.....	104
КЫЗГАНБА	105
ДЕН СОЛУК.....	105
ЫРЛАР ЖАЗАМ.....	106
ШАРТЫБЫЗ БАР БИР ӨЛМӨК.....	107
АЗАМАТ ЖАНЫН КЫЙДЫ КИМДЕР ҮЧҮН.....	107
ӨКҮНӨМ ЖОГОТКОНДОЙ	110
ИЧКИН ШАРАП.....	110
ТОСКОЛДУКТАР	111
ЭЧ НЕРСЕ БОЛБОЙТ ЭГЕРДЕ БАЙЛЫК ЖЫЙБАСАҢ	111
ЖАРАТКАНГА РАХМАТ	112
ТУРМУШ СЫНООСУ	113
КЫРЧЫН КЕЗИМ БИР КАЙРЫЛБАЙ КЕТЕБИ.....	113
АРГА ИЗДЕП АК ЖОЛ ҮЧҮН КЕЛЕМ ТАППАЙ	114
ЮЛДУЗ УСМАНОВАГА ЖООП	115
БЕР ЖАРАТКАН.....	117
ОТУЗ ЖАШ	118
БҮГҮНКҮГӨ КАНИЕТ	118
МЕНДЕ БОЛГОН КАЗЫНА	120
БИРСИ КЕМ ДҮНҮЙӨ	120
УЛУТУМ КЫРГЫЗ.....	121
УЛУТУМ КЫРГЫЗ	121
КЫРГЫЗМЫН ДЕБЕ.....	122
КЫЗЫЛ ТУУ	123
УРПАГЫМЫН КЫРГЫЗДЫН	124
АК КАЛПАГЫМ	125
КОМУЗ.....	125
АДАМЗАТКА	126
БИЗ АДАМДАР	126
КАСИЕТИН АДАМДЫН САКТАГЫЛА.....	127
КАМЫН ОЙЛО БАЛАҢЫН	128
ТОКТОТОЛУ СЫҢДАРДЫ.....	129
АДАМЗАТКА КЕҢЕШ КЕП.....	129

II БӨЛҮМ	130
АТАМ САЙДИМАМЕТТИН БЫРЛАР ЖЫЙНАГЫ	130
ЖАЙЛООБУЗ БИЗДИН АК-БУЛАК	130
АЛАЙКУМ АСЫЛ ЖЕРГЕМ	131
КАЙЫНДЫ БУЛАК МЕКЕНИМ	132
ИЙРИ-СУУ МЕНЕН КУЛДАНБЕС	133
КУЛУН – ЭМБЕС	134
САБАЯРДЫ, КАРАГАТ	135
КАЙРЫМДУУЛУК	136
ТУУЛ АН КҮН	137
ООРУП КАЛДЫМ	137
ӨМҮР ГҮЛҮ	138
АЛТЫН КЫЗ КУТАЙЫМГА	138
ТУШОО КЕСҮҮ	139
КҮЛГҮН ЭЛЕМ	140
ШУМ ДҮЙНӨ	141
ЭГЕР ТИЙСЕҢ КОЛУМА	142
ЖАШТЫГЫМ МЕНИН КУРАГЫМ	143
САГЫНТАРСЫҢ	144
ААЛАМ ТУРАТ	145
БООЛОРУН АЙТЫП КОЙЧУ УШУЛ БАШТАН	146
КЫЗЫЛ ГҮЛ ӨСӨТ	147
БУЛБУЛ САЙРАЙТ	147
АЙЫМПАШАГА	148
АКЧАЙЫМГА	150
ЭСТЕЙ КАЛЫП УБАКЫТТЫН ӨТКӨНҮН	150
СҮЙЧҮ ЖАНЫМ СҮЙӨР БОЛСОҢ	151
КҮТТҮМ СЕНИ	151
АК МАМАҢДЫ	152
ТАМАКТЫН АТЫ КҮНДӨГҮ	153
БУЛБУЛУ БОЛДУМ ДҮЙНӨНҮН	154
АК МАРАЛЫМ	155
КИЧИНЕКЕЙ КҮЧҮГҮМ	156
БАЛАЛЫК	157
КЕЧИРИП КОЙ КЕТКЕН БОЛСО КҮНӨӨ	158
ЖАШ ЧАГЫМ	159
КЫЗГАЛДАК	159
ОЙЛОЙ КАЛЫП СҮЙҮҮ КУМАРЫН	160
БАЛА ЧАК ӨТӨТ БИЛИНБЕЙ	160
ДОСУМА	161
ӨТКӨЗДҮМ ЖАШТЫК КУРАГЫН	162
МЕЗГИЛ УЧАТ	163
ГҮЛДҮН АТЫН КИМ КОЙДУ ЭКЕН	163
ЭЛИМ ТУРГАН СОЮЗ БОЛУП ЧОҢ ӨЛКӨ	164
КАЙРАН ЖАШ	165
АЛАЙКУМ АСЫЛ ЖЕРГЕМДЕН	166
СООРОНБАЙ АГАМА	169
МАМЕТЖАНОВА ЗУУРАГА	170
ООРУКАНАДАГЫ КЕСИПТЕШТЕРГЕ	171
КЫЗАРЫП ӨСКӨН КЫЗГАЛДАК (ЛЕГЕНДА)	172
МЫРЗАЛИ 50 ЖАШТА	173
АКИМЖАН АГАМА	175
АЛАЙКУУ КОЙНУН АЧКАНДАЙ	177
АЗИЗБЕКОВ ЖАКЫПКА	179
МАЗМУНУ	181

Талантбек КАДЫРБАЕВ

**АТАМДАН КАЛГАН
МУРАСЫМ**

Редактору: Жаныбеков Маметибраим
Корректору: Турганбаев Нурмамат
Техн. редактору: Токтакунов Сүйүнбек
Компьютердик терүү: Бактыбек уулу Миркалый

Терүүгө берилди 25.02.2015-ж. Басууга берилди 28.04.2015-ж.
Кагаздын форматы 84x60. 11,25 б.т. Буйрутма №___. Нускасы: 500
Ош шаары, Курманжан Датка көчөсү, 236.
